

Udskriftsdato: 3. januar 2026

CIR1H nr 9415 af 13/05/2025 (Gældende)

Rigsadvokatmeddelelsen, afsnittet: Udvisning ved dom

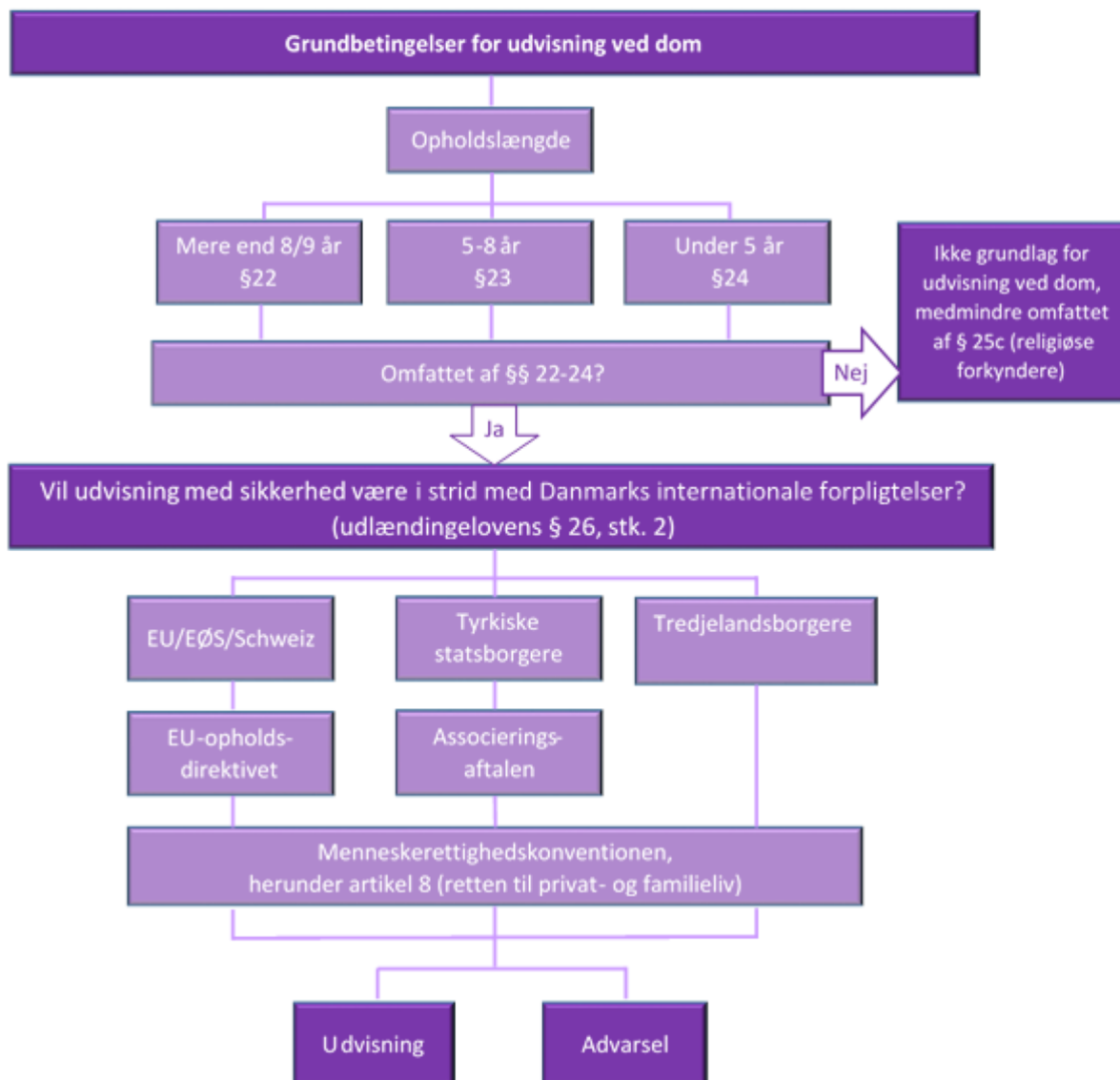
Ministerium: Justitsministeriet

Journalnummer: CMS VB 10943

Rigsadvokatmeddelelsen, afsnittet: Udvisning ved dom

1. Overblik og tjekliste

1.1. Overblik over betingelserne for udvisning

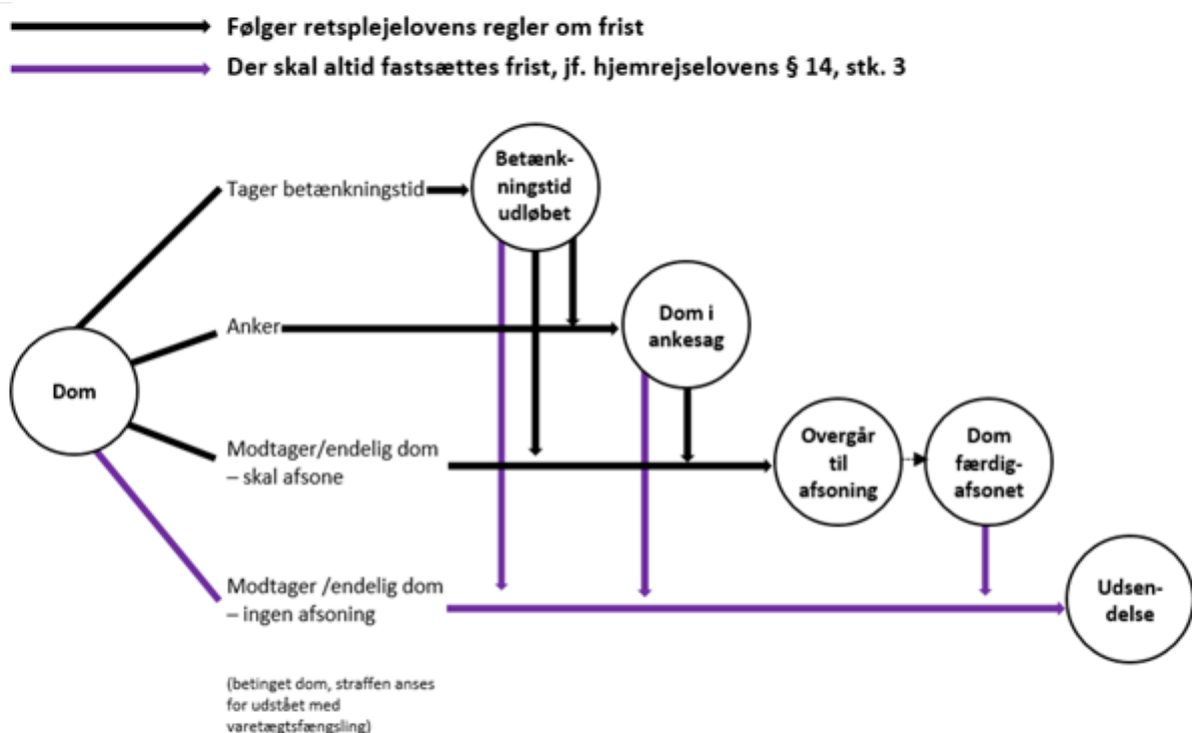
1.2. Hvilke sanktioner kan kombineres med udvisning

Sanktioner:	Udvisning mulig?
Ubetinget fængsel	Ja
Betinget fængsel	Ja, men kun efter § 24 og § 25 c
Ungdomssanktion	Ja
Bøde	Ja, men kun efter § 25 c
Forvaring	Ja

Anbringelse	Ja
Behandlingsdom	Ja
Ambulant behandling	
Uden mulighed for frihedsberøvelse	Nej
Med mulighed for frihedsberøvelse	Ja

Læs evt. mere under pkt. 4.1.1.1.

1.3. Frist for varetægtsfængsling?

Læs evt. mere under pkt. 4.2.

2. Politiets efterforskning og sagsbehandling

Alle sager, hvor en udlænding sigtes for et strafbart forhold, der efter bestemmelserne i udlændingelovens §§ 22- 24 kan føre til udvisning, skal efterforskes og sagsbehandles med det udgangspunkt, at der skal nedlægges påstand om (ubetinget) udvisning.

Læs mere om vurderingen af, hvornår disse betingelser for udvisning er opfyldt, under pkt. 4.1.

2.1. Afhøring om udlændingens personlige forhold

Politiet skal afhøre alle udlændinge, der mistænkes for strafbare forhold, om personlige og familiemæssige forhold.

Resultatet af afhøringen skal anvendes ved vurderingen af, om udlændingen vil kunne udvises ved dom i forbindelse med en straffesag, eller om udlændingen eventuelt vil kunne udvises administrativt af Udlændingestyrelsen.

Læs mere om vurderingen af betingelserne for udvisning under pkt. 4.1.

Hvornår skal udlændingen afhøres?

Afhøringen bør foretages så hurtigt som muligt, fordi oplysningerne fra afhøringen skal indgå i forelægningen for Udlændingestyrelsen/Styrelsen for International Rekruttering og Integration (SIRI), jf. pkt. 3.1.2.

Har udlændingen pligt til at oplyse om sine personlige forhold?

En udlænding har ikke pligt til at give oplysninger til politiet om de i udlændingelovens § 26 nævnte forhold til brug for domstolens stillingtagen til spørgsmålet om udvisning i en straffesag.

Politiet skal i den forbindelse gå frem efter principperne i retsplejelovens § 752, stk. 1-4, således at det bl.a. sikres, at udlændingen vejledes om, at den pågældende ikke har pligt til at udtale sig. Udlændingen bør endvidere vejledes om, at de oplysninger, der afgives til sagen, vil kunne indgå i vurderingen af strafferetlige forhold vedrørende den pågældende. Det bør fremgå af afhøringsrapporten, at udlændingen er vejledt om de pågældende forhold.

Hvad skal der afhøres om?

Ved udlændingefafhøringen skal fokus være på, om udvisning af den pågældende udlænding ved dom vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser, herunder navnlig EMRK artikel 8 og EU-reglerne.

Politi og anklagemyndighed skal derfor i forbindelse med den efterforskningsmæssige gennemgang af sagen være opmærksom på materiale og oplysninger af relevans for spørgsmålet om udvisning, f.eks. rejselegitimation eller oplysninger om den pågældendes kontakt til personer i hjemlandet, rejseaktivitet i hjemlandet mv.

De oplysninger, som kommer frem ved afhøringen, skal i relevant omfang undergives almindelig efterforskning, dvs. efterprøves og søges dokumenteret.

Oplysninger om tidligere straffesager kan endvidere være relevante at inddrage i efterforskningen, herunder navnlig tidligere domstolsafgørelser, hvor der måtte være taget stilling til spørgsmålet om udvisning af udlændingen. Også ældre forstraffe (dvs. også domme, der ligger mere end 10 år tilbage) kan inddrages i vurderingen af, om udlændingen skal udvises, jf. U 2004.2756/3H.

Asylansøgere

Hvis politiet eller anklagemyndigheden vurderer, at der i en straffesag mod en asylansøger kan blive tale om varetægtsfængsling efter endelig dom i medfør af hjemrejselovens § 14, stk. 2, skal asylansøgeren i forbindelse med udlændingefafhøringen endvidere afhøres om personlige forhold, der kan bevirke, at varetægtsfængslingen vil virke særlig belastende for den pågældende. Det kan f.eks. være tilfældet,

hvis den pågældende er enlig og har små børn, eller hvis den pågældende er alvorligt syg og kan dokumentere det ved en lægeerklæring. Asylansøgeren bør desuden afhøres grundigt om disse forhold ved behandling af spørgsmålet i retten om eventuel varetægtsfængsling efter dom.

Oplyser asylansøgeren, at varetægtsfængsling vil virke særlig belastende, skal årsagen anføres i rapporten.

Oplyser asylansøgeren, at vedkommende har alvorlige helbredsproblemer og er under behandling, skal asylansøgeren anmodes om at give samtykke til, at helbredsoplysninger, der findes hos de organisationer og myndigheder, som administrerer asylcentre, kan indgå i vurderingen af, om hvorvidt asylansøgeren skal varetægtsfængsles efter hjemrejselovens § 14, stk. 2. Samtykkeerklæring findes som bilag til blanket P 612-61 (forelæggelsesblanket, der bruges ved administrative udvisninger). Blanketten kan findes på POLNET under operativ/udlændinge/blanketter.

Oplysningerne fra asylansøgere skal i videst muligt omfang kontrolleres. Oplysninger fra personer med verserende asylansøgninger eller med opholdsgrundlag efter udlændingelovens §§ 7 eller 8 (flygtninge mv.), bør dog ikke efterprøves ved kontakt til pågældendes hjemland.

Forud for varetægtsfængsling heraf skal politikredsen anmode Hjemrejsestyrelsen om en udtalelse om, hvornår den pågældende asylansøgers sag kan forventes afgjort, og om andre eventuelle forhold, der kan være af betydning for spørgsmålet om varetægtsfængsling efter hjemrejselovens § 14, stk. 2, herunder om asylansøgeren tilhører en nationalitet eller befolkningsgruppe, hvor alle eller et meget stort antal i praksis får asyl.

Umiddelbart forud for det retsmøde, hvor spørgsmålet om varetægtsfængsling efter hjemrejselovens § 14, stk. 2, forventes behandlet, skal anklagemyndigheden rette henvendelse til Hjemrejsestyrelsen med henblik på at få oplyst, hvorvidt der er ændringer i de forhold, der er af betydning for vurderingen af spørgsmålet om varetægtsfængsling.

Læs mere om varetægtsfængsling efter hjemrejselovens § 14, stk. 2, under pkt. 4.2.2.

I forhold til asylansøgere, som er mistænkt for overtrædelse af straffelovens § 171 eller § 174 (dokumentfalsk eller personelfalsk), henvises til Rigsadvokatmeddelelsen afsnittet om Dokument- og personelfalsk i forbindelse med en udlændings indrejse og ophold i Danmark.

Tyrkiske statsborgere

Tyrkiske statsborgere kan være omfattet af Associeringsaftalen med Tyrkiet. I forhold til disse personer skal udlændingeforføringen navnlig afdække tilknytningen til det danske arbejdsmarked. Det kan endvidere være relevant at indhente oplysninger fra andre myndigheder (SKAT, ATP, kommunen mv.) om tilknytningen til arbejdsmarkedet.

Politiet skal så vidt muligt fremskaffe følgende oplysninger:

- Oplysninger om sigtedes herboende tyrkiske familiemedlemmer.
- Oplysning om/dokumentation for sigtedes historiske og aktuelle tilknytning til arbejdsmarkedet, herunder om varighed, omfang og type af beskæftigelse.

- Oplysning om/dokumentation for eventuel gennemført erhvervsuddannelse i Danmark.
- Oplysning om/dokumentation for sigtedes forældres/ægtefælles historiske og aktuelle tilknytning til arbejdsmarkedet, herunder om varighed/omfang af beskæftigelsen.

Oplysningerne skal forelægges for Udlændingestyrelsen eller Styrelsen for International Rekruttering og Integration (SIRI), jf. pkt. 3.1.2.

Læs mere om Associeringsaftalen med Tyrkiet og betingelserne for at være omfattet af denne under pkt. 4.3.3.

Forsvarer og tolk

Den tiltaltes forsvarer skal orienteres om tidspunktet for afhøringen af udlændingen.

Der skal om fornødent anvendes tolk under afhøringen. Der skal i givet fald som udgangspunkt anvendes en tolk fra Rigspolitiets tolkeoversigt. Ægtefæller, børn og andre nærtstående eller personer, der står i et afhængighedsforhold til udlændingen, kan ikke anvendes som tolk.

2.2. Varetægtsfængsling før dom

Hvis det er nødvendigt at varetægtsfængsle en udlænding før dom, skal der tages stilling til, om det skal ske efter de almindelige regler om varetægtsfængsling i retsplejeloven eller efter reglerne i hjemrejselovens § 14, stk. 1.

Hjemrejselovens § 14, stk. 1, er en særlig fængslingshjemmel, som kan anvendes i straffesager, hvor der ikke kan ske varetægtsfængsling efter reglerne i retsplejeloven (f.eks. sager, hvor der er tale om en forventet fængselsstraf på højst 30 dage), og hvor der forventes at ske udvisning ved dom, jf. udlændingelovens §§ 22-24.

Varetægtsfængsling efter hjemrejselovens § 14, stk. 1, kan ske med henblik på at sikre udlændingens tilstedeværelse under straffesagen og under eventuel appel, indtil dommens bestemmelse om udvisning kan fuldbyrdes.

Læs mere om sondringen mellem retsplejelovens regler om varetægtsfængsling og om varetægtsfængsling efter hjemrejselovens § 14, stk. 1, under jura, pkt. 4.2.

Det bemærkes, at udlændinge, der skal udvises administrativt eller afvises efter reglerne i udlændingelovens § 25, nr. 2, § 25 a, § 25 b, § 25 c eller § 28, eventuelt vil kunne frihedsberøves administrativt efter reglerne i hjemrejselovens § 16. Læs mere om administrativ udvisning og frihedsberøvelse under pkt. 2.3.

2.3. Administrativ udvisning eller afvisning mv.

Hvis det vurderes, at der ikke er hjemmel til udvisning ved dom efter reglerne i udlændingelovens § 22-24, f.eks. fordi der er tale om en sag, der kan afgøres med bøde eller advarsel, skal det vurderes, om der er grundlag for f.eks. en administrativ udvisning eller en afvisning af udlændingen.

Udlændingeloven indeholder en række regler om administrativ udvisning og afvisning af udlændinge. Reglerne fremgår af skemaet nedenfor:

	Hvorfor?	Hvilke udlændinge?	Hjemmel
Administrativ udvisning	Fare for statens sikkerhed/alvorlig trussel	Alle udlændinge uanset længde af ophold	§ 25*
	Mindre grov kriminalitet (bøde/advarsel)	Udlændinge med max 6 måneders lovligt ophold	§ 25 a, stk. 1
	Hensigt til ulovligt arbejde/ophold	3. landsstatsborgere med max 6 måneders lovligt ophold	§ 25 a, stk. 2, nr. 1
	Manglende midler til eget underhold	3. landsstatsborgere med max 6 måneders lovligt ophold	§ 25 a, stk. 2, nr. 2
	Andre hensyn til den offentlige orden, sikkerhed eller sundhed	Udlændinge med max 6 måneders lovligt ophold	§ 25 a, stk. 2, nr. 3
	Ulovligt ophold	Udlændinge uden lovligt ophold	§ 25 b**
Afvisning	Indrejseforbud, uønsket i SIS II, manglende visum, manglende rejse dokumentation mv.	Udlændinge, der forsøger at indrejse i Danmark.	§ 28***
Overførsel mv. efter reglerne i Dublinforordningen	Asylsagen skal behandles i en anden medlemsstat.	Asylansøgere	§ 29 a

* Afgørelser efter § 25, nr. 1, træffes af Udlændinge- og Integrationsministeriet, jf. § 46 g, stk. 1, men det er Justitsministeriet, der vurderer, om udlændingen må anses for en fare for statens sikkerhed, jf. § 45 b, stk. 1.

** Afgørelser efter § 25 b træffes af Udlændingestyrelsen.

*** Kompetencen er delt mellem politiet og Udlændingestyrelsen, jf. udlændingelovens § 48.

Udlændingestyrelsen har udarbejdet en vejledning, der redegør for reglerne om administrativ udvisning og afvisning. Vejledningen findes på POLNET under operativ/udlændinge/vejledninger.

Kompetence og sagsgang

Det er som altovervejende hovedregel Udlændingestyrelsen, der træffer afgørelse i 1. instans om administrativ udvisning.

Vurderer politiet/anklagemyndigheden, at der kan være grundlag for en administrativ udvisning, kan politiet derfor forelægge sagen for Udlændingestyrelsen ved anvendelse af blanket (P612-61), der findes på POLNET under operativ/udlændinge/blanketter. Udlændingestyrelsen træffer herefter afgørelse i sagen.

Politiet skal forkynde afgørelsen over for udlændingen ved anvendelse af blanket (P612-62, P612-63 eller P612-64), der findes på POLNET.

Kompetencen til at træffe afgørelse om afvisning ved indrejsen efter udlændingelovens § 28, stk. 1-4, er som udgangspunkt tillagt politidirektøren, jf. udlændingelovens § 48. Udtrykker en udlænding ved indrejsen ønske om asyl, er kompetencen til at træffe afgørelse om afvisning tillagt Udlændingestyrelsen, jf. udlændingelovens § 48 a.

Administrativ frihedsberøvelse?

Hvis en udlænding udvises administrativt eller forventes udvist administrativt, skal det overvejes, om udlændingen skal frihedsberøves administrativt i medfør af hjemrejselovens § 16, stk. 1, med henblik på at sikre muligheden for udsendelse mv.

Hjemrejselovens § 16, stk. 1, 1. pkt., blev indført ved lov nr. 982 af 26. maj 2021 om hjemrejse for udlændinge uden lovligt ophold (hjemrejseloven), som trådte i kraft den 1. juni 2021. Det fremgår af forarbejderne, at der er tale om en videreførsel af tidligere gældende ret efter udlændingelovens § 36, stk. 1, 1. pkt., jf. de specielle bemærkninger til hjemrejselovens § 16 (lovforslag nr. 203 af 26. marts 2021).

Udlændingemyndighederne har ansvaret for den indledende sagsbehandling i forbindelse med iværksættelse af en frihedsberøvelse og skal undersøge, om betingelserne for frihedsberøvelsen er opfyldt, og om frihedsberøvelse er nødvendig med henblik på at sikre en udlændings tilstedeværelse til brug for udsendelse mv. Afgørelser om frihedsberøvelser efter hjemrejselovens § 16 træffes af politidirektøren, jf. hjemrejselovens § 21, stk. 4. I praksis vil afgørelsen dog som udgangspunkt skulle træffes efter anmodning fra udlændingemyndighederne, jf. de specielle bemærkninger til hjemrejselovens § 16 (lovforslag nr. 203 af 26. marts 2021).

En administrativ frihedsberøvelse efter hjemrejselovens § 16 kan opretholdes i op til 3 døgn. Er udlændingen blevet anholdt for et strafbart forhold efter retsplejelovens regler, og iværksættes administrativ frihedsberøvelse efter hjemrejselovens § 16 i umiddelbar forlængelse heraf, regnes fristen fra tidspunktet for anholdelsen, jf. udlændingelovens § 37, stk. 1, 5. pkt.

Bliver udlændingen ikke løsladt inden udløbet af det tredje døgn, skal udlændingen fremstilles for retten, der tager stilling til frihedsberøvelsens lovlighed og fortsatte opretholdelse, jf. udlændingelovens § 37.

I forbindelse med fremstilling af udlændingen i retten skal der i forbindelse med gennemgang af sagen blandt andet ske dokumentation af udlændingemyndighedernes eventuelle afgørelse om administrativ udvisning, afvisning mv. samt udlændingemyndighedernes anmodning om frihedsberøvelse.

Retten skal tage stilling til frihedsberøvelsens lovlighed og fortsatte opretholdelse og skal i den forbindelse foretage en vis prøvelse af grundlaget for en eventuel administrativ udvisning, jf. U 2011.1788H, U 2011.1794H, U 2011.1799H og U 2011.1800H. De nævnte sager vedrørte lovligheden af administrativ frihedsberøvelse af EU-statsborgere, som på grund af mindre grov kriminalitet var blevet udvist ved en administrativ afgørelse.

Ved beslutning om frihedsberøvelse efter § 36, stk. 1, 1. pkt., skal der navnlig lægges vægt på, om der er risiko for, at udlændingen vil forsvinde eller unddrage sig udsendelse, eller om udlændingen vil undvige eller lægge hindringer i vejen for forberedelsen af tilbagesendelses- eller udsendelsesprocessen. Risiko for, at udlændingen vil forsvinde eller unddrage sig udsendelse, foreligger, når udlændingen ikke har medvirket under eller har lagt hindringer i vejen for sagens behandling, eller når der i øvrigt på baggrund af oplysningerne om udlændingen og opholdets varighed og karakter er grund til at antage, at udlændingen vil forsvinde eller unddrage sig udsendelse, jf. hjemrejselovens § 16, stk. 2.

Hjemrejselovens § 16, stk. 2, blev indført ved lov nr. 982 af 26. maj 2021 om hjemrejse for udlændinge uden lovligt ophold (hjemrejseloven), som trådte i kraft den 1. juni 2021. Det fremgår af bestemmelsens forarbejder, at der er tale om en videreførsel af tidligere gældende ret efter udlændingelovens § 36, stk. 9, jf. de specielle bemærkninger til hjemrejselovens § 16 (lovforslag nr. 203 af 26. marts 2021). Det fremgår endvidere af forarbejderne til bestemmelsen, at de opregnede kriterier ikke er udtømmende.

Det skal endvidere indgå i rettens vurderingen af, om der skal ske frihedsberøvelse, om der er reel udsigt til udsendelse, og om de mindre indgribende foranstaltninger i hjemrejselovens §§ 11 og 12 eller udlændingelovens § 34 er tilstrækkelige til at sikre udlændingens tilstedeværelse.

For udlændinge i udsendelsesposition vil de mindre indgribende foranstaltninger kunne være deponering af pas og billet mv. efter hjemrejselovens § 11, eller pålæg om meldepligt efter hjemrejselovens § 12, mens det for udlændinge, hvis sag fortsat behandles af Udlændingestyrelsen, vil være foranstaltninger efter udlændingelovens § 34, jf. de specielle bemærkninger til hjemrejselovens § 16 (lovforslag nr. 203 af 26. marts 2021).

Det bemærkes, at hjemrejselovens § 16 også giver mulighed for administrativ frihedsberøvelse i sager, som ikke udspringer af en afgørelse om administrativ udvisning – f.eks. i tilfælde, hvor frihedsberøvelse foretages for at sikre muligheden for afvisning eller overførsel af en udlænding efter reglerne i Dublinforordningen, jf. hjemrejselovens § 16, stk. 5, eller i tilfælde, hvor det er nødvendigt for at sikre tilstedeværelsen af en udlænding, der er i transit i en dansk lufthavn med henblik på udsendelse, jf. hjemrejselovens § 16, stk. 10.

3. Forberedelse

Nedenstående retningslinjer gælder alene for forhold, der er begået den 1. januar 2017 eller senere. For forhold, der er begået forud herfor, henvises til den historiske udgave af Rigsadvokatmeddelelsen afsnittet om udvisning ved dom (fra 30. juni 2015).

3.1. Før tiltalerejsning

3.1.1. Skal der nedlægges påstand om udvisning?

Anklagemyndigheden skal ved vurderingen af, om der skal nedlægges påstand om udvisning, først vurdere, om det kriminelle forhold kan begrunde udvisning efter reglerne i udlændingelovens §§ 22-24 eller § 25 c. Bestemmelserne er nærmere beskrevet under pkt. 4.1.1.

Hvis anklagemyndigheden vurderer, at det kriminelle forhold kan begrunde udvisning efter disse regler, skal anklagemyndigheden efterfølgende vurdere, om Danmarks internationale forpligtelser med sikkerhed er til hinder for udvisning, jf. § 26.

Udlændinge, der ikke er omfattet af EU-reglerne:

Læs mere under pkt. 4.3.2. om, hvem der er omfattet af EU-reglerne.

For så vidt angår udlændinge, der ikke er omfattet af EU-reglerne, skal anklagemyndigheden nedlægge påstand om ubetinget udvisning, hvis

- forholdet efter bestemmelserne i udlændingelovens §§ 22-24 kan føre til udvisning af den pågældende udlænding (se pkt. 4.1.1.) og
- udvisning ikke med sikkerhed vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser, jf. udlændingelovens § 26, stk. 2 (se pkt. 4.1.2.).

Se nedenfor, hvis forholdet er omfattet af udlændingelovens § 25 c.

Når anklagemyndigheden skal vurdere, om en ubetinget udvisning med sikkerhed vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser, skal anklagemyndigheden lægge vægt på de internationale konventioner, og hvordan disse bliver fortolket af domstolene, navnlig gennem praksis fra Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol (EMD), læs mere under pkt. 4.3.

Kun i de tilfælde, hvor anklagemyndigheden vurderer, at en ubetinget udvisning med sikkerhed vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser, skal anklagemyndigheden undlade at nedlægge påstand om ubetinget udvisning. I disse tilfælde skal anklagemyndigheden i stedet nedlægge påstand om, at udlændingen får en advarsel, jf. udlændingelovens § 24 b, stk. 1. Der skal således nedlægges påstand om enten ubetinget udvisning eller en advarsel.

Hvis der er tvivl om, hvorvidt en ubetinget udvisning vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser, skal anklagemyndigheden nedlægge påstand om ubetinget udvisning.

Særligt om udvisning efter § 25 c (religiøse forkyndere mv.)

Hvis betingelserne i udlændingelovens §§ 22-24 for at udvise ikke er opfyldt, skal anklagemyndigheden vurdere, om betingelserne i udlændingelovens § 25 c er opfyldt, og – i bekræftende fald – om det vil være proportionalt at udvise den pågældende, jf. udlændingelovens § 26, stk. 1. Læs mere under pkt. 4.1.1.2. og pkt. 4.1.2.2.

Udlændinge, der er omfattet af EU-reglerne:

Læs mere under pkt. 4.3.2. om, hvem der er omfattet af EU-reglerne.

For så vidt angår udlændinge, der er omfattet af EU-reglerne, skal anklagemyndigheden nedlægge påstand om ubetinget udvisning, hvis

- forholdet efter bestemmelserne i udlændingelovens §§ 22-24 kan føre til udvisning af den pågældende udlænding (se pkt. 4.1.1.), og

- udvisning vil være i overensstemmelse med de principper, der efter EU-reglerne gælder for begrænsning af retten til fri bevægelighed, og ikke med sikkerhed vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser. jf. udlændingelovens § 26, stk. 2, og § 26 b (se pkt. 4.1.2.).

Se nedenfor, hvis forholdet er omfattet af udlændingelovens § 25 c.

Udlændingen vil i nogle tilfælde være bedst beskyttet af de principper, der efter EU-reglerne gælder for begrænsning af retten til fri bevægelighed, og anklagemyndigheden skal derfor først overveje, om det vil være foreneligt med disse principper at udvise den pågældende. Ved vurderingen heraf skal anklagemyndigheden navnlig lægge vægt på, hvordan disse forpligtelser bliver fortolket af domstolene, herunder praksis fra EU-domstolen. Læs mere herom under pkt. 4.3.2.

Når anklagemyndigheden skal vurdere, om ubetinget udvisning i øvrigt med sikkerhed vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser, skal anklagemyndigheden lægge vægt på de internationale konventioner, og hvordan disse bliver fortolket af domstolene, navnlig gennem praksis fra Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol (EMD).

Kun i de tilfælde, hvor anklagemyndigheden vurderer, at en ubetinget udvisning med sikkerhed vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser og/eller ikke vil være i overensstemmelse med de principper, der efter EU-reglerne gælder for begrænsning af retten til fri bevægelighed, skal der ikke nedlægges påstand om ubetinget udvisning. Der skal i disse tilfælde nedlægges påstand om en advarsel, jf. udlændingelovens § 24 b, stk. 1. Der skal således nedlægges påstand om enten ubetinget udvisning eller en advarsel.

Hvis der er tvivl om, hvorvidt en ubetinget udvisning med sikkerhed vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser og/eller ikke vil være i overensstemmelse med de principper, der gælder efter EU-reglerne, skal anklagemyndigheden nedlægge påstand om ubetinget udvisning.

Særligt om udvisning efter § 25 c (religiøse forkyndere mv.)

Hvis betingelserne i udlændingelovens §§ 22-24 for at udvise ikke er opfyldt, skal anklagemyndigheden vurdere, om betingelserne i udlændingelovens § 25 c er opfyldt, og – i bekræftede fald – om det vil være proportionalt at udvise den pågældende, jf. udlændingelovens § 26, stk. 1. Læs mere under pkt. 4.1.1.2. og pkt. 4.1.2.2.

Øvrige overvejelser:

Hvis der ikke tidligere har været nedlagt påstand om udvisning:

Anklagemyndigheden skal foretage en konkret vurdering af den aktuelle sag i forbindelse med overvejelserne om, hvorvidt der skal nedlægges påstand om udvisning eller ej.

Hvis udlændingen allerede er udvist med indrejseforbud:

Anklagemyndigheden skal også nedlægge påstand om udvisning i overensstemmelse med ovenstående retningslinjer i tilfælde, hvor den pågældende udlænding tidligere er udvist ved dom med et indrejseforbud, der endnu ikke er udløbet. Udvisningspåstanden og påstanden om indrejseforbud skal i disse tilfælde formuleres på sædvanlig måde.

Se f.eks. TfK2012. 374, hvor T blev udvist med et indrejseforbud, der udløb senere end et tidligere meddelt, men fortsat gældende indrejseforbud eller TfK2014. 432, hvor T, der tidligere var udvist med indrejseforbud for bestandig, på ny blev udvist med indrejseforbud for bestandig.

Der er i forarbejderne ikke udtrykkeligt taget stilling til den situation, hvor en udlænding ved en tidligere dom er udvist med et indrejseforbud, der enten gælder for bestandig eller strækker sig længere end et indrejseforbud, som en senere dom om udvisning vil medføre. Højesteret har imidlertid taget stilling til problemstillingen ved dom af 22. oktober 2020, hvor det blev fastslået, at et nu fastsat indrejseforbud på 12 år ikke berørte et tidligere fastsat indrejseforbud for bestandig. Indrejseforbuddet for bestandig gjaldt således fortsat. Der henvises til AM2020. 10.22H.

Der skal således også nedlægges påstand om udvisning og fastsættelse af et indrejseforbud, uanset om udlændingen allerede har et løbende indrejseforbud, hvis betingelserne herfor i øvrigt er opfyldt.

Hvis udlændingen er på tålt ophold:

Anklagemyndigheden skal også nedlægge påstand om udvisning i overensstemmelse med ovenstående retningslinjer i tilfælde, hvor den pågældende udlænding er på tålt ophold.

Det betyder, at hvis en udlænding på tålt ophold begår et strafbart forhold i Danmark, og de materielle betingelser for udvisning er opfyldt, skal anklagemyndigheden nedlægge påstand om ubetinget udvisning, medmindre det vurderes, at Danmarks internationale forpligtelser med sikkerhed er til hinder for udvisningen.

Det bemærkes, at domstolene ved afgørelsen af spørgsmålet om udvisning ikke skal tage stilling til, om den pågældende i hjemlandet risikerer at blive udsat for en behandling i strid med EMRK artikel 3 eller om den pågældende risikerer at blive straffet for den samme forbrydelse i sit hjemland. Dette indgår først i vurderingen af spørgsmålet om, hvorvidt den pågældende kan udsendes af Danmark.

Anvendelse af samfundstjeneste i forbindelse med udvisning:

Hvis en udlænding idømmes en betinget dom med vilkår om samfundstjeneste, kan der ikke ske udvisning efter udlændingelovens §§ 22-23, hvorefter det er et krav, at den pågældende idømmes en ubetinget frihedsstraf.

Der er efter udlændingelovens § 24, nr. 2, (om udlændinge med kortere ophold her i landet) mulighed for udvisning på grundlag af en betinget frihedsstraf. En udlænding, der er idømt en betinget dom og samtidig udvist, skal udrejse af Danmark, når dommen er endelig, jf. udlændingelovens § 33, stk. 5, 3. pkt. Anklagemyndigheden skal derfor ikke nedlægge påstand om, at der knyttes vilkår om samfundstjeneste til en betinget dom efter udlændingelovens § 24, nr. 2, se f.eks. TfK2016. 982/2 samt AM2018. 04.05H.

Rocker- og banderelateret kriminalitet

Anklagemyndigheden skal have særlig opmærksomhed på spørgsmålet om udvisning i sager om rocker- og banderelateret kriminalitet, jf. udlændingelovens § 24 a, nr. 6 og nr. 7. Læs mere i pkt. 4.1.1.1.

3.1.2. Forelæggelse for Udlændingestyrelsen eller Styrelsen for International Rekruttering og Integration (SIRI)

Anklagemyndigheden skal som udgangspunkt i alle straffesager, hvor der er hjemmel til udvisning efter udlændingelovens §§ 22-24, § 24 b eller § 25 c, indhente en udtalelse vedrørende spørgsmålet om udvisning fra Udlændingestyrelsen eller fra Styrelsen for International Rekruttering og Integration (SIRI), jf. udlændingelovens § 57.

Det gælder også, hvis anklagemyndigheden er i tvivl om, hvorvidt det vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser at udvise en udlænding ved dom.

I sager, hvor det er utvivlsomt, at udlændingen alene vil kunne tildeles en advarsel, jf. udlændingelovens § 24 b, kan forelæggelse undlades.

Forelæggelse kan endvidere undlades i sager, hvor udlændingen ikke har tilknytning til Danmark og alene opholder sig her på kortvarigt besøgsophold, på gennemrejse eller på tilsvarende turistlignende ophold, og hvor det på den baggrund er utvivlsomt, at betingelserne for udvisning er opfyldt.

Sager mod udlændinge, der søger asyl i Danmark eller har eller tidligere har haft opholdstilladelse her i landet, skal dog altid forelægges.

Forelæggelsen skal ske med henblik på

- at få fastlagt udlændingens opholdsgrundlag,
- at få fastlagt varigheden af udlændingens lovlige ophold i Danmark, samt
- at få styrelsens vurdering af, hvorvidt en udvisning med sikkerhed vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser eller være i overensstemmelse med de principper, der gælder efter EU-retten for begrænsning af retten til fri bevægelighed.

Om Udlændingestyrelsen eller SIRI skal høres beror på den seneste afgørelse hos udlændingemyndighederne:

- Udlændingestyrelsen skal høres i sager om ophold på grundlag af asyl, opholdstilladelse af humanitære grunde eller familiesammenføring.
- SIRI skal høres i sager om ophold på grundlag af beskæftigelse, herunder greencard- og au pair-ordningen, studie, working holiday mv. eller ophold efter EU-reglerne, herunder tredjelandsborgere, der har ophold efter EU-reglerne.

I tvivlstilfælde kan høringen sendes til Udlændingestyrelsen.

Høringen skal sendes via sikker mail til Udlændingestyrelsen på udvisning@us.dk eller Styrelsen for International Rekruttering og Integration på udvisning@siri.dk

Hvornår?

Forelæggelse skal ske så tidligt som muligt, og så snart efterforskningen er så fremskreden, at det må anses for sikkert, at der vil blive rejst tiltale.

I arrestantsager eller andre sager af hastende karakter skal forelæggelsen ske senest samtidig med, at anklage-skriftet/retsmødebegæringen med forbehold for påstand om udvisning sendes til retten.

Hvilke dokumenter skal anklagemyndigheden vedlægge forelæggelsen?

Anklagemyndigheden skal vedlægge udkast til anklageskrift, rapport vedrørende udlændingeføringen (se pkt. 2.1.) og andre relevante dokumenter med henblik på at sikre, at styrelsen modtager alle oplysninger, der har betydning i forhold til vurderingen af udvisningsspørgsmålet i lyset af Danmarks internationale forpligtelser.

Opmærksomheden henledes på, at det alene er personoplysninger, som er relevante og tilstrækkelige for, at styrelsen kan vurdere spørgsmålet om udvisning, der må videregives, jf. retshåndhævelseslovens § 4, stk. 3. Hvis et dokument således også indeholder personoplysninger, som ikke er nødvendige for styrelsens vurdering af udvisningsspørgsmålet, skal oplysningerne udtages eller slettes inden videregivelsen.

Anklageren skal i forbindelse med forelæggelsen være opmærksom på, at alle relevante oplysninger om udlændingens tilknytning til Danmark og til hjemlandet tilvejebringes og valideres. Således skal anklageren være opmærksom på, om der er konkrete oplysninger i sagens materiale eller i § 26-afhøringen, som det er særligt vigtigt at få Udlændingestyrelsens bemærkninger til. Det kan f.eks. være oplysninger fra udlændingen om, at han/hun ikke har været på rejser til hjemlandet, oplysninger om at han/hun ikke kan få udstedt pas til hjemlandet, eller oplysninger om at nødvendig medicin ikke fås i hjemlandet. I disse tilfælde skal anklageren i forbindelse med forelæggelsen for Udlændingestyrelsen anmode styrelsen om specifikt at forholde sig hertil.

Til brug for forelæggelsen har Rigsadvokaten i samarbejde med Udlændingestyrelsen og SIRI udarbejdet et standardkoncept, der er tilgængeligt i Anklagemyndighedens Dokumentsamling på AnklagerNet (1.8.01.01 Påstand om udvisning) og POLSAS (politiets sagsbehandlingssystem).

3.1.3. Formulering af påstand om udvisning

Udvisningspåstanden skal angive følgende:

- Udvisningshjemlen, dvs. udlændingelovens § 49 og §§ 22, 23, 24, 24 b eller 25 c
- Oplysning om indrejseforbuddets varighed og hjemlen herfor, jf. udlændingelovens § 32, stk. 4.

Udvisningspåstanden skal ikke angive, hvilket land udvisning skal ske til, jf. udlændingelovens § 31 og U 2006.2072H.

Læs mere om indrejseforbud under pkt. 5.

Oplysningerne i dommens konklusion om udvisningshjemmel og varighed af indrejseforbud danner grundlag for udlændingemyndighedernes indberetning af udviste tredjelandsstatsborgere til Schengeninformationssystemet (SIS II), jf. udlændingelovens § 58 g.

Eksempler på formulering af udvisningspåstand

Eksempel 1:

Påstand om udvisning af en udlænding, der har haft lovligt ophold i Danmark i under 5 år, og som forventes idømt fængsel i 3 år og 3 måneder for røveri:

"Anklagemyndigheden nedlægger påstand om udvisning i medfør af udlændingelovens § 49, stk. 1, jf. § 24, nr. 1, jf. § 22, nr. 1 og 6, og § 24, nr. 2, med et indrejseforbud gældende for bestandig, jf. udlændingelovens § 32, stk. 4, nr. 7. "

Eksempel 2:

Påstand om udvisning af en udlænding, der har haft lovligt ophold i Danmark i 6 år, og som forventes idømt en straf på 10 måneders fængsel for overtrædelse af straffelovens § 245, stk. 1, jf. § 247, stk. 1:

"Anklagemyndigheden nedlægger påstand om udvisning i medfør af udlændingelovens § 49, stk. 1, jf. § 23, stk. 1, jf. § 22, nr. 6, med et indrejseforbud gældende i 6 år, jf. udlændingelovens § 32, stk. 4, nr. 4. "

Eksempel 3 (påstand om advarsel):

Påstand om advarsel til en udlænding, der har haft lovligt ophold i Danmark i 22 år og er ustraffet, og som i Danmark har ægtefælle og mindreårige børn, der alle er danske statsborgere. Udlændingen forventes idømt en straf på 40 dages fængsel for overtrædelse af straffelovens § 245:

"Anklagemyndigheden nedlægger påstand om, at tiltalte tildes en advarsel i medfør af udlændingelovens § 49, stk. 1, jf. § 24 b, stk. 1, jf. § 22, stk. 1, nr. 6 og § 26, stk. 2, om, at hvis den pågældende begår nyt strafbart forhold, vil der ved en afgørelse om udvisning ved dom på det tidspunkt skulle lægges vægt på, om udvisning må anses for særlig påkrævet, fordi den pågældende ikke tidligere er udvist af den grund, at dette med sikkerhed vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser. "

Forbehold for påstand om udvisning

Der skal i anklageskriftet tages forbehold for påstand om udvisning, hvis anklagemyndigheden ikke er i besiddelse af tilstrækkelige oplysninger - f.eks. om opholdsgrundlag eller varighed af lovligt ophold - til at kunne nedlægge påstand om udvisning på det tidspunkt, hvor anklageskriftet skal sendes til retten

Anklagemyndigheden skal senere følge op på forbeholdet med en tilkendegivelse om udvisningspåstanden.

En tilkendegivelse er ikke en del af anklageskriftet, og der er derfor ikke krav om forkyndelse af denne inden for en bestemt frist, jf. TfK2001. 39.

3.2. Før hovedforhandling

3.2.1. Overvejelser om bevisførelse i anledning af udvisningspåstanden

Anklagemyndigheden skal forud for hovedforhandlingen overveje, på hvilken måde der skal føres bevis for udvisningspåstanden, f.eks. ved:

- Afhøring i retten af udlændingen om de personlige forhold

- Afhøring i retten af andre personer om de personlige forhold
- Dokumentation af udtalelsen fra Udlændingestyrelsen/Styrelsen for International Rekruttering og Integration (SIRI) (jf. pkt. 3.1.2.)
- Dokumentation af forstraffe

Bevisførelsen i anledning af en udvisningspåstand finder sted i forbindelse med behandlingen af de personlige forhold. Udlændingen bør afhøres grundigt om sine personlige forhold ved sagens behandling for retten i 1. instans, og oplysningerne bør sikres tilført retsbogen, således at grundlaget for rettens afgørelse af udvisningsspørgsmålet er afklaret og kan danne grundlag for en vurdering af spørgsmålet om anke eller kære af afgørelsen og kan dokumenteres ved en eventuel behandling af sagen i ankeinstansen.

3.2.2. Forberedelse af procedure

Under hovedforhandlingen vil udvisningsspørgsmålet – på lige fod med sagens øvrige juridiske problemstillinger – kræve en særskilt behandling. Proceduren bør indeholde en redegørelse for de relevante faktiske forhold og for udvisningspåstandens forenelighed med Danmarks internationale forpligtelser.

Hvis der er nedlagt påstand om udvisning i en sag, hvor der ikke tidligere har været nedlagt påstand om udvisning, skal anklageren i forbindelse med sin procedure være opmærksom på, at dette efter omstændighederne kan indgå i proportionalitetsvurderingen, jf. f.eks. U 2013.2587H, hvor Højesteret som led i den samlede proportionalitetsafvejning af, om der kunne ske udvisning, lagde vægt på, om der i tidligere sager mod den pågældende var nedlagt påstand om udvisning.

Se oversigter over praksis fra henholdsvis EMD og Højesteret i udvisningssager her:

- Praksisoversigt over udvisningsdomme og -afgørelser ved EMD
- Praksisoversigt over udvisningsdomme fra Højesteret

Læs i øvrigt mere om vurderingen af betingelserne for udvisning, herunder om Danmarks internationale forpligtelser under jura, pkt. 4.

3.2.3. Varetægtsfængsling efter dom?

Hvis der er nedlagt påstand om udvisning af en udlænding, skal anklagemyndigheden overveje, om der – i forlængelse af, at retten afsiger dom i sagen – skal fremsættes en begæring om varetægtsfængsling, og i givet fald på hvilket grundlag. Det gælder uanset, om udlændingen har været varetægtsfængslet eller ej under sagen.

Hvis udlændingen har været varetægtsfængslet under sagen i medfør af retsplejeloven eller udlændingeloven, skal anklagemyndigheden som udgangspunkt begære udlændingen varetægtsfængslet efter dom.

Varetægtsfængslingen kan ske i medfør af retsplejelovens § 769 eller hjemrejselovens § 14, stk. 1. Det bemærkes, at det af praktiske årsager kan være hensigtsmæssigt at søge udlændingen varetægtsfængslet efter hjemrejselovens § 14, stk. 1, hvis udlændingen alene mangler at afsone få dage af den idømte straf.

Læs mere om betingelserne for varetægtsfængsling og om sondringen mellem henholdsvis retsplejelovens og udlændingelovens regler om varetægtsfængsling under pkt. 4.2.

Hvis udlændingen er asylansøger og udvises ved endelig dom, skal anklagemyndigheden begære udlændingen varetægtsfængslet efter hjemrejselovens § 14, stk. 2, hvis den straf, udlændingen idømmes, anses for afsonet med den varetægtsfængsling, der har fundet sted forud for dommen, eller hvis udlændingen idømmes en betinget straf, medmindre det er overvejende sandsynligt, at udlændingen på grund af sin nationalitet eller befolkningsgruppe vil blive meddelt asyl. Læs mere om hjemrejselovens § 14, stk. 2, under pkt. 4.2.2.

Hvis udlændingen ikke bliver udvist ved dommen (f.eks. fordi udlændingen frifindes, eller fordi straffen bliver fastsat til bøde), skal anklagemyndigheden overveje, om udlændingen skal søges frihedsberøvet efter reglerne i hjemrejselovens § 16, jf. udlændingelovens § 37, f.eks. med henblik på en administrativ udvisning. Spørgsmålet om frihedsberøvelse bør forelægges for retten i det samme retsmøde, uanset at politiet i denne situation har mulighed for at frihedsberøve udlændingen administrativt i op til 3 døgn, jf. forarbejderne til udlændingelovens § 37, stk. 1, 5. pkt. (L 85 af 30. november 1994, de specielle bemærkninger til lovforslagets § 1, nr. 17).

4. Jura

Nedenstående gennemgang af juraen gælder alene for forhold, der er begået den 16. maj 2018 eller senere. For forhold, der er begået forud herfor, henvises til den historiske udgave af Rigsadvokatmeddelelsen afsnittet om udvisning ved dom.

4.1. Vurdering af betingelserne for udvisning

Vurderingen af, om betingelserne for udvisning ved dom er opfyldt, består af to led:

- De materielle betingelser i udlændingelovens §§ 22-24 og 25 c (se nærmere under pkt. 4.1.1.)
- Proportionalitet, jf. udlændingelovens § 26 og § 26 b (se nærmere under pkt. 4.1.2.)

Der skal først foretages en vurdering af, om der er grundlag for udvisning efter en af bestemmelserne i udlændingelovens §§ 22-24 eller 25 c.

Hvis dette ikke er tilfældet, skal der ikke nedlægges påstand om udvisning.

Hvis der er grundlag for udvisning efter udlændingelovens §§ 22-24 eller 25 c, skal der dernæst foretages en konkret proportionalitetsafvejning efter udlændingelovens § 26.

Ved udvisning efter udlændingelovens §§ 22-24 skal proportionalitetsafvejningen ske i medfør af § 26, stk. 2.

Ved udvisning efter udlændingelovens § 25 c skal proportionalitetsafvejningen ske efter § 26, stk. 1.

Udlændingelovens regler om udvisning skal læses i lyset af Danmarks internationale forpligtelser, herunder navnlig EMRK artikel 8, som den bliver fortolket af EMD. Se nærmere herom under pkt. 4.3.1.

For EU-borgere gælder det herudover, at udvisning alene kan ske i det omfang, det er foreneligt med EU-retten, dvs. navnlig reglerne i opholdsdirektivet, jf. udlændingelovens § 26 b. Se nærmere herom under pkt. 4.3.2.

For et overblik over betingelserne for udvisning – se flowchart over udlændingelovens regler under pkt. 1.1.

4.1.1. De materielle betingelser

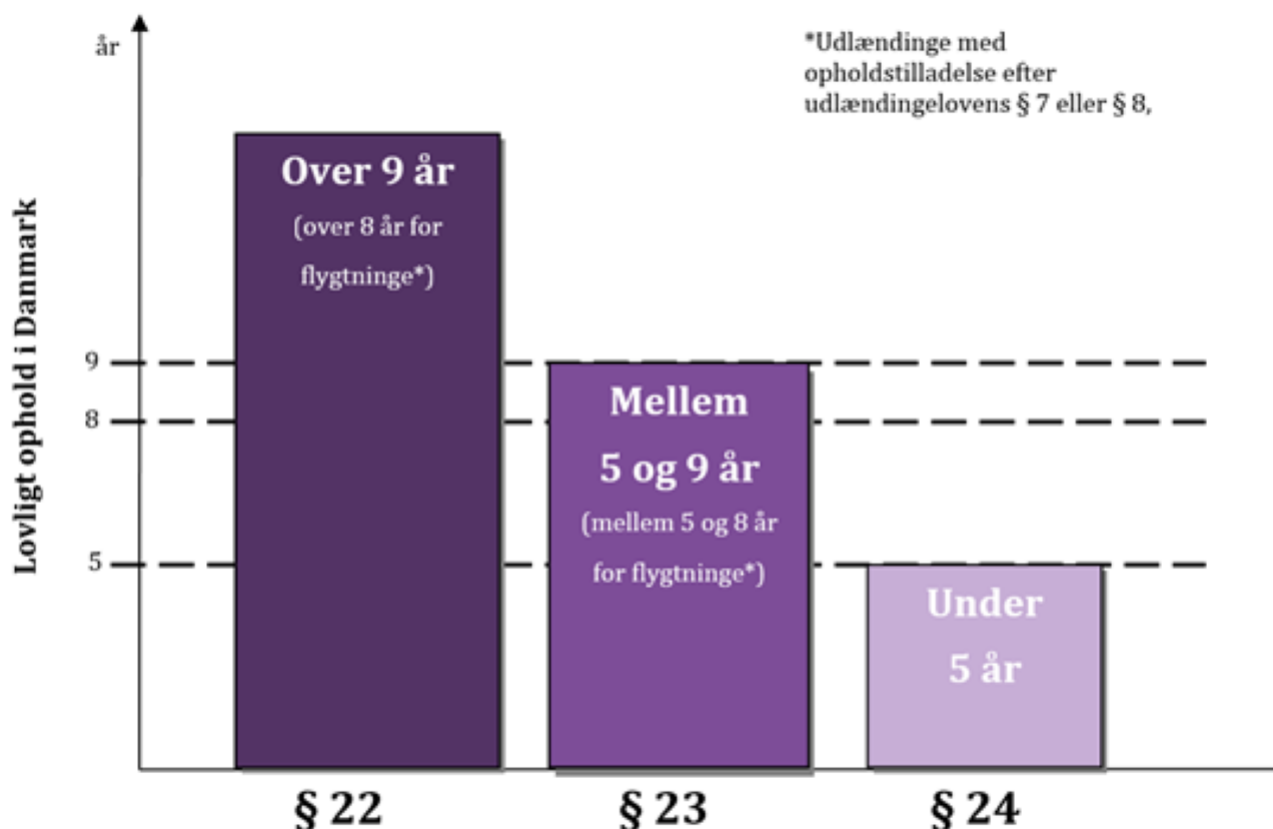
4.1.1.1. Udlændingelovens §§ 22-24 (lovligt ophold og idømt straf)

Afgørelsen af, om en udlænding kan udvises ved dom, afhænger som udgangspunkt af varigheden af udlændingens lovlige ophold i Danmark og længden af den konkret idømte straf. Jo kortere udlændingens lovlige ophold er, desto kortere skal den konkret idømte straf være for, at der kan ske udvisning. Bestemmelserne herom findes i udlændingelovens § 22, nr. 1-3, § 23, nr. 2-4, og § 24, nr. 2.

For en række kriminalitetstyper kan der dog ske udvisning uanset varigheden af udlændingens ophold her i landet og uanset længden af den idømte frihedsstraf. Ved disse kriminalitetsformer stilles der alene krav om, at udlændingen idømmes en ubetinget frihedsstraf (eller anden strafferetlig retsfølge, der indebærer eller giver mulighed for frihedsberøvelse) for forholdet. Disse kriminalitetsformer er opremset i udlændingelovens § 22, nr. 4-8, jf. § 23, nr. 1, og § 24, nr. 1.

Lovligt ophold

Udlændingelovens bestemmelser om udvisning i §§ 22-24 er opdelt efter, hvor lang tid udlændingen har haft lovligt ophold i Danmark:

Der skal derfor indledningsvis foretages en vurdering af varigheden af udlændingens eventuelle lovlige ophold her i landet.

Længden af udlændingens lovlige ophold skal i relation til udvisningsbestemmelserne beregnes efter udlændingelovens § 27. Udlændingestyrelsen/Styrelsen for International Rekruttering og Integration (SIRI) foretager en beregning af det lovlige ophold i de sager, som styrelserne får forelagt (jf. pkt. 3.1.2.).

En udlændings lovlig ophold regnes i sager, hvor udlændingen ikke har været varetægtsfængslet forud for domsfældelsen, frem til det tidspunkt, hvor der første gang afsiges dom om ubetinget udvisning, jf. AM2014. 07.02H.

Den tid, hvor en udlænding har været varetægtsfængslet forud for en senere domfældelse eller har udstået frihedsstraf eller været undergivet anden strafferetlig retsfølge, der indebærer eller giver mulighed for frihedsberøvelse, medregnes derimod ikke ved beregningen af det lovlige ophold, jf. udlændingelovens § 27, stk. 5.

Det forhold, at en udlænding har processuelt ophold – f.eks. i forbindelse med behandlingen af en asylansøgning – indebærer ikke, at udlændingen har lovligt ophold i Danmark i udvisningsbestemmelsernes forstand.

Læs mere i forarbejderne til lov nr. 429 af 10. maj 2006 (L 128 af 25. januar 2006, de almindelige bemærkninger pkt. 2.1.2.).

Vurdering af konkret forskyldt straf

Der skal i alle tilfælde af udvisning ved dom efter udlændingelovens §§ 22-24 foretages en vurdering af den konkret forskyldte straf. I den forbindelse skal følgende elementer overvejes:

- Straffens længde
- Betinget/ubetinget frihedsstraf
- Ungdomssanktion
- Bødestraf
- Foranstaltningsdomme (psykisk afvigende kriminelle)

Straffens længde

Flere af bestemmelserne i §§ 22-24 stiller krav om, at udlændingen idømmes en straf af en vis længde eller anden strafferetlig retsfølge, der indebærer eller giver mulighed for frihedsberøvelse, for en lovovertrædelse, der ville have medført en straf af denne varighed.

Derfor skal der foretages en vurdering af længden af den forventede straf. Det gælder også i tilfælde, hvor sanktionspåstanden er dom til en særforanstaltning efter straffelovens §§ 68-70.

Bliver det aktuelt at udløse en reststraf fra en tidligere dom, vil den idømte fællesstraf være afgørende for, om bestemmelsens krav til konkret forskyldt straf er opfyldt, jf. straffelovens § 40, stk. 1, og § 61, stk. 2.

Betinget/ubetinget frihedsstraf

Ved udvisning efter udlændingelovens §§ 22, 23 og 24, nr. 1, er det et krav, at den frihedsstraf, udlændingen idømmes, er ubetinget. I disse tilfælde skal der derfor foretages en vurdering af, om det må forventes, at udlændingen bliver idømt en ubetinget eller betinget frihedsstraf.

Det er alene udlændingelovens § 24, nr. 2, der giver mulighed for udvisning på grundlag af en betinget frihedsstraf. Der bør ikke knyttes vilkår om samfundstjeneste til den betingede frihedsstraf i disse tilfælde, da udlændinge, som er idømt en betinget dom og samtidig er udvist, skal udrejse af Danmark, når dommen er endelig, jf. udlændingelovens § 33, stk. 5, 3. pkt. Samtidig bortfalder udlændingens eventuelle visum og opholdstilladelse, se f.eks. TfK. 2016.982/2.

Ungdomssanktion

En ungdomssanktion efter straffelovens § 74 a indebærer, at den dømte i en periode er frihedsberøvet. Det er derfor som udgangspunkt muligt at nedlægge påstand om udvisning eller betinget udvisning i forbindelse med en påstand om ungdomssanktion, jf. forarbejderne til lov nr. 758 af 29. juni 2011 (L 210 af 30. maj 2011, de almindelige bemærkninger pkt. 2.1.1.). Reglerne om ungdomssanktion og reglerne om udvisning varetager imidlertid forskellige formål. Det skal derfor i hvert enkelt tilfælde konkret overvejes, om det vil være hensigtsmæssigt at kombinere en ungdomssanktion med udvisning.

Bødestraf

En udlænding kan ikke udvises ved dom efter udlændingelovens §§ 22-24, hvis forholdet alene bliver sanktioneret med en bødestraf. Der kan derimod være mulighed for administrativ udvisning. Se eventuelt pkt. 2.3.

Foranstaltningsdomme (psykisk afvigende kriminelle)

En udlænding, der på grund af sin psykiske tilstand idømmes en foranstaltning i stedet for almindelig straf, kan samtidig blive udvist af Danmark.

Det er dog et krav, at den pågældende foranstaltning indebærer eller giver mulighed for frihedsberøvelse af udlændingen, jf. udlændingelovens §§ 22-24. Kravet er opfyldt, hvis foranstaltningen giver mulighed for at indlægge udlændingen. Afgørelsen af, om en foranstaltningsdom kan danne grundlag for udvisning, afhænger derfor af, hvilken type foranstaltning der er tale om.

Følgende foranstaltningstyper indebærer frihedsberøvelse, fordi udlændingen – i hvert fald til at starte med – skal indlægges:

- Forvaring – se Rigsadvokatmeddelelsen afsnittet om Psykisk afvigende kriminelle, pkt. 8
- Anbringelse – se Rigsadvokatmeddelelsen afsnittet om Psykisk afvigende kriminelle, pkt. 7.3, A. 1 og A. 2 og pkt. 7.5, I-III 8
- Behandlingsdomme – se Rigsadvokatmeddelelsen afsnittet om Psykisk afvigende kriminelle, pkt. 7.3, B. 1 og B. 2

Disse foranstaltningstyper kan derfor kombineres med en udvisning, hvis betingelserne efter udlændingelovens §§ 22-24 i øvrigt er opfyldt.

Følgende foranstaltningstyper giver mulighed for frihedsberøvelse:

- Ambulante behandlingsdomme med mulighed for indlæggelse/anbringelse – se Rigsadvokatmeddelelsen afsnittet om Psykisk afvigende kriminelle, pkt. 7.3., C. 3.1 og C. 3.2, og pkt. 7.5., IV

En udlænding, der idømmes en ambulant behandlingsdom med mulighed for indlæggelse/anbringelse, vil kunne udvises, hvis betingelserne i udlændingelovens §§ 22-24 i øvrigt er opfyldt.

Det bemærkes, at en udlænding, der er dømt til ambulant behandling med mulighed for frihedsberøvelse og udvist, skal udrejse af Danmark, når dommen er endelig, jf. udlændingelovens § 33, stk. 5, 3. pkt.

Følgende foranstaltningstyper giver ikke mulighed for frihedsberøvelse:

- Ambulante behandlingsdomme uden mulighed for indlæggelse/anbringelse – se Rigsadvokatmeddelelsen afsnittet om Psykisk afvigende kriminelle, pkt. 7.3, C. 1, C. 2, og pkt. 7.5, V

En udlænding, der idømmes en ambulant behandlingsdom, der ikke giver mulighed for indlæggelse/anbringelse, kan ikke udvises, jf. udlændingelovens §§ 22-24 modsætningsvist.

Læs mere om de forskellige foranstaltningsdomme i Rigsadvokatmeddelelsen afsnittet om Psykisk afvigende kriminelle, pkt. 7 og 8.

Idømt foranstaltning	Udvisning mulig?
----------------------	------------------

Forvaring	Ja
Anbringelse	Ja
Behandlingsdom	Ja
Ambulant behandlingsdom	
Med mulighed for indlæggelse	Ja
Uden mulighed for indlæggelse	Nej

”Flere strafbare forhold”

Ved udvisning efter udlændingelovens § 22, nr. 2, og § 23, nr. 3, er det bl.a. en betingelse, at udlændingen dømmes for flere strafbare forhold.

Betingelsen om domfældelse for flere strafbare forhold indebærer, at udlændingen ved samme dom dømmes for mindst to strafbare forhold, der isoleret set begge ville medføre ubetinget frihedsstraf. Det er uden betydning, om de strafbare forhold i anklageskriftet teknisk er opført som et eller flere forhold, når blot der er tale om flere overtrædelser. Det fremgår af betænkning nr. 1326/1997 om udvisning, s. 835.

Der stilles ikke krav om, at der er tale om ligeartet kriminalitet.

”Tidligere her i landet idømt en ubetinget frihedsstraf”

Ved udvisning efter udlændingelovens § 22, nr. 3, og § 23, nr. 4, er det bl.a. en betingelse, at udlændingen tidligere her i landet er idømt ubetinget frihedsstraf eller anden strafferetlig retsfølge, der indebærer eller giver mulighed for frihedsberøvelse, for en lovovertrædelse, der ville have medført en straf af denne karakter.

Det er tilstrækkeligt for at opfylde denne betingelse, at udlændingen i den aktuelle sag dømmes for et enkeltstående strafbart forhold, hvis udlændingen én gang tidligere er idømt en ubetinget fængselsstraf eller anden strafferetlig retsfølge, der indebærer eller giver mulighed for frihedsberøvelse, for en lovovertrædelse, der ville have medført en ubetinget fængselsstraf.

Der stilles ikke krav om, at udlændingen ved den tidligere dom er dømt for kriminalitet, der er ligeartet med den kriminalitet, der aktuelt er til pådømmelse.

Betingelsen er dog ikke opfyldt, hvis den tidligere dom ligger mere end 10 år tilbage, jf. princippet i straffelovens § 84, stk. 3. Det følger af betænkning nr. 1326/1997 om udvisning, s. 836, sammenholdt med forarbejderne til lov nr. 218 af 31. marts 2004 (L 99 af 26. november 2003, de specielle bemærkninger til § 1, nr. 2 (§ 84, stk. 3)).

Særligt om rocker- og banderelateret kriminalitet

Anklagemyndigheden skal herudover have særlig opmærksomhed på spørgsmålet om udvisning i sager om rocker- og banderelateret kriminalitet. Det følger af udlændingelovens § 24 a, nr. 6 og 7, hvorefter der navnlig ved spørgsmål om udvisning efter § 22, nr. 4-8 – dvs. bl.a. i sager vedrørende overtrædelse af straffelovens § 191, § 192 a og personfarlig kriminalitet – skal lægges vægt på, om udvisning er påkrævet på grund af, at kriminaliteten er begået af flere i forening, er særlig planlagt eller er led i omfattende kriminalitet.

4.1.1.2. Udlændingelovens § 25 c (religiøse forkyndere mv.)

Udlændingelovens § 25 c indeholder en særlig udvisningshjemmel, som er subsidiær i forhold til udlændingelovens §§ 22-24.

Hvem er omfattet?

Udlændingelovens § 25 c omfatter personer med opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 f. De personer, som har mulighed for at opnå en sådan opholdstilladelse, er religiøse forkyndere, missionærer og udlændinge, der i øvrigt skal virke inden for et religiøst ordenssamfund.

Hvilken type kriminalitet?

Bestemmelsen angiver en række særlige kriminalitetstyper, som kan danne grundlag for udvisning efter § 25 c. Overordnet set er der tale om kriminalitet, som er til skade for grundlæggende demokratiske principper mv. (f.eks. terrorvirksomhed, forhånelse af et lovligt bestående religionssamfund og racisme.)

Bestemmelsen er subsidiær i forhold til udlændingelovens §§ 22-24 og har derfor kun betydning i de tilfælde, hvor en religiøs forkynner mv. ikke allerede efter disse bestemmelser kan udvises som følge af et strafbart forhold.

Udlændingelovens § 25 c stiller ingen krav til den konkret forskyldte straf. Der er grundlag for udvisning efter denne bestemmelse, hvis udlændingen dømmes for en af de kriminalitetsformer, som er nævnt i bestemmelsen. I modsætning til, hvad der gælder efter udlændingelovens §§ 22-24, er der derfor også grundlag for udvisning, hvis udlændingen alene bliver idømt en bøde.

Proportionalitetsafvejningen i forhold til udvisning efter udlændingelovens § 25 c skal foretages efter udlændingelovens § 26, stk. 1. Se nærmere herom under pkt. 4.1.2.2.

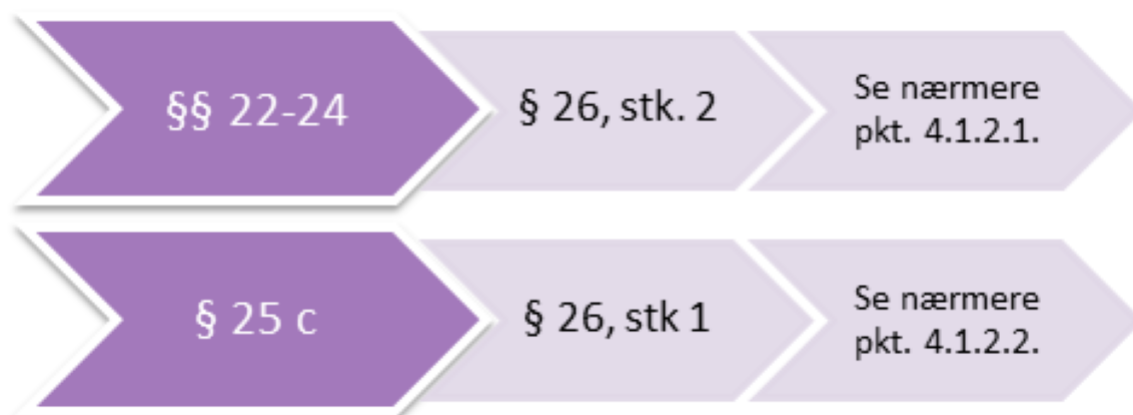
Baggrund

Bestemmelsen blev indsat ved lov nr. 429 af 10. maj 2006. Læs mere om baggrunden for bestemmelsen i lovens forarbejder (L 128 af 25. januar 2006, de specielle bemærkninger til § 1, nr. 8 (§ 25 c) og de almindelige bemærkninger afsnit 4.).

4.1.2. Proportionalitet

I alle sager om udvisning ved dom skal der foretages en konkret proportionalitetsafvejning af på den ene side karakteren af den kriminalitet, som den pågældende er dømt for, og på den anden side udlændingens tilknytning til henholdsvis Danmark og oprindelseslandet. Denne proportionalitetsafvejning følger af

udlændingelovens § 26. Om det er bestemmelsens stk. 1 eller 2, der finder anvendelse, afhænger af grundlaget for udvisningen:

Udlændingeloven indeholder herudover to særregler, der har betydning for proportionalitetsafvejningen:

- § 24 a om kriminalitetens art og grovhed - se nærmere under pkt. 4.1.2.3.
- § 26 a om ofre for menneskehandel – se nærmere under pkt. 4.1.2.4.

4.1.2.1. Udlændingelovens § 26, stk. 2 (Danmarks internationale forpligtelser)

En udlænding skal udvises efter udlændingelovens §§ 22-24 og § 25, medmindre dette med sikkerhed vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser, jf. udlændingelovens § 26, stk. 2.

Ordene ”med sikkerhed” blev tilføjet ved lov nr. 1744 af 27. december 2016. Om baggrunden for tilføjjelsen står der i forarbejderne (L 49 af 9. november 2016 almindelige bemærkninger, pkt. 2.2) blandt andet, at

”Efter forslaget vil den klare hovedregel i udvisningssager således være, at udlændinge, der idømmes frihedsstraf for begået kriminalitet, udvises. Udvisning kan kun undlades, hvis udvisning med sikkerhed vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser. Sigtet med ændringen er, at flere udvises.

I de tilfælde, hvor der kan være usikkerhed om rækkevidden af de internationale forpligtelser, vil det være op til domstolene at vurdere konkret, om udvisning vil være mulig inden for rammerne af Danmarks internationale forpligtelser. Det er lovgivers udtrykkelige ønske, at udvisning skal ske, medmindre det med sikkerhed vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser. [...]”.

I tilfælde, hvor en udlænding idømmes frihedsstraf, er det således den klare hovedregel, at der skal ske ubetinget udvisning. Ubetinget udvisning vil kun kunne undlades, hvis det med sikkerhed vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser.

Vurderes det, at en ubetinget udvisning med sikkerhed vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser, skal den pågældende udlænding tildeles en advarsel, jf. udlændingelovens § 24 b.

Samlet indebærer udlændingelovens § 26, stk. 2, sammenholdt med § 24 b, at der altid skal nedlægges påstand om enten udvisning eller en advarsel, hvis betingelserne for udvisning ved dom efter straffelovens §§ 22-24 er opfyldt.

Særligt om udlændinge omfattet af EU-reglerne

En EU-borger, som opfylder de materielle betingelser for en ubetinget udvisning i medfør af udlændingelovens § 22-24 eller § 25, skal – i lighed med andre udlændinge – udvises, medmindre det med sikkerhed vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser, jf. udlændingelovens § 26, stk. 2.

EU-reglerne om fri bevægelighed mv. (navnlig opholdsdirektivet) sætter imidlertid grænser for medlemsstaternes adgang til at udvise og meddele indrejseforbud til EU-borgere og deres familiemedlemmer. Udlændinge, der er omfattet af EU-reglerne, kan således kun udvises i overensstemmelse med de principper, der efter EU-reglerne gælder for begrænsning af retten til fri bevægelighed, jf. udlændingelovens § 26 b, ligesom de kun kan meddeles indrejseforbud, hvis de udvises af hensyn til den offentlige orden, sikkerhed eller sundhed, jf. udlændingelovens § 32, stk. 2. Du kan læse mere herom under pkt. 4.3.2.

Udlændingelovens § 32, stk. 2, blev nyaffattet ved lov nr. 821 af 9. juni 2020. Formålet hermed var ifølge forarbejderne alene at tydeliggøre retsstillingen i forhold til meddelelse af indrejseforbud til udlændinge omfattet af EU-reglerne.

EU-borgere kan også tildeles en advarsel, jf. udlændingelovens § 24 b, stk. 1. Du kan læse mere herom under pkt. 4.1.2.5.

Anvendelsesområde

Udlændingelovens § 26, stk. 2, finder anvendelse ved udvisning efter udlændingelovens §§ 22-24.

Ved udvisning efter udlændingelovens § 25 c finder udlændingelovens § 26, stk. 1, anvendelse, se nærmere under pkt. 4.1.2.2.

Hvad er Danmarks internationale forpligtelser?

Danmark er forpligtet dels af EU-reglerne, dels af en lang række forskellige internationale konventioner.

Det er anført i forarbejderne til udlændingelovens § 26, stk. 2, at EMRK med tilhørende tillægsprotokoller er særlig relevant, samt at der gælder særlige regler for EU-borgere. (L 49 af 9. november 2016 de almindelige bemærkninger).

Det er navnlig EMRK artikel 8 og reglerne i EU-opholdsdirektivet, som er relevante ved proportionalitetsafvejningen.

I forarbejderne er endvidere anført, at FN's Torturkonvention, FN's Flygtningekonvention, FN's konvention om borgerlige og politiske rettigheder og FN's konvention om barnets rettigheder indeholder relevante bestemmelser på området. Læs mere i forarbejderne til lov nr. 1744 af 27. december 2016 (L 49 af 9. november 2016 de almindelige bemærkninger pkt. 2.4.).

Læs mere om de enkelte konventioner mv. under pkt. 4.3.

Hvad er relevant i den enkelte sag?

Hvilke internationale forpligtelser, der er relevante i den konkrete udvisningssag, afhænger af den pågældende udlændings (og hans/hendes families) forhold.

Som udgangspunkt vil det dog have afgørende betydning, hvilken nationalitet udlændingen har. Overordnet set kan udlændinge opdeles i 3 grupper af udenlandske statsborgere:

	Omfattet af EU-reglerne	Tyrkiske Statsborgere	Andre
Særligt relevante internationale forpligtelser	<u>EU-opholdsdirektivet artikel 27 og 28</u>	<u>Associeringsaftalen med Tyrkiet artikel 14</u>	
	<u>Den Europæiske Menneskerettighedskonvention</u>		

Læs mere om de enkelte konventioner mv. under pkt. 4.3.

4.1.2.2. Udlændingelovens § 26, stk. 1 (humanitære hensyn)

Udlændingelovens § 26, stk. 1, opregner en række hensyn af personlig og familiemæssig karakter, der skal indgå i proportionalitetsafvejningen ved en afgørelse om udvisning efter bl.a. udlændingelovens § 25 c.

Opregningen af hensyn i § 26 er ikke udtømmende. Det kan derfor efter omstændighederne være relevant at inddrage andre forhold, der kan bevirke, at udvisning vil være særlig belastende.

Oplysningerne indhentes dels i forbindelse med politiets afhøring af udlændingen (se nærmere pkt. 2.1.), dels ved forelæggelse for Udlændingestyrelsen/Styrelsen for International Rekruttering og Integration (SIRI) (se nærmere pkt. 3.1.2.).

Anvendelsesområde

I sager om udvisning ved dom foretages proportionalitetsafvejningen efter udlændingelovens § 26, stk. 1, når udvisning sker i medfør af:

- Udlændingelovens § 25 c
- Udlændingelovens §§ 22-24, hvis et eller flere af de kriminelle forhold er begået før den 1. juli 2011. Læs mere herom i den historiske udgave af Rigsadvokatmeddelelsen afsnittet om Udvisning – Behandlingen af sager mod udlændinge, hvor der er spørgsmål om udvisning pga. strafbart forhold, rettet februar 2010.

Ved forhold begået i perioden fra den 1. juli 2011 og til den 1. januar 2017 foretages proportionalitetsafvejningen efter retningslinjerne i den historiske udgave af Rigsadvokatmeddelelsen afsnittet om Udvisning ved dom, rettet den 30. juni 2015.

Ved forhold begået den 1. januar 2017 eller senere foretages proportionalitetsafvejningen efter udlændingelovens § 26, stk. 2, når udvisning sker i medfør af udlændingelovens §§ 22-24. Læs mere herom under pkt. 4.1.2.1.

Særligt om § 26, stk. 1, nr. 6 (risikoen for, at udlændingen vil lide overlast i hjemlandet mv.)

Bestemmelsen angiver, at der skal tages hensyn til oplysninger om risiko for, at udlændingen vil lide overlast i hjemlandet eller andre lande, hvor udlændingen kan ventes at tage ophold. Bestemmelsen angiver, at der skal være tale om forhold ”uden for de i udlændingelovens § 7, stk. 1 og 2, eller § 8, stk. 1 og 2, (om asyl) nævnte tilfælde”. Det betyder, at oplysninger om asylbegrundende forhold ikke skal indgå i forbindelse med spørgsmålet om udvisning.

De oplysninger, der er relevante efter udlændingelovens § 26, stk. 1, nr. 6, er f.eks. oplysninger om, hvorvidt der ved udlændingens tilbagevenden til hjemlandet forventes reaktioner fra hjemlandets myndigheder i form af særlig byrdefulde straffeforanstaltninger (legemsstraf, langvarig fængselsstraf), og om udlændingen i hjemlandet risikerer at blive straffet for den samme lovovertrædelse, som er til pådømmelse i Danmark, jf. f.eks. U 2004.1798H.

Oplysninger, som nævnt i lovens § 26, stk. 1, nr. 6, kan indhentes gennem Udlændingestyrelsen/SIRI.

4.1.2.3. Udlændingelovens § 24 a (kriminalitetens art og grovhed)

Udlændingelovens § 24 a angiver syv forskellige omstændigheder ved den begåede kriminalitet, som skal tillægges særlig vægt i den samlede proportionalitetsafvejning.

Anvendelsesområde

Bestemmelsen gælder ved alle sager om udvisning ved dom.

Særligt vedrørende nr. 1 (kriminalitetens grovhed)

Hensynet til kriminalitetens grovhed indgår som en del af den proportionalitetsvurdering, der følger af EMRK artikel 8, sådan som den er fortolket af Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol. Derfor inddrog domstolene allerede før vedtagelsen af udlændingelovens § 24 a hensynet til kriminalitetens art og grovhed i proportionalitetsvurderingen efter udlændingelovens § 26.

Læs mere om EMRK artikel 8 under pkt. 4.3.1.1.

Særligt vedrørende nr. 4 (tidligere domme for kriminalitet)

Ældre forstraffe (dvs. også domme, der ligger mere end 10 år tilbage) kan inddrages ved vurderingen af, om det vil være proportionelt at udvise udlændingen, jf. U 2004.2756/3H.

Særligt vedrørende nr. 5 (tidligere tildelt en advarsel efter § 24 b)

Ved afvejningen af, om udvisning med sikkerhed vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser, skal det indgå som en skærpende omstændighed, at udlændingen tidligere er blevet advaret om muligheden for udvisning ved fortsat kriminalitet. Bestemmelsen blev indført ved lov nr. 469 af 14. maj 2018 (L 156 af 28. februar 2018), hvor reglerne om advarsel erstattede reglerne om betinget udvisning.

Dom om betinget udvisning på grund af en lovovertrædelse begået før den 16. maj 2018 har inden for prøvetiden samme virkning som en advarsel, jf. § 2, stk. 3, i lov nr. 469 af 16. maj 2018.

Særligt vedrørende nr. 6 (begået af flere i forening)

Det fremgår af forarbejderne, at bestemmelsen navnlig sigter på bandekriminalitet.

Særligt vedrørende nr. 7 (særligt planlagt eller led i omfattende kriminalitet)

Bestemmelsen sigter på organiseret kriminalitet, herunder navnlig den banderelaterede kriminalitet. Den omfatter kriminalitet, der begås af personer som led i deres tilhørsforhold til en organiseret bande, og som eksempelvis kan omfatte narkotikahandel, skyderier, ulovlig våbenbesiddelse og vold. Der kan desuden være tale om kriminalitet, der begås med baggrund i opgør mellem forskellige bander, som fører til anvendelse af vold og skyderier – ofte i bolig – og butiksområder.

Baggrund

§ 24 a, nr. 1-4, blev indsat i udlændingeloven ved lov nr. 429 af 10. maj 2006 (L 128 af 25. januar 2006).

§ 24 a, nr. 5, blev indsat i udlændingeloven ved lov nr. 469 af 14. maj 2018 (L 156 af 28. februar 2018)

§ 24 a, nr. 6, blev indsat ved lov nr. 486 af 12. juni 2009 (L 174 af 25. marts 2009).

§ 24 a, nr. 7, blev indsat ved lov nr. 758 af 29. juni 2011 (L 210 af 30. maj 2011).

4.1.2.4. Udlændingelovens § 26 a (ofre for menneskehandel)

Efter udlændingelovens § 26 a skal der ved vurderingen af, om udlændingen skal udvises på grund af kriminaliteten, tages særligt hensyn til, om den begåede kriminalitet er en følge af, at udlændingen har været udsat for menneskehandel.

Bemærk, at der ved ofre for menneskehandel kan være grundlag for helt at frafalde tiltalen. Læs mere i Rigsadvokatmeddelelsen afsnittet om Menneskehandel og menneskeudnyttelse i Anklagemyndighedens Vidensbase.

Hvilken type kriminalitet?

Bestemmelsen omfatter som udgangspunkt alle former for kriminalitet, hvis kriminaliteten er en følge af, at udlændingen har været udsat for menneskehandel. I praksis vil der typisk være tale om sager om ulovligt arbejde eller ulovligt ophold eller sager om dokumentfalsk i forhold til pas eller visum.

Det fremgår dog af forarbejderne til bestemmelsen (L 197 af 28. marts 2007, de specielle bemærkninger til udlændingelovens § 26 a (lovforslagets § 1, nr. 7)), at visse former for kriminalitet er så grove – herunder de overtrædelser af straffeloven, der er nævnt i udlændingelovens § 22, stk. 4-8 – at der bør ske udvisning, selvom overtrædelserne relaterer sig til, at den pågældende har været udsat for menneskehandel. Som eksempel nævnes, at en person straffes for grov vold mod en af de personer, der står bag menneskehandlen.

Bevis for menneskehandel

Anvendelsen af udlændingelovens § 26 a i sager om udvisning ved dom forudsætter, at det kan lægges til grund, at udlændingen har været udsat for menneskehandel, og at de forhold, der rejser tiltale for, har tilknytning hertil.

Anklagemyndigheden skal indhente en udtalelse om udvisningsspørgsmålet fra Udlændingestyrelsen, før der nedlægges påstand om udvisning, jf. pkt. 3.1.2. Efter modtagelse af Udlændingestyrelsens udtalelse skal anklagemyndigheden tage stilling til, om betingelserne i udlændingelovens § 26 a er opfyldt, og om det fører til, at der ikke skal nedlægges påstand om udvisning.

Baggrund

§ 26 a blev indsat i udlændingeloven ved lov nr. 504 af 6. juni 2007 på baggrund af lovforslag nr. L 197 af 28. marts 2007.

4.1.2.5. Advarsel

Reglerne om advarsel findes i udlændingelovens § 24 b. Reglerne trådte i kraft den 16. maj 2018 ved lov nr. 469 af 14. maj 2018 (L 156 af 28. februar 2018) og erstattede reglerne om betinget udvisning.

Efter udlændingelovens § 24 b, stk. 1, skal en udlænding tildeles en advarsel, hvis der ikke er grundlag for at udvise den pågældende efter §§ 22-24, fordi dette med sikkerhed vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser, jf. § 26, stk. 2. Der skal i disse tilfælde tildeles udlændingen en advarsel om, at hvis den pågældende begår nyt strafbart forhold, vil der ved en afgørelse om udvisning ved dom på det pågældende tidspunkt skulle lægges vægt på, om udvisning må anses for særlig påkrævet, fordi den pågældende ikke tidligere er udvist af den grund, at dette med sikkerhed vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser, jf. § 26, stk. 2.

Det fremgår af forarbejderne til loven (de almindelige bemærkninger, pkt. 3.4.1.), at formålet med at erstatte betinget udvisning med ordningen med en advarsel er at tydeliggøre virkningen af sanktionen ved at forlade terminologien om, at udvisning gøres betinget, og i stedet indføre en advarselsordning, hvor en advarsel skal have virkning også ud over den periode, der hidtil er fastsat som prøvetid for betinget udvisning.

Samtidig er der indført en ny bestemmelse i udlændingelovens § 24 a, nr. 5, hvorefter der ved afgørelse om udvisning ved dom, skal lægges vægt på, om udvisning må anses for særlig påkrævet på grund af, at udlændingen er tildelt en advarsel efter § 24 b.

Formålet med bestemmelsen er at tydeliggøre, at det skal indgå som et skærpende element i afvejningen af, om udvisning fortsat med sikkerhed vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser, at en udlænding tidligere er tildelt en advarsel om, at fortsat kriminalitet kan føre til udvisning, og at udvisning efter omstændighederne kan anses for særlig påkrævet på grund af, at den pågældende udlænding er tildelt en sådan advarsel. Dette gælder, uanset hvornår et nyt strafbart forhold måtte blive begået. Den vægt, der kan lægges på en advarsel, mindskes med tiden (de almindelige bemærkninger, pkt. 3.4.2.).

Hvem kan tildeles en advarsel?

Advarsel kan tildeles enhver udlænding, også udlændinge omfattet af EU-reglerne og tyrkiske statsborgere omfattet af associeringsaftalen. For udlændinge omfattet af EU-reglerne gælder det, at udvisning kun kan ske i overensstemmelse med de principper, der efter EU-reglerne gælder for begrænsning af retten til fri bevægelighed. Du kan læse mere herom under pkt. 4.3.2.

Hvornår anvendes advarsel?

Det følger af udlændingelovens § 24 b, stk. 1, at en udlænding skal tildeles en advarsel, hvis der ikke er grundlag for at udvise den pågældende efter §§ 22-24, fordi dette med sikkerhed vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser, jf. § 26, stk. 2. Tildeling af advarsel er med andre ord en lovbestemt følge i de sager, hvor det vurderes, at Danmarks internationale forpligtelser er til hinder for en ubetinget udvisning.

Tidligere tildelt en advarsel

Begår en udlænding, der er tildelt en advarsel, nyt strafbart forhold omfattet af udlændingelovens §§ 22-24, skal retten foretage en afvejning af forhold, der taler imod udvisning, over for bl.a. det forhold, at udvisning må anses for særlig påkrævet, idet den pågældende har begået ny kriminalitet, uanset udtrykkeligt at være blevet advaret om de mulige konsekvenser herved, jf. de almindelige bemærkninger pkt. 3.4.2.

Ny kriminalitet omfattet af udlændingelovens §§ 22-24 vil fortsat skulle føre til udvisning, hvis de forhold, der på tidspunktet for tildelingen af advarslen medførte, at udvisning ikke kunne ske, ikke længere er til stede, således at udvisning ikke længere med sikkerhed vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser.

Tilsvarende gælder, hvis den nye kriminalitet er så grov, at den – alene eller sammenholdt med den tidligere begåede kriminalitet – efter en afvejning fører til, at udvisning ikke med sikkerhed vil stride mod Danmarks internationale forpligtelser, uanset de personlige forhold, der tidligere bevirkede, at udvisning med sikkerhed ville være i strid med Danmarks internationale forpligtelser.

Hvis Danmarks internationale forpligtelser forhindrer, at en advarsel følges op af en ubetinget udvisning, skal den pågældende udlænding på ny have tildelt en advarsel.

Der er ikke fastsat en prøvetid til en advarsel. Der skal derfor som udgangspunkt lægges vægt på en advarsel, uanset hvornår et nyt strafbart forhold måtte blive begået. Den vægt, der kan lægges på en advarsel, mindskes dog med tiden, jf. de almindelige bemærkninger pkt. 3.4.2.

Overgangsordning

En dom om betinget udvisning begået før reglerne om advarsel trådte i kraft har inden for prøvetiden samme virkning som en advarsel, jf. § 2, nr. 3 i lov nr. 469 af 14. maj 2018. Det betyder, at hvis en udlænding i prøvetiden for en betinget udvisning begår et nyt strafbart forhold, som kan føre til udvisning efter udlændingelovens §§ 22-24, vil der ved afgørelsen om udvisning ved dom skulle lægges vægt på, om udvisning må anses for påkrævet, fordi den pågældende udlænding er idømt betinget udvisning.

Baggrund

Betinget udvisning blev indført ved lov nr. 429 af 10. maj 2006, som trådte i kraft den 1. juni 2006.

Advarselsordningen blev indført ved lov nr. 469 af 14. maj 2018, som trådte i kraft den 16. maj 2018 og erstattede reglerne om betinget udvisning.

Reglerne er siden ændret ved følgende love:

- Lov nr. 758 af 29. juni 2011 (ikrafttræden 1. juli 2011)
- Lov nr. 569 af 18. juni 2012 (ikrafttræden 1. juli 2012)
- Lov nr. 1744 af 27. december 2016 (ikrafttræden 1. januar 2017)
- Lov nr. 469 af 14. maj 2018 (ikrafttræden 16. maj 2018)

4.2. Varetægtsfængsling af udlændinge

Varetægtsfængsling af en udlænding kan dels ske efter retsplejelovens regler, dels efter hjemrejselovens § 14, stk. 1 og 2.

Hjemrejselovens § 14 blev indført ved lov nr. 982 af 26. maj 2021 om hjemrejse for udlændinge uden lovligt ophold (hjemrejseloven), som trådte i kraft den 1. juni 2021. Det fremgår af bestemmelsens forarbejder, at der er tale om en videreførsel af tidligere gældende ret efter udlændingelovens § 35, jf. de specielle bemærkninger til hjemrejselovens § 14 (lovforslag nr. 203 af 26. marts 2021).

Hjemrejselovens § 14, stk. 1, er en særlig fængslingshjemmel, der er indført som et supplement til retsplejelovens regler om varetægtsfængsling med henblik på at sikre udlændingens tilstedeværelse under straffesagen og under eventuel appel, indtil dommens bestemmelse om udvisning kan fuldbyrdes, i sager, hvor der ikke kan ske varetægtsfængsling efter retsplejeloven. Det er tilfældet i følgende situationer:

- Kravet om en strafferamme på 1 år og 6 måneders fængsel eller derover, jf. retsplejelovens § 762, stk. 1, er ikke opfyldt.
- Kravet om en forventet straf på over 30 dages fængsel, jf. retsplejelovens § 762, stk. 3, er ikke opfyldt, jf. U 2007.2944Ø
- Varetægtsfængslingens længde overstiger den forventede/idømte straf, jf. U 2014.1565H.

I visse tilfælde vil en udlænding kunne varetægtsfængsles både efter bestemmelserne i retsplejeloven og efter hjemrejselovens § 14, stk. 1, jf. U 2014.1565H, hvor Højesteret ikke fandt grundlag for at afvise anklagemyndighedens påstand om varetægtsfængsling i medfør af både retsplejelovens bestemmelser og den dagældende bestemmelse i udlændingelovens § 35.

Læs mere om hjemrejseloven § 14, stk. 1, under pkt. 4.2.1.

Hjemrejselovens § 14, stk. 2, indeholder en særlig regel om varetægtsfængsling af asylansøgere, der er udvist ved endelig dom efter udlændingelovens §§ 22-24. Læs mere herom under pkt. 4.2.2.

Ved siden af reglerne om varetægtsfængsling indeholder hjemrejselovens § 16 og udlændingelovens §§ 36- 37 regler om administrativ frihedsberøvelse af udlændinge. Disse regler kan f.eks. være relevante i forbindelse med administrativ udvisning af udlændinge. Læs mere herom under pkt. 2.3.

Endelig er der i hjemrejselovens §§ 11-12 og udlændingelovens § 34 opregnet en række mindre indgribende foranstaltninger, som henholdsvis politiet, Udlændingestyrelsen eller Hjemrejsestyrelsen kan benytte sig af til at sikre en udlændings tilstedeværelse i stedet for administrativ frihedsberøvelse. Der er bl.a. tale om deponering af pas, sikkerhedsstillelse, meldepligt osv.

4.2.1. Hjemrejselovens 14, stk. 1 (alle udlændinge)

Hjemrejselovens § 14, stk. 1, kan finde anvendelse både før dom, under eventuel anke og efter dom, herunder mellem endelig dom og afsoning samt efter endt afsoning og indtil udsendelse.

Betingelser

Det er en grundlæggende betingelse for varetægtsfængsling efter hjemrejselovens § 14, stk. 1, at der er bestemte grunde til at anse varetægtsfængsling for nødvendig for at sikre udlændingens tilstedeværelse under sagen – og under en eventuel ankesag – indtil den pågældende kan udsendes som følge af en eventuel beslutning om udvisning.

Herudover skal betingelserne i hjemrejselovens § 14, stk. 1, nr. 1 eller nr. 2, være opfyldt.

Se nærmere om disse betingelser i det følgende:

Bestemte grunde til at anse varetægtsfængsling for nødvendig for at sikre udlændingens tilstedeværelse

Forarbejderne til den tidligere gældende bestemmelse i udlændingelovens § 35 henviser ved vurderingen af, om der er bestemte grunde til at anse varetægtsfængsling for at være nødvendig for at sikre udlændingens tilstedeværelse, til retsplejelovens § 762, stk. 1, nr. 1, om varetægtsfængsling på grund af undtagelsesrisiko. Efter denne bestemmelse kræves det, at der efter det oplyste om sigtedes forhold er bestemte grunde til at antage, at udlændingen vil unddrage sig forfølgningen eller fuldbyrdelsen.

Der er hverken i loven eller dens forarbejder fastsat en øvre grænse for varigheden af varetægts-fængsling efter hjemrejselovens § 14. Hvor længe en varetægtsfængsling kan opretholdes, afhænger af de konkrete omstændigheder.

Højesteret fandt i U 2014.1565H, at varetægtsfængsling før dom eller under anke efter udlændingelovens § 35 kunne ske uanset, at frihedsberøvelsen ville overstige den forventede straf.

Derimod fandt Højesteret i U 2009.1033H, at der ikke kunne ske fortsat varetægtsfængsling. Højesteret lagde vægt på, at den varetægtsfængslede udlænding var tysk statsborger med bopæl i Tyskland og ingen tilknytning havde til Danmark, samt på, at det måtte lægges til grund, at udlændingen i forbindelse med løsladelse var villig til at udrejse til Tyskland, hvilket kunne ske hurtigt. Højesteret fastslog, at den straf, udlændingen var blevet idømt i første instans, ville være afsonet den 26. januar 2008, og at der efter anklagemyndighedens opfattelse ikke var udsigt til en mærkbar strafskærpelse, idet den idømte straf var i overensstemmelse med praksis. Højesteret fandt på den baggrund, at der den 23. januar 2008 ikke forelå bestemte grunde til at anse fortsat varetægtsfængsling for nødvendig for at sikre udlændingens tilstedeværelse under anken, der var berammet til den 13. marts 2008, og indtil en eventuel bestemmelse om udvisning kunne fuldbyrdes.

Højesteret har for så vidt angår varetægtsfængsling efter dom bl.a. lagt vægt på, hvor lang tid varetægtsfængslingen indtil videre har varet, den udmålte strafs længde, længden af en eventuel reststraf, udlændingens eventuelt manglende medvirken med hensyn til f.eks. id-oplysninger, om politiet og andre relevante myndigheder fremmer sagen med fornøden omhu, samt om der er reel udsigt til udsendelse, jf. U 1997.1242H, U 2001.26H, U 2001.1444H, U 2005.1197H, U 2005.3196H og U 2007.2798H.

Hjemrejselovens § 14, stk. 1, nr. 1

Bestemmelsen indeholder følgende betingelser:

- Udlændingen har ikke fast bopæl i Danmark og
- Der er begrundet mistanke om, at udlændingen har begået en lovovertrædelse, der kan medføre udvisning ved dom.

Udlændinge, der har fast bopæl i Danmark, ligestilles i forhold til varetægtsfængsling med danske statsborgere. Udtrykket ”fast bopæl” antages ikke at indebære et krav om, at udlændingen opholder sig i Danmark med henblik på varigt ophold. Er en udlænding tilmeldt folkeregisteret, kan dette typisk tages som indikation af, at udlændingen har en fast bopæl. Viser det sig, at udlændingen faktisk ikke opholder sig på tilmeldingsadressen og i stedet flakker om blandt venner og bekendte, på tilfældige herberger og lignende, kan udlændingen ikke siges at have fast bopæl.

En endelig dom om udvisning medfører, at udlændingens ret til ophold bortfalder, jf. udlændingelovens § 26 c. For en udlænding, der før dommen har haft fast bopæl i Danmark, vil en endelig dom om udvisning derfor indebære, at udlændingen i relation hjemrejselovens § 14 ikke længere anses for at have fast bopæl i Danmark, jf. U1997. 1314H, som omhandlede den dagældende bestemmelse i udlændingelovens § 35. En udlænding, der hidtil har haft fast bopæl i Danmark, kan derimod ikke varetægtsfængsles efter bestemmelsen under anke af en afgørelse om udvisning, jf. U 2003.2312/1H.

Kravet om, at der skal være begrundet mistanke om, at udlændingen har begået en lovovertrædelse, der kan medføre udvisning efter §§ 22-24, indebærer for det første, at der skal være tale om et strafbart forhold og en sanktion, som kan medføre udvisning. Forventes det f.eks., at udlændingen alene vil blive idømt en bøde for forholdet, kan der ikke ske udvisning og derfor heller ikke varetægtsfængsling. For det andet skal der foretages en foreløbig vurdering af, om udlændingen efter en proportionalitetsafvejning kan forventes at blive udvist for forholdet. I praksis vil dette bl.a. skulle overvejes nærmere i relation til personer omfattet af EU-reglerne.

Læs evt. under pkt. 4.1. om betingelserne for udvisning.

Hjemrejselovens § 14, stk. 1, nr. 2

Bestemmelsen indeholder følgende betingelse:

- Udlændingen er indrejst i strid med et indrejseforbud

Indrejse i strid med et indrejseforbud, jf. udlændingelovens § 59 b, straffes som udgangspunkt med fængsel. Det gælder også, hvor der er tale om 1.gangstilfælde. Hvis der er grundlag for varetægtsfængsling i medfør af hjemrejselovens § 14, stk. 1, nr. 2, vil der derfor oftest ligeledes være grundlag for varetægtsfængsling efter § 14, stk. 1, nr. 1.

Frist for varetægtsfængslingen

Spørgsmålet om, hvorvidt der skal fastsættes en frist for varetægtsfængsling efter hjemrejselovens § 14, stk. 1, afgøres som udgangspunkt efter retsplejelovens regler, jf. hjemrejselovens § 14, stk. 3, 1. pkt.

Der skal dog altid fastsættes en frist, når varetægtsfængsling efter hjemrejselovens § 14 alene finder sted med henblik på udsendelse som følge af beslutning ved endelig dom om udvisning, jf. hjemrejselovens § 14, stk. 3, 2. pkt. Denne undtagelse er indsat med henblik på at undgå, at udlændinge i disse situationer varetægtsfængsles uden frist, indtil udvisningen kan fuldbyrdes.

Bestemmelsen i hjemrejselovens § 14, stk. 3, 2. pkt., indebærer, at der altid skal fastsættes frist i situationer,

- hvor udlændingen idømmes betinget dom, eller
- hvor straffen anses for udstået med varetægtsfængslingen, eller
- hvor udlændingen har afsonet sin straf og afventer fuldbyrdelse af udvisningen (udsendelse).

Bestemmelsen i hjemrejselovens § 14, stk. 3, 2. pkt., omfatter ikke situationer, hvor varetægtsfængsling efter hjemrejselovens § 14 iværksættes med henblik på at sikre udlændingens tilstedeværelse

- hvor udlændingen tager betænkningstid med henblik på anke, eller
- under anke af dom, eller
- ved modtaget eller endelig dom indtil afsoning af straffen.

I disse tilfælde skal det afgøres efter retsplejelovens regler om varetægtsfængsling, om der skal fastsættes en frist eller ej.

Hvis det efterfølgende viser sig, at dommen ikke ankes, eller at anken frafaldes, skal spørgsmålet om fortsat varetægtsfængsling på ny forelægges for retten i tilfælde, hvor udlændingen er idømt en betinget dom eller en dom, hvor straffen anses for udstået med strafafsoningen. I disse situationer skal retten fastsætte en frist for eventuel forsat varetægtsfængsling.

For et grafisk overblik se skema under pkt. 1.3.

Fristen efter hjemrejselovens § 14, stk. 3, 2. pkt., skal fastsættes i overensstemmelse med retsplejelovens § 767, stk. 1, 2. og 3. pkt. Fristen kan derfor højst fastsættes til 4 uger ad gangen.

Fristen fastsættes af byretten på det sted, hvor udlændingen er tilbageholdt, uanset hvilken ret der har afsagt den endelige dom, jf. hjemrejselovens § 14, stk. 3, 3. pkt. Det betyder bl.a., at hvis landsretten i forlængelse af dom i en ankesag træffer bestemmelse om fortsat fængsling efter hjemrejselovens § 14 med henblik på udsendelse, skal landsretten overlade det til byretten at fastsætte en frist.

Baggrund

Udlændingelovens § 35, stk. 1, blev indsat i udlændingeloven i forbindelse med vedtagelsen af udlændingeloven i 1983, jf. lov nr. 226 af 8. juni 1983. Bestemmelsen blev indføjet i loven efter forslag i betænkning nr. 968/1982 om udlændingelovgivningen (udkastets § 27). Udlændingelovens § 35, stk. 1, er senere ændret ved lov nr. 1052 af 11. december 1996 og lov nr. 473 af 1. juli 1998, der dog begge alene bestod af konsekvensrettelser. Læs mere om baggrunden for indsættelsen af stk. 3 (dengang stk. 2) i § 35 i lov nr. 425 af 31. maj 2000 (L 264 af 30. marts 2000 (§ 1, nr. 16)).

Ved lov nr. 982 af 26. maj 2021 om hjemrejse for udlændinge uden lovligt ophold (hjemrejseloven) blev udlændingelovens § 35 ophævet og videreført i hjemrejselovens § 14. Det fremgår af forarbejderne til hjemrejseloven, at der er tale om en videreførsel af tidligere gældende ret efter udlændingelovens § 35, jf. de specielle bemærkninger til hjemrejselovens § 14 (lovforslag nr. 203 af 26. marts 2021).

4.2.2. Hjemrejselovens § 14, stk. 2 (asylansøgere)

Hjemrejselovens § 14, stk. 2, indeholder en særlig bestemmelse om varetægtsfængsling af udlændinge, som har søgt asyl i Danmark.

Formålet med bestemmelsen er at sikre, at asylansøgere, der er udvist ved endelig dom efter udlændingelovens §§ 22-24, afskæres fra at færdes frit her i landet efter straffens udståelse (eller efter modtagelse af en dom til betinget frihedsstraf), og indtil udvisningen kan fuldbyrdes.

Betingelser

Betingelserne for varetægtsfængsling efter hjemrejselovens § 14, stk. 2, er følgende:

- udlændingen har en verserende asylsag,
- udlændingen er udvist ved endelig dom, og
- varetægtsfængslingen sker med henblik på en effektiv fuldbyrdelse af udvisningen – dvs. udlændingen har enten færdigafsonet sin straf, står til at blive prøveløsladt eller er idømt en betinget frihedsstraf, hvorfor varetægtsfængsling efter retsplejeloven ikke er på tale.

Det fremgår af forarbejderne til den tidligere bestemmelse i udlændingelovens § 35, stk. 2, at anklagemyndigheden i videst muligt omfang skal søge asylansøgere, der er udvist ved endelig dom efter udlændingelovens §§ 22-24, varetægtsfængslet efter bestemmelsen, når betingelserne herfor er opfyldt. Det gælder uanset, om den idømte frihedsstraf er ubetinget eller betinget, og uanset om den pågældende har været varetægtsfængslet inden dommen eller under anken i medfør af retsplejeloven eller udlændingelovens § 35, stk. 1 (nu hjemrejselovens § 14, stk. 1). Læs mere i forarbejderne til lov nr. 458 af 7. juni 2001 (L 191 af 20. marts 2001, de almindelige bemærkninger, pkt. 2.1.).

Varetægtsfængslingen vil som udgangspunkt kunne opretholdes, indtil asylansøgningen er færdigbehandlet. Det gælder også i tilfælde, hvor asylsagsbehandlingen er længerevarende, og i tilfælde, hvor sagsbehandlingstiden – eller store dele heraf – beror på den pågældende asylansøger. Det fremgår dog af forarbejderne til den tidligere gældende bestemmelse i udlændingelovens § 35, at der skal være proportionalitet mellem udvisningsgrundlaget – det vil sige forbrydelsen, der ligger til grund for udvisningen – og opretholdelsen af varetægtsfængslingen. Jo alvorligere kriminalitet, der er årsag til udvisningen, desto længere vil varetægtsfængslingen kunne opretholdes.

Ved lov nr. 982 af 26. maj 2021 om hjemrejse for udlændinge uden lovligt ophold (hjemrejseloven) blev udlændingelovens § 35 ophævet og videreført i hjemrejselovens § 14. Der tilsigtedes med hjemrejseloven ingen ændringer i bestemmelseernes anvendelse i forhold til, hvad der hidtil har været gældende efter udlændingeloven. Der skal således ske varetægtsfængsling i samme omfang som hidtil, jf. forarbejderne til hjemrejselovens §§ 14 og 15 (lovforslag nr. 203 af 26. marts 2021, de almindelige bemærkninger, pkt. 3.12.3.1)

Læs mere om behandlingen af sager om varetægtsfængsling af asylansøgere under pkt. 2.1.

Forhold, der kan tale imod varetægtsfængsling efter hjemrejselovens § 14, stk. 2

Følgende forhold kan betyde, at varetægtsfængsling eller forlængelse af en varetægtsfængsling efter hjemrejselovens § 14, stk. 2, ikke kan ske:

- Varetægtsfængslingen vil – efter en konkret og individuel vurdering af de personlige forhold (f.eks. familiemæssige eller alvorlig sygdom) – virke særlig belastende.
- Asylsagsbehandlingen trækker unødigt i langdrag, eller behandlingen af udlændingens sag er omfattet af en generel udsættelse på grund af indhentelse af baggrundsoplysninger, der ikke kan forventes at foreligge inden for en rimelig tidshorisont.
- Asylansøgeren tilhører en nationalitet eller befolkningsgruppe, hvorfra alle eller et meget stort antal i praksis får asyl.

Frist

Der skal altid fastsættes en frist, når der er tale om varetægtsfængsling efter hjemrejselovens § 14, stk. 2. Det følger af hjemrejselovens § 14, stk. 3, 2. pkt.

Baggrund

Bestemmelsen i udlændingelovens § 35, stk. 2, blev indsat ved lov nr. 458 af 7. juni 2001, der trådte i kraft den 1. august 2001. Læs mere om baggrunden for bestemmelsen i lovforslag nr. 191 af 20. marts 2001.

Ved lov nr. 982 af 26. maj 2021 om hjemrejse for udlændinge uden lovligt ophold (hjemrejseloven) blev udlændingelovens § 35, stk. 2, ophævet og videreført i hjemrejselovens § 14, stk. 2. Det fremgår af bestemmelsens forarbejder, at der er tale om en videreførsel af tidligere gældende ret efter udlændingelovens § 35, stk. 2, jf. de specielle bemærkninger til hjemrejselovens § 14 (lovforslag nr. 203 af 26. marts 2021).

4.3. Danmarks internationale forpligtelser

Efter udlændingelovens § 26, stk. 2, skal en udlænding udvises (ubetinget) efter §§ 22-24, medmindre det med sikkerhed vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser.

Danmarks adgang til at udvise udlændinge på grund af et strafbart forhold er navnlig reguleret ved følgende internationale forpligtelser:

- Den Europæiske Menneskerettighedskonvention (EMRK) med tillægsprotokoller, se pkt. 4.3.1.
- EU-retten, se pkt. 4.3.2.
- Associeringsaftalen mellem Tyrkiet og EU, se pkt. 4.3.3.
- FN's konvention om borgerlige og politiske rettigheder, se pkt. 4.3.4.
- FN's Flygtningekonvention, se pkt. 4.3.4.
- FN's konvention om barnets rettigheder, se pkt. 4.3.4.
- FN's Torturkonvention, se pkt. 4.3.4.

Efter forarbejderne til udlændingelovens § 26, stk. 2, er det navnlig EMRK og EU-reglerne, der er relevante i denne sammenhæng, jf. nærmere under pkt. 4.1.2.1.

4.3.1. Den Europæiske Menneskerettighedskonvention (EMRK)

Den Europæiske Menneskerettighedskonvention (EMRK) omfatter alle personer.

Konventionen indeholder ikke regler, der direkte tager sigte på at regulere medlemsstaternes adgang til at udvise udlændinge på grund af et strafbart forhold, men flere af konventionens bestemmelser har dog betydning i den forbindelse, navnlig artikel 8 (respekt for privatliv og familieliv) og artikel 3 (forbud mod tortur). Se nærmere under pkt. 4.3.1.1. (artikel 8) og pkt. 4.3.1.2. (artikel 3).

4.3.1.1. EMRK artikel 8 (respekt for privatliv og familieliv)

Efter EMRK artikel 8 har enhver ret til respekt for sit privat- og familieliv. Udvisning af en udlænding kan udgøre et indgreb i denne ret til privat- og familieliv. EMRKs beskyttelse af familielivet omfatter alene udlændingens relation til dennes nære slægtninge. Nære slægtninge er som udgangspunkt ægtefælle, samlever og mindreårige børn. I visse tilfælde kan udlændingens relation til myndige børn, forældre, bedsteforældre, børnebørn og søskende også være omfattet af beskyttelsen.

Et familieliv eller et samliv, der etableres efter, at en udvisningsproces er påbegyndt, eller på et tidspunkt, hvor udlændingen opholder sig illegalt i Danmark, vil almindeligvis ikke blive tillagt betydning ud fra en betragtning om, at udlændingen ikke har haft en berettiget forventning om at kunne fortsætte dette familieliv eller samliv i Danmark. EMD har i en række domme taget stilling til betydningen af, at en udlænding har etableret familieliv/samliv efter, at en udvisningsproces er påbegyndt, eller under illegalt ophold. Se f.eks. dom af 19. januar 1997, Bouchelkia mod Frankrig (23078/93), pr. 41 og 52, dom af 26. september 1997, El Boujaïdi mod Frankrig (25613), pr. 33, og dom af 19. februar 1998, Dalia mod Frankrig (26102/95), pr. 45 og 53.

Retten til et familieliv er suppleret af retten til et privatliv, hvilket efter EMDs praksis også omfatter retten til at etablere og udvikle bånd til andre mennesker og verden. Dermed kan en udlændings samlede bånd

til det danske samfund være omfattet af beskyttelsen. En myndig, ugift og barnløs udlænding, der ikke har et familieliv i udvisningsstaten, kan have et privatliv, der er omfattet af beskyttelsen i artikel 8, jf. f.eks. dom af 23. juni 2008, Maslov mod Østrig (1638/03), pr. 63.

Hvad prøves?

Efter EMRK artikel 8 er det kun tilladt at gøre indgreb i retten til familieliv og privatliv, hvis følgende betingelser er opfyldt:

- Indgrebet sker i overensstemmelse med loven,
- indgrebet er nødvendigt i et demokratisk samfund af hensyn til den nationale sikkerhed, den offentlige tryghed eller landets økonomiske velfærd, for at forebygge uro eller forbrydelse, for at beskytte sundheden eller sædeligheden eller for at beskytte andres rettigheder og friheder, og
- indgrebet er proportionelt.

Proportionalitetsvurderingen efter EMRK artikel 8 foretages på baggrund af en samlet og konkret vurdering af en række elementer. EMD har i sagen Maslov mod Østrig, dom af 23. juni 2008 (1638/03), givet retningslinjer for denne proportionalitetsvurdering, bl.a. med henblik på at vejlede de nationale domstole om anvendelsen af artikel 8 i udvisningssager. I dommens præmis 68 opregnes følgende kriterier:

1. Karakteren og alvoren af den begåede kriminalitet
2. Varigheden af udlændingens ophold i det land, hvorfra udvisning skal ske
3. Varigheden af den periode, der er forløbet, siden kriminaliteten blev begået, og ansøgerens opførsel i denne periode
4. De berørte personers statsborgerskab
5. Udlændingens familiemæssige situation (herunder varigheden af ægteskab og andre faktorer, der beskriver karakteren af ansøgerens familieliv)
6. Om ægtefællen havde kendskab til kriminaliteten, da forholdet blev etableret
7. Om der er børn i ægteskabet (og i givet fald deres alder)
8. Alvorligheden af de vanskeligheder, som ægtefællen må forventes at møde i udlændingens hjemland
9. Barnets tarv (herunder navnlig alvorligheden af de vanskeligheder, som udlændingens barn/børn må forventes at møde i udlændingens hjemland)
10. Karakteren og omfanget af sociale, kulturelle og familiemæssige bånd til henholdsvis værtslandet og modtagerlandet

EMD har også understreget, at den vægt, der må lægges på de enkelte kriterier, nødvendigvis varierer efter den enkelte sags konkrete omstændigheder, jf. dommens præmis 70.

Det følger endvidere af dommens præmis 71, at de relevante kriterier i sager om en ung person, som endnu ikke har stiftet sin egen familie, er følgende:

- 1) Den begåede kriminalitets art og grovhed
- 2) Varigheden af udlændingens ophold i bopælslandet
- 3) Tiden efter den begåede kriminalitet og den pågældendes adfærd i denne periode
- 4) Fastheden af sociale, kulturelle og familiemæssige bånd med værtslandet og med modtagerlandet

Ifølge dommens præmis 72-73 kan den pågældendes alder spille en rolle i anvendelsen af de nævnte kriterier. F.eks. må det tages i betragtning ved vurderingen af kriminaliteten, om den er begået af den

pågældende som ung eller som voksen. I relation til længden af personens ophold i værtslandet og fastheden af båndene til værtslandet gør det en klar forskel, om personen på den ene side allerede kom til værtslandet i sin barndom eller blev født i værtslandet, eller på den anden side først kom til værtslandet som voksen.

Det fremgår endvidere af samme dom, jf. præmis 75, at der normalt skal meget tungtvejende grunde til at udvise en udlænding, der enten er født eller er indrejst i det pågældende land som barn, fordi en sådan udlænding oftest vil have en meget stærk tilknytning til det pågældende land og en svagere tilknytning til det land, hvor den pågældende er statsborger. Det gælder navnlig, hvis udlændingen har begået kriminaliteten som mindreårig.

Menneskerettighedsdomstolen afsagde den 12. november 2024 dom i fire sager mod Danmark. De fire domme fra Menneskerettighedsdomstolen viser, at der skal ske en vurdering af en udlændings udsigt til at genindrejse i Danmark efter endt indrejseforbud, hvis udlændingens indrejseforbud er blevet nedsat efter udlændingelovens § 32, stk. 5, nr. 1.

Hvis en sådan udsigt må anses for at være ren teoretisk ("purely theoretical"), vil det ifølge Menneskerettighedsdomstolen være uberettiget at tillægge længden af et indrejseforbud afgørende vægt i den samlede proportionalitetsafvejning. Det skyldes, at et tidsbegrænset indrejseforbud under sådanne omstændigheder de facto vil udgøre et indrejseforbud for bestandig. Dét fandt Menneskerettighedsdomstolen var tilfældet i sagen **Sharafane mod Danmark** (appl. no. 5199/23), hvor den pågældende alene havde et privatliv i Danmark og ikke et familieliv i konventionens forstand, hvorfor domstolen fandt, at hans mulighed for bl.a. at få visum efter endt indrejseforbud (efter de daværende regler, jf. nærmere nedenfor om visumbekendtgørelsen) var ren teoretisk. Sagerne er beskrevet i det følgende:

- I sagen **Winther mod Danmark** (appl. no. 9588/21), dom af 12. november 2024, var klageren en syrisk statsborger, der var indrejst i Danmark som voksen. Klageren havde haft lovligt ophold her i landet i ca. 4 år. Klageren havde en kæreste og to mindreårige børn, som alle var danske statsborgere. Klageren var ikke tidligere straffet af relevans for sagen. Klageren blev idømt 8 måneders fængsel for bl.a. grov vold, afpresning, forsøg på tvang, narkotikakriminalitet og forfalskning af pengesedler. Klageren blev i den forbindelse udvist med et indrejseforbud i 6 år. —Menneskerettighedsdomstolen bemærkede, at de danske domstole ikke i almindelighed foretager en efterprøvelse af, om der er en reel mulighed for, at den udvisningsdømte kan genindrejse i Danmark, når et tidsbegrænset indrejseforbud er udløbet. Det havde Højesteret heller ikke gjort i den foreliggende sag, idet Højesteret alene havde henvist til, at klageren ville kunne genetablere sit familieliv i Danmark på et senere tidspunkt, hvis betingelserne for opholdstilladelse i øvrigt var opfyldt. —Menneskerettighedsdomstolen udtalte generelt, at såfremt de nationale domstole, i lyset af de gældende udlændingeretlige regler på afgørelsestidspunktet, finder, at den udvisningsdømtes muligheder for at genindrejse lovligt til Danmark, herunder som minimum på et kort besøg, er rent teoretiske ("purely theoretical"), vil det ifølge Menneskerettighedsdomstolen være uberettiget at tillægge længden af et indrejseforbud afgørende vægt i den samlede proportionalitetsafvejning. Det skyldes, at et tidsbegrænset indrejseforbud under sådanne omstændigheder de facto vil udgøre et indrejseforbud for bestandig. —I den foreliggende sag var indrejseforbuddet fastsat til 6 år på grund af straffens længde i overensstemmelse med reglerne herom. Menneskerettighedsdomstolen fandt, at længden af indrejseforbuddet udgjorde et kriterie i den samlede proportionalitetsafvejning af udvisningsspørgsmålet, men at det tilsyneladende ikke blev tillagt væsentlig vægt af Højesteret, der derimod navnlig lagde vægt på arten og grovheden af den begåede kriminalitet. —Menneskerettighedsdomstolen konkluderede således, at der var sket indgreb i klagerens ret til respekt for sit privatliv og familieliv, men at indgrebet var understøttet af

relevante og tilstrækkelige grunde, og at de nationale domstole ved afgørelsen om udvisning havde foretaget en eksplicit og grundig vurdering af forholdet til EMRK artikel 8. Dermed tilkom det ikke Menneskerettighedsdomstolen at tilsidesætte de nationale domstoles vurdering af sagens realitet, og der forelå derfor ikke krænkelse af EMRK artikel 8.

- I sagen **Savuran mod Danmark** (appl. no. 3645/23), dom af 12. november 2024, var klageren en tyrkisk statsborger, der var født i Danmark. Klageren havde haft lovligt ophold her i landet i ca. 30 år. Klageren havde ikke stiftet selvstændig familie her i landet. Klageren var ikke tidligere straffet af relevans for sagen. Klageren blev idømt 2 år og 3 måneders fængsel for narkotikakriminalitet og udvist med et indrejseforbud i 6 år. Henset til grovheden af forbrydelsen og længden af den idømte straf kunne indrejseforbuddet, efter reglerne i udlændingeloven, meddeles for bestandig. Landsretten nedsatte imidlertid indrejseforbuddet til 6 år på grund af klagerens stærke tilknytning til Danmark. Klageren blev efterfølgende idømt 14 dages tillægsstraf for besiddelse af hash under sin afsoning og modtog samtidig en advarsel om udvisning som følge af, at der var begået en mindre alvorlig lovovertrædelse. —Menneskerettighedsdomstolen udtalte generelt, at længden af et indrejseforbud alene er et af mange forhold, der skal indgå i vurderingen af, om udvisning er i overensstemmelse med EMRK artikel 8, og at dette forhold – eller andre – i almindelighed ikke i sig selv kan være afgørende for udfaldet af vurderingen. I en dansk kontekst forholder dette sig imidlertid anderledes, da der i medfør af udlændingelovens § 32, stk. 5, nr. 1, er mulighed for at nedsætte længden af et indrejseforbud, hvis et indrejseforbud af en længere varighed med sikkerhed vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser (præmis 37). Dette indebærer, at længden af et tidsbegrænset indrejseforbud i visse grænsetilfælde ("in some borderline cases") kan blive afgørende i den proportionalitetsvurdering, som de nationale domstole foretager. Dette var tilfældet i den foreliggende sag, hvor landsretten havde nedsat indrejseforbuddet af hensyn til klagerens rettigheder efter EMRK artikel 8. —Klageren havde over for Menneskerettighedsdomstolen gjort gældende, at det tidsbegrænsede indrejseforbud de facto udgjorde et permanent indrejseforbud, da klageren ikke har en realistisk mulighed for at erhverve en ny opholdstilladelse i Danmark. Klageren havde imidlertid ikke gjort gældende, at klageren efter udløbet af indrejseforbuddet ikke ville være i stand til at opnå visum til at genindrejse i Danmark på et kortvarigt besøg for at se sin familie. Derfor fandt Menneskerettighedsdomstolen, at klagerens mulighed for at genindrejse til Danmark ikke er rent teoretisk ("purely theoretical"). Menneskerettighedsdomstolen fandt derfor ikke grund til at betvivle de nationale domstoles konklusion om, at den tidsmæssige begrænsning af indrejseforbuddet var en omstændighed, der kunne gøre udvisning af klageren forenelig med konventionen. Der forelå derfor ikke en krænkelse af EMRK artikel 8.
- I sagen **Al-Habeeb mod Danmark** (appl. no. 14171/23), dom af 12. november 2024, var klageren en irakisk statsborger, som var indrejst i Danmark som barn. Klageren havde haft lovligt ophold i mere end 21 år. Klageren var i religiøst ægteskab med en dansk statsborger og havde et barn. Klageren var tidligere straffet for forsøg på røveri som mindreårig samt forsøg på vold og gentagen vold og var advaret om udvisning ved fortsat kriminalitet. Klageren blev idømt 2 år og 3 måneders fængsel for grov vold i gentagelsestilfælde samt udvist af Danmark med et indrejseforbud i 12 år. Henset til grovheden af forbrydelsen og længden af den idømte straf kunne indrejseforbuddet, efter reglerne i udlændingeloven, meddeles for bestandig. De danske domstole nedsatte imidlertid indrejseforbuddet til 12 år af hensyn til Danmarks internationale forpligtelser, jf. udlændingelovens § 32, stk. 5, nr. 1. —Menneskerettighedsdomstolen udtalte generelt, at såfremt de nationale domstole, i lyset af de gældende udlændingeretlige regler på afgørelsestidspunktet, finder, at den udvisningsdømtes muligheder for at genindrejse lovligt til Danmark, herunder som minimum på et kort besøg, er rent teoretiske ("purely theoretical"), vil det ifølge Menneskerettighedsdomstolen være uberettiget at tillægge længden af et indrejseforbud afgørende vægt i den samlede proportionalitetsafvejning. Det skyldes, at et tidsbegrænset indrejseforbud under sådanne omstændigheder de facto vil udgøre et indrejseforbud

for bestandig. —Klageren havde over for Menneskerettighedsdomstolen gjort gældende, at det tidsbegrænsede indrejseforbud *de facto* var et indrejseforbud for bestandig, da klageren aldrig vil kunne opfylde kravene for visum eller en ny opholdstilladelse i Danmark. Menneskerettighedsdomstolen fandt imidlertid, at udsigten til at genindrejse i Danmark ikke er rent teoretisk for en person, der, ligesom klageren, har stiftet selvstændig familie i Danmark, da der derved er mulighed for at blive meddelt opholdstilladelse på baggrund af familiesammenføring. —Menneskerettighedsdomstolen konkluderede, at udvisningen var understøttet af relevante og tilstrækkelige grunde, og at de danske domstole havde foretaget en grundig afvejning af alle relevante hensyn i sagen. Menneskerettighedsdomstolen henviste til subsidiaritetsprincippet, hvorefter det vil kræve tungtvejende grunde at tilsidesætte de nationale domstoles vurdering, når afvejningen er blevet foretaget af de nationale myndigheder i overensstemmelse med de kriterier, der er fastlagt i Menneskerettighedsdomstolens praksis. Menneskerettighedsdomstolen fandt ikke, at der forelå sådanne tungtvejende grunde. Der forelå derfor ikke en krænkelse af EMRK artikel 8.

- I sagen **Sharafane mod Danmark** (appl. no. 5199/23), dom af 12. november 2024, var klageren en irakisk statsborger, der var født i Danmark. Klageren havde haft lovligt ophold her i landet i ca. 23 år. Klageren havde ikke stiftet selvstændig familie her i landet. Klageren var ikke tidligere straffet. Klageren blev idømt 2 år og 6 måneders fængsel for narkotikakriminalitet. I byretten blev klageren tildelt en advarsel om udvisning, da byretten vurderede, at udvisning af klageren med sikkerhed ville være i strid med Danmarks internationale forpligtelser. Landsretten omgjorde dog byrettens dom således, at klageren blev udvist med et indrejseforbud i 6 år. Henset til grovheden af forbrydelsen og længden af den idømte straf kunne indrejseforbuddet, efter reglerne i udlændingeloven, have været meddelt for bestandig. Landsretten nedsatte imidlertid indrejseforbuddet til 6 år på grund af klagerens stærke tilknytning til Danmark, jf. udlændingelovens § 32, stk. 5, nr. 1. —Klageren havde over for Menneskerettighedsdomstolen gjort gældende, at det tidsbegrænsede indrejseforbud *de facto* var et indrejseforbud for bestandig, da klageren aldrig ville kunne opfylde kravene for visum eller en ny opholdstilladelse i Danmark efter endt indrejseforbud. —Menneskerettighedsdomstolen udtalte generelt, at såfremt de nationale domstole, i lyset af de gældende udlændingeretlige regler på afgørelsestidspunktet, finder, at den udvisningsdømtes muligheder for at genindrejse lovligt til Danmark, herunder som minimum på et kort besøg, er rent teoretiske ("purely theoretical"), vil det ifølge Menneskerettighedsdomstolen være uberettiget at tillægge længden af et indrejseforbud afgørende vægt i den samlede proportionalitetsafvejning. Det skyldes, at et tidsbegrænset indrejseforbud under sådanne omstændigheder *de facto* vil udgøre et indrejseforbud for bestandig. —Menneskerettighedsdomstolen fandt, at udsigten til at kunne genindrejse i Danmark på baggrund af familiesammenføring ikke er ren teoretisk for udlændinge med en ægtefælle eller partner. Menneskerettighedsdomstolen udtalte samtidig, at situationen dog er en anden for klageren, der er en irakisk statsborger uden partner. Da der ikke er nogen indikationer på, at klageren vil kunne opnå opholdstilladelse til arbejds- eller studieformål, vil hans eneste mulighed for at vende tilbage til Danmark være på besøg. Menneskerettighedsdomstolen udtalte i den forbindelse, at det måtte være op til den danske regering at bevise, at der på trods af de i Danmark meget snævre betingelser for at få udstedt visum, var realistisk udsigt til, at klageren kunne genindrejse i Danmark efter udløbet af indrejseforbuddet. Menneskerettighedsdomstolen konkluderede bl.a. under hensyn til den snævre adgang til visum, at den danske regering ikke havde bevist, at udsigten for udlændinge, der som klageren, tilhører visumhovedgruppe 5 og er uden ægtefælle eller partner, til at vende tilbage til Danmark selv på et kort besøg, ikke blot er ren teoretisk. Menneskerettighedsdomstolen konkluderede følgelig, at det 6-årige indrejseforbud derfor *de facto* ville udgøre et indrejseforbud for bestandig. Menneskerettighedsdomstolen udtalte på den baggrund, at indrejseforbuddets tidsbegrænsede natur ikke kunne tillægges afgørende betydning

i vurderingen af, om klagerens udvisning er forenelig med EMRK artikel 8. Udvisningen var således uproportional og udgjorde en krænkelse af EMRK artikel 8.

Som følge af Menneskerettighedsdomstolens dom i Sharafane-sagen blev bekendtgørelse nr. 1545 af 12. december 2024 om udlændinges adgang til Danmark på grundlag af visum (visumbekendtgørelsen) ændret med virkning fra den 1. januar 2025. Det følger således nu eksplicit af ordlyden af visumbekendtgørelsens § 16, stk. 7, at der kan meddeles visum til en udlænding, der er født og opvokset her i landet eller kommet hertil som ganske ung, og som er omfattet af visumhovedgruppe 5, i tilfælde, hvor udlændingens tidsbegrænsede indrejseforbud, jf. udlændingelovens § 32, stk. 5, nr. 1, er udløbet, og udlændingens ret til privatliv i medfør af Danmarks internationale forpligtelser vil blive krænket, hvis der ikke udstedes visum.

- Den 18. marts 2025 anvendte Højesteret for første gang visumbekendtgørelsens § 16, stk. 7 (AM2025. 03.18H). Sagen omhandlede en 25-årig somalisk statsborger, der var født i Danmark. Han var ikke gift eller samlevende og havde ingen børn. Han var ved Østre Landsrets dom af 5. april 2024 idømt 1 år og 9 måneders fængsel for narkotikakriminalitet og udvist med et indrejseforbud i 6 år under henvisning til udlændingelovens § 32, stk. 5, nr. 1. Han var tidligere straffet adskillige gange, herunder for grov vold begået som mindreårig. Han blev i 2016 udvist betinget og blev i 2020, efter forholdet i den foreliggende sag var blevet begået, tildelt en advarsel om udvisning for overtrædelse af knivloven. Højesteret fandt, at der efter en samlet vurdering af karakteren og omfanget af den kriminalitet, som udlændingen havde begået, forelå meget tungtvejende grunde for at udvise ham, uanset hans stærke tilknytning til Danmark og begrænsede tilknytning til Somalia. —Med henvisning til Menneskerettighedsdomstolens dom i Sharafane-sagen gjorde udlændingen gældende, at indrejseforbuddet reelt ville være for bestandig, idet han som statsborger i Somalia, der tilhører visumhovedgruppe 5 i visumbekendtgørelsen, kun rent teoretisk har mulighed for at få udstedt visum til Danmark. —Højesteret fandt, at det med den nugældende visumbekendtgørelsens § 16, stk. 7, er klargjort, at visumreglerne skal administreres i overensstemmelse med EMRK artikel 8, således at et tidsbegrænset indrejseforbud til en udlænding, der er født og opvokset her i landet eller kommet hertil som ganske ung, og som er omfattet af visumreglernes hovedgruppe 5, ikke reelt får samme virkning som et indrejseforbud for bestandig. På den baggrund vurderede Højesteret, at udlændingens mulighed for at få udstedt visum til Danmark efter udløbet af et indrejseforbud i 6 år ikke kun er rent teoretisk. Det var således ikke uproportionalt og dermed ikke i strid med EMRK artikel 8 at udvise udlændingen med et tidsbegrænset indrejseforbud. Højesteret tiltrådte herefter, at udlændingen kunne udvises med et indrejseforbud i 6 år.

Nærmere om udvalgte Maslov-kriterier:

I forarbejderne til lov nr. 469 af 14. maj 2018 (L 156 af 28. februar 2018), de almindelige bemærkninger, pkt. 2.1.2.4. er udvalgte dele af ovennævnte kriterier (Maslov-kriterierne) omtalt nærmere. Det drejer sig om elementer, som ifølge EMDs praksis har væsentlig betydning for adgangen til at udvise, og som derfor er af stor betydning for de retningslinjer som er gengivet nedenfor for, hvornår der i almindelighed kan ske udvisning.

Kriminalitetens art og grovhed.

EMD tillægger kriminalitetens art stor betydning ved proportionalitetsvurderingen. Domstolen ser f.eks. med stor alvor på salg af narko, idet den henviser til stoffernes ødelæggende effekt på samfundet som helhed og udviser forståelse, når medlemsstaterne sanktionerer sådanne handlinger strengt. Domstolen

ser også med alvor på bl.a. drab, voldelige overfald og brug af skydevåben, røveri, voldtægt, seksuelt misbrug af børn, og på de typer af kriminalitet, der er rettet mod andres fysiske integritet, herunder trusler.

Der kan også udvises ved andre kriminalitetsformer, men sådanne andre kriminalitetsformer vejer ikke ligeså tungt i proportionalitetsafvejningen.

Der synes i den nyeste praksis fra EMD i proportionalitetsafvejningen at blive lagt større vægt end tidligere på kriminalitetens art og grovhed eller på den pågældendes kriminelle løbebane over for hensynet til udlændingen eller dennes familie, jf. bl.a. Domstolens dom af 1. december 2016 i sagen Salem mod Danmark (Fez Fez-sagen).

EMD tillægger desuden den straf, der udmåles i det konkrete tilfælde betydning, idet straffens længde er udtryk for forbrydelsens grovhed. Også tidligere kriminalitet tillægges betydning. Der kan bl.a. henvises til EMD's afgørelse af 12. januar 2021 i sagen Khan mod Danmark, hvor EMD udtaler, at der skal ses på helheden af en udlændings kriminelle historik, og at der ikke gælder en nedre grænse for den senest idømte kriminalitet.

EMD har i sagen Savran mod Danmark af 7. december 2021 anført, at når der er tale om en psykisk syg person, der er uegnet til straf, kan karakteren og grovheden af den begåede kriminalitet alene tillægges begrænset vægt i den samlede proportionalitetsafvejning. Det fremgår ikke nærmere af dommen, med hvilken vægt dette skal indgå i den samlede afvejning.

Højesteret har efterfølgende i en række afgørelser taget stilling til spørgsmålet om udvisning af personer, der var straffri efter straffelovens § 16, herunder blandt andet følgende:

- I Højesterets dom af 3. oktober 2022 (AM2022. 10.03H) var den tiltalte, der var straffri efter straffelovens § 16, stk. 1, fundet skyldig i røveri og legemsangreb af særlig rå, brutal eller farlig karakter begået i forening eller efter forudgående aftale eller fælles forståelse med to medgerningsmænd. Højesteret lagde ved spørgsmålet om udvisning vægt på, at den tiltalte trods sin sindssygdom havde været i stand til at deltage i røveriet efter forudgående aftale eller fælles forståelse med andre. Efter en samlet vurdering tiltrådte Højesteret, at de hensyn, der talte for udvisning af den tiltalte, var så tungtvejende, at de havde større vægt end de hensyn, som talte imod.
- I Højesterets kendelse af 11. oktober 2022 (AM2022. 10.11H) var den tiltalte i 2019 fundet skyldig i bl.a. drabsforsøg begået over for sin mor. Han blev fundet straffri efter straffelovens § 16, stk. 1, på grund af sindssygdom og dømt til behandling på psykiatrisk afdeling. Han blev endvidere udvist med indrejseforbud for bestandig. Da behandlingsstedet meddelte, at tiltalte var færdigbehandlet og kunne udskrives til videre ambulant behandling, skulle der på ny tages stilling til spørgsmålet om udvisning. Efter en samlet vurdering fandt Højesteret, at tiltalte ikke kunne udvises, heller ikke med et tidsbegrænset indrejseforbud. Højesteret lagde herved vægt på bl.a., at tiltalte, der var diagnosticeret med skizofreni, op til gerningstidspunktet havde fået det stadigt dårligere. Det indgik også, at han ikke tidligere var straffet, at han aktuelt var velbehandlet, at forholdet til hans forældre og søskende, der bor i Danmark, var genoprettet og velfungerende, og at dette efter en erklæring fra behandlingsstedet i høj grad var medvirkende til at vedligeholde hans positive udvikling og gode psykiske tilstand. Tiltalte havde gennemført en gymnasial uddannelse, var begyndt at læse til ingeniør og var frivillig i en lokal ungdomsforening, ligesom han havde haft forskellige studiejobs.
- I Højesterets dom af 12. januar 2023 (AM2023. 01.12H) var den tiltalte, der var straffri efter straffelovens § 16, stk. 2, fundet skyldig i en række forhold, der omfattede bl.a. trusler mod et vidne, vold,

ulovlig tvang, frihedsberøvelse, afpresning og forsøg på røveri. Nogle af forholdene blev begået, da tiltalte var 15 og 16 år og dermed mindreårig, mens andre af forholdene blev begået, efter at han var fyldt 18 år. Med hensyn til udvisning fandt Højesteret efter en samlet vurdering, at det, uanset at T var frifundet for straf på grund af sin mentale tilstand, ikke var uproportionalt at udvise ham. I denne vurdering indgik navnlig omfanget og karakteren af den pådømte kriminalitet, der delvist blev begået, efter at han havde fået en advarsel om udvisning, samt at han havde haft en væsentlig del af sin opvækst i Syrien og ikke havde etableret egen familie her i landet. Højesteret fandt imidlertid, at et indrejseforbud for bestandig ville være uproportionalt, og at indrejseforbuddets varighed skulle fastsættes til 6 år. Der blev herved navnlig lagt vægt på, at tiltalte indrejste som 12-årig og dermed havde tilbragt en del af sin barndom og ungdom i Danmark, at nogle af de kriminelle forhold blev begået, da han var mindreårig, og at han var frifundet for straf på grund af sin mentale tilstand. —

- I Højesterets dom af 25. august 2023 (AM2023. 08.25H) var den tiltalte fundet skyldig i drab begået i forening med en anden efter fælles forståelse og forudgående planlægning. Den tiltalte var straffri efter straffelovens § 16, stk. 1, og blev idømt anbringelse i psykiatrisk afdeling. Den tiltalte, der var statsløs palæstinenser, var født og opvokset i Danmark og havde en søn i Danmark, som han havde haft meget begrænset kontakt til. Sønnen og sønnens mor var danske statsborgere. Tiltalte havde ikke nogen reel tilknytning til andre lande end Danmark. — Ved spørgsmålet om udvisning lagde Højesteret vægt på, at tiltalte tidligere var straffet flere gange for personfarlig kriminalitet og tidligere var tildelt en advarsel om udvisning. Højesteret fandt på den baggrund, at der var en betydelig risiko for at han fremover vil begå kriminalitet, herunder personfarlig kriminalitet, hvis ikke han udvistes. Højesteret udtalte herudover blandt andet, at det hverken af Menneskerettighedsdomstolens praksis eller af forarbejderne til udlændingeloven kunne udledes, at udvisning var udelukket, når en udlænding ikke havde en vis tilknytning til et andet land. Højesteret udtalte desuden, at tiltalte imidlertid trods sin sindssygdom havde været i stand til at deltage i drabet efter fælles forståelse og forudgående planlægning med en medgerningsmand, og fandt efter en samlet vurdering, at det ikke ville være en uproportional foranstaltning at udvise tiltalte med henblik på at forebygge uro og forbrydelse. Indrejseforbuddets varighed blev nedsat til 6 år.

Kriminalitet begået som mindreårig

Hvis der er tale om kriminalitet begået som mindreårig (såkaldt ”juvenile delinquency”), hvilket vil sige under 18 år, har det i praksis i visse tilfælde haft afgørende betydning for, at den pågældende ikke kunne udvises, jf. bl.a. dom af 23. juni 2008 i sagen Maslov mod Østrig.

Kriminalitetens beskaffenhed kan imidlertid efter EMDs praksis medføre, at der kan ske udvisning, selv om klager var mindreårig på gerningstidspunktet, jf. f.eks. dom af 1. juni 2017 i sagen Külekci mod Østrig.

Tilknytning til hjemlandet

Et element, som tillægges væsentlig betydning i EMDs praksis er, om udlændingen har en reel tilknytning til det land, som den pågældende forventes at tage ophold i. Der lægges ved denne vurdering vægt på flere forhold. EMD har f.eks. vurderet, at der var tilknytning i en situation, hvor nogle af klagers familiemedlemmer havde venner og kontakter i landet, så klager ikke kunne anses for at være fuldstændig isoleret ved tilbagesendelse, og ved, at klager talte sproget, jf. dom af 8. januar 2009 i sagen Joseph Grant mod Storbritanien.

Højesteret har dog ved dommen af 25. august 2023 (AM2023. 08.25H) udtalt, at det hverken af Menne-skerettighedsdomstolens praksis eller af forarbejderne til udlændingeloven kan udledes, at udvisning er udelukket i tilfælde, hvor den pågældende ikke har reel tilknytning til noget andet land. Efter Højesterets opfattelse kan det i den forbindelse ikke antages at være afgørende, om udlændingen herudover er statsløs. Dommen, der vedrører en statsløs person omfattet af straffelovens § 16, stk. 1, er gennemgået ovenfor.

Udlændingen har stiftet familie

I de sager, hvor udlændingen har stiftet familie i værtslandet, vurderer EMD alvorligheden af de vanskeligheder, den medfølgende familie i givet fald vil blive udsat for i det land, som den pågældende må forventes at tage ophold i.

I nyere praksis fra EMD synes der i proportionalitetsafvejningen at blive lagt større vægt end tidligere på kriminalitetens art og grovhed eller på den pågældendes kriminelle løbebane over for hensynet til udlændingen og dennes familie.

Det vil således kunne være tilfældet, hvor kriminaliteten er så alvorlig, at den kriminelle udlænding kan udvises, selv om det i praksis vil være umuligt for udlændingens familie at følge med til det land, som den pågældende må forventes at tage ophold i, jf. f.eks. dom af 1. december 2016 i sagen Salem mod Danmark.

Forskellige tilfældegrupper:

Selv om proportionalitetsvurderingen efter EMRK artikel 8 altid vil være konkret, kan der på baggrund af EMDs praksis med nogen forenkling opstilles nogle hovedkategorier af sager, hvor de ovenfor gennemgåede Maslov-kriterier er blevet afvejet over for hinanden ud fra om udlændingen er født/opvokset i værtslandet eller kommet hertil som mindreårig, hvilket vil sige under 18 år, eller om udlændingen er kommet til værtslandet som voksen. Herudover kan der foretages en opdeling ud fra, om udlændingen har stiftet familie. Der er således tale om følgende kategorier:

- 1) Udlændinge, der er født og opvokset i værtslandet eller kommet dertil som mindreårige og ikke har stiftet familie
- 2) Udlændinge, der er født og opvokset i værtslandet eller kommet dertil som mindreårig og har stiftet familie
- 3) Udlændinge, der er kommet til værtslandet som voksne og ikke har stiftet familie
- 4) Udlændinge, der er kommet til værtslandet som voksen og har stiftet familie

Retningslinjer for, hvornår der i almindelighed kan ske udvisning

Der er ved lov nr. 469 af 14. maj 2018 fastsat retningslinjer for, under hvilke omstændigheder kriminelle udlændinge i almindelighed kan udvises, uden at det med sikkerhed vil være i strid med EMRK artikel 8. Retningslinjerne er fastsat på baggrund af en gennemgang af en lang række afgørelser fra EMD og tager udgangspunkt i de fire kategorier over udlændingens personlige- og familiemæssige forhold, som er nævnt ovenfor, sammenholdt med den straf, som den pågældende udlænding var blevet idømt, jf. (de almindelige bemærkninger pkt. 2.4.2). Retningslinjerne skal ses i sammenhæng med den ændring, der samtidig skete med fastsættelsen af indrejseforbuddets længde. Se nærmere herom under punkt 5.1.

1) Udlændinge, der er født og opvokset i værtslandet eller kommet dertil som mindreårige og ikke har stiftet familie (de almindelige bemærkninger, pkt. 2.4.2.1.)

Udvisning bør i almindelig ske i de tilfælde, hvor en udlænding, der er født eller opvokset i Danmark eller kommet hertil som mindreårig og ikke har stiftet familie, idømmes 1 års fængsel (eller anden strafferetlig retsfølge) eller en strengere straf for de kriminalitetsformer, som EMD ser med alvor på, herunder salg af narko, drab, voldelige overfald, brug af skydevåben, røveri, voldtægt, seksuelt misbrug af børn og de typer af kriminalitet i øvrigt, der er rettet mod andres fysiske integritet, herunder trusler. Dette forudsætter dog, at der ikke er tale om et strafbart forhold begået som mindreårig, hvilket vil sige under 18 år, og at udlændingen har et vist minimum af tilknytning til det land, som den pågældende må forventes at tage ophold i. Ved straffe, der ligger tæt på 1 års fængsel, forudsættes det endvidere som udgangspunkt, at den pågældende tidligere er straffet og i den forbindelse er blevet idømt fængselsstraf.

Hvis de nævnte forudsætninger ikke er til stede, er det ikke nødvendigvis udelukket, at der alligevel kan ske udvisning.

Selv om tiltalte var mindreårig på gerningstidspunktet, kan den begåede kriminalitet således eksempelvis være af en sådan beskaffenhed, at den pågældende alligevel kan udvises, navnlig som følge af kriminalitetens voldelige karakter (de almindelige bemærkninger, pkt. 2.1.2.4.3.) Se eksempelvis EMD's dom af 1. juni 2017 i sagen *Külekci mod Østrig*, hvor EMD accepterede udvisning af en mindreårig kriminel udlænding, der senest var straffet med fængsel i to år og seks måneder for røveri under skærpende omstændigheder og tyveri.

Det vil altid være en konkret vurdering, om en udlænding, der dømmes for et kriminelt forhold, kan udvises. Der kan således være grundlag for at udvise i sager, hvor der idømmes en fængselsstraf af kortere varighed end det ovennævnte udgangspunkt. Det kan f.eks. være tilfældet, hvis udlændingen er indrejst som mindreårig, men først i en relativ sen alder, eller hvis udlændingen har en tilstrækkelig kriminel historik, jf. bl.a. EMD's dom af 12. januar 2021 i sagen *Khan mod Danmark*.

Ligeledes kan der være grundlag for ikke at udvise en udlænding i sager, hvor der idømmes en fængselsstraf af længere varighed end det ovennævnte udgangspunkt. Det kan f.eks. være tilfældet, hvis en udlænding, der er født og opvokset i Danmark eller kommet hertil som mindreårig, udvises i kombination med et indrejseforbud for bestandig, jf. bl.a. EMD's dom af 14. september 2021 i sagen *Abdi mod Danmark*.

Det er således vigtigt at være opmærksom på, at der altid skal foretages en konkret proportionalitetsvurdering af både spørgsmålet om udvisning og spørgsmålet om indrejseforbuddets længde, uanset at den idømte straf måtte være længere end det ovennævnte udgangspunkt.

Der kan i den forbindelse blandt andet henvises til EMD's domme af 5. september 2023 i sagerne *Sharifi mod Danmark* og *Noorzae mod Danmark*. I begge sager var de tiltalte idømt henholdsvis 2 års fængsel og 1 år og 3 måneders fængsel og udvist med et indrejseforbud i 12 år. EMD fandt i begge sager, at Danmark havde krænket klagernes ret til privatliv efter EMRK artikel 8.

2) Udlændinge, der er født og opvokset i værtslandet eller kommet dertil som mindreårig og har stiftet familie (de almindelige bemærkninger pkt. 2.4.2.2.)

Udvisning bør i almindelighed ske, når en udlænding, der er født og opvokset i Danmark eller kommet hertil som mindreårig og har stiftet egen familie, idømmes 2 års fængsel (eller anden strafferetlig retsfølge, der indebærer eller giver mulighed for frihedsberøvelse) eller en strengere straf for de kriminalitetsformer, som EMD ser med alvor på, herunder salg af narko, drab, voldelige overfald, brug af skydevåben, røveri, voldtægt, seksuelt misbrug af børn og de typer kriminalitet i øvrigt, der er rettet mod andres fysiske integritet, herunder trusler. Dette forudsætter dog, at udlændingen har et vist minimum af tilknytning til det land, som den pågældende forventes at tage ophold i, og at det ikke i praksis vil være umuligt for familien at følge med udlændingen til det pågældende land. Ved straffe, der ligger tæt på 2 års fængsel, forudsætter det endvidere som udgangspunkt, at den pågældende tidligere er straffet og i den forbindelse er blevet idømt fængselsstraf.

Hvis de nævnte forudsætninger ikke er til stede, er det ikke udelukket, at der alligevel kan ske udvisning.

Selv om det i praksis vil være umuligt for familien at følge med udlændingen til det land, som den pågældende må forventes at tage ophold i, vil der således eksempelvis kunne være tilfælde, hvor kriminaliteten er så alvorlig, at den kriminelle udlænding alligevel kan udvises, jf. de almindelige bemærkninger pkt. 2.1.2.4.5.

Det vil altid være en konkret vurdering, om en udlænding, der dømmes for et kriminelt forhold, kan udvises. Der kan således være grundlag for at udvise i sager, hvor der idømmes en fængselsstraf af kortere varighed, ligesom det kan komme på tale at fravige retningslinjerne og således ikke udvise, selv om der idømmes en strengere straf. Det kan eksempelvis komme på tale at udvise ved en straf af kortere varighed, hvis udlændingen er indrejst i en relativt sen alder.

3) Udlændinge, der er kommet til værtslandet som voksne og ikke har stiftet familie (almindelige bemærkninger pkt. 2.4.2.3.)

Kategorien omfatter mange forskellige grupper af kriminelle udlændinge. Omfattet af kategorien er således f.eks. både udlændinge, der alene har opholdt sig i kort tid i Danmark med det ene formål at begå kriminalitet, og udlændinge, der har opholdt sig i Danmark hele deres voksne liv.

Der vil i sager om kriminelle udlændinge, der er kommet til Danmark som voksne og ikke har stiftet familie, typisk være en vid adgang til at udvise.

4) Udlændinge, der er kommet til værtslandet som voksen og har stiftet familie (almindelige bemærkninger pkt. 2.4.2.4.)

Udvisning bør i almindelighed ske i de tilfælde, hvor en udlænding, der er kommet til Danmark som voksen og har stiftet familie, idømmes 1 års fængsel (eller anden strafferetlig retsfølge, der indebærer eller giver mulighed for frihedsberøvelse) eller en strengere straf for de kriminalitetsformer, som EMD ser med alvor på, herunder salg af narko, drab, voldelige overfald, brug af skydevåben, røveri, voldtægt, seksuelt misbrug af børn og de typer af kriminalitet i øvrigt, der er rettet mod andres fysiske integritet, herunder trusler. Dette forudsætter dog, at det ikke i praksis vil være umuligt for familien at følge med udlændingen til det pågældende land. Ved straffe, der ligger tæt på 1 års fængsel, forudsætter det endvidere som udgangspunkt, at den pågældende tidligere er straffet og i den forbindelse er blevet idømt fængselsstraf.

Hvis de nævnte forudsætninger ikke er til stede, er det ikke nødvendigvis udelukket, at der alligevel kan ske udvisning.

Selv om det i praksis er umuligt for familien at følge med udlændingen til det land, som den pågældende må forventes at tage ophold i, vil der således eksempelvis kunne være tilfælde, hvor kriminaliteten er så alvorlig, at den kriminelle udlænding alligevel kan udvises (de almindelige bemærkninger, pkt. 2.1.2.4.5.)

Det vil altid være en konkret vurdering, om en udlænding, der dømmes for et kriminelt forhold, kan udvises. Der kan således være grundlag for at udvise i sager, hvor der idømmes en fængselsstraf af kortere varighed, ligesom det kan komme på tale at fravige retningslinjerne og således udvise, selv om der idømmes en strengere straf. Det kan eksempelvis være relevant at udvise ved en straf af kortere varighed, hvis udlændingen kun har opholdt sig relativt kort tid i Danmark.

Læs mere:

Da Danmarks internationale forpligtelser således er fastlagt på baggrund af praksis fra domstolene, herunder navnlig EMD, skal anklagemyndigheden ved vurderingen af, om udvisning i en konkret sag med sikkerhed vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser, sammenholde sagen med ovenstående retningslinjer og tilsvarende relevant praksis fra domstolene, navnlig EMD. Til brug herfor kan bl.a. hentes støtte i nedenstående praksisoversigter, som holdes opdateret af Rigsadvokaten. Oversigterne indeholder domme og afgørelser, som er trykt på dansk og/eller engelsk. Oversigterne er værktøjer, som kan give et overblik og viden, når man skal forberede en sag om udvisning. Oversigterne kan dog ikke stå alene. Det vil f.eks. stadig være nødvendigt selv at gennemgå den relevante praksis fra EMD eller Højesteret.

- Praksisoversigt over udvisningsdomme og -afgørelser ved EMD
- Praksisoversigt over udvisningsdomme fra Højesteret
- HUDOC - EMDs database over retspraksis
- Jon Kjølbros: "Den Europæiske Menneskerettighedskonvention, - for praktikere", 6. udg., 2023, kapitel 16
- Den Europæiske Menneskerettighedskonvention med kommentarer, Peer Lorentzen m.fl.

4.3.1.2. EMRK artikel 3 (forbud mod tortur) og risikoen for dobbeltstraf

Efter EMRK artikel 3 må ingen underkastes tortur eller umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf. Bestemmelsens ordlyd er indarbejdet i udlændingelovens § 31, stk. 1.

Der skal i forbindelse med afgørelsen af spørgsmålet om udvisning i straffesagen ikke tages stilling til, om den pågældende i hjemlandet risikerer at blive udsat for behandling i strid med EMRK artikel 3. Denne vurdering skal først ske, når der efter udlændingelovens regler skal tages stilling til, om den pågældende skal udsendes af Danmark, jf. Højesterets dom af 8. juni 2016 (UfR 2016.3235) og Højesterets dom af 14. november 2017. En eventuel prøvelse af EMRK artikel 3 foretages umiddelbart før, udlændingen sendes ud af landet, jf. udlændingelovens §§ 49 a og 31.

Anklagemyndigheden skal være opmærksom på EMRK art. 3 i forbindelse med prøvelse af udsendelsen, se mere herom i afsnit 6.5.2.

Hvis en udlænding fremsætter anmodning om asyl under et retsmøde, skal anklageren anmode om at få det noteret i retsbogen. Herefter skal sagen overdrages til politiet, som skal foretage en indledende sagsbehandling af asylsagen. Se Rigspolitiets kundgørelse A, V, nr. 1, bilag: Politikredsens indledende sagsbehandling i asylsager og Nordsjællands Politis overtagelse af sager vedrørende asylansøgninger, på POLNET under operativ/udlændinge/kundgørelser. Det forhold, at udlændingen påberåber sig asyl, udelukker derfor som udgangspunkt ikke, at der kan afsiges dom med bestemmelse om udvisning.

Ansøgninger om asyl og sager, hvor der skal tages stilling til, om udsendelse af en udlænding ikke kan ske, jf. udlændingelovens §§ 49 a og 31, behandles af Udlændingestyrelsen og Flygtningenævnet.

Der skal heller ikke i forbindelse med spørgsmålet om udvisning tages stilling til, om den pågældende risikerer at blive straffet for den samme forbrydelse (dobbelStraf). Det fremgår udtrykkeligt af Højesterets dom af 14. november 2017 samt EMD af 17. november 2014 i sagen M. E. mod Danmark (nr. 58363/19)

4.3.2. EU-reglerne

Udgangspunktet er, at udlændingelovens bestemmelser om udvisning også gælder for EU/EØS-statsborgere. EU-reglerne om fri bevægelighed mv. sætter imidlertid grænser for medlemsstaternes adgang til at udvise EU-borgere og deres familiemedlemmer.

EU-rettens almindelige forrang er afspejlet i udlændingelovens § 2, stk. 3, hvorefter reglerne om blandt andet udvisning kun finder anvendelse på udlændinge, der er omfattet af EU-reglerne, i det omfang, det er foreneligt med disse regler. Det fremgår endvidere af udlændingelovens § 26 b, at der kun kan ske udvisning af udlændinge, som er omfattet af EU-reglerne, i overensstemmelse med de principper, der efter EU-reglerne gælder for begrænsning af retten til fri bevægelighed, ligesom det fremgår af udlændingelovens § 32, stk. 2, at der alene kan fastsættes et indrejseforbud, hvis den pågældende udvises af hensyn til den offentlige orden, sikkerhed eller sundhed.

Anklagemyndigheden skal i hver enkelt sag, hvor der rejses spørgsmål om udvisning af en udlænding, der omfattet af EU-reglerne, foretage en konkret vurdering af udvisningens overensstemmelse med EU-retten.

Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (2004/38/EF af 29. april 2004) om unionsborgernes og deres familiemedlemmers ret til at færdes og opholde sig frit på medlemsstaternes område (opholdsdirektivet) indeholder generelle principper for og beskyttelse mod udsendelse. Direktivet er gennemført i dansk ret ved bekendtgørelse nr. 1457 af 6. oktober 2020 om ophold i Danmark for udlændinge, der er omfattet af Den Europæiske Unions regler (EU-opholdsbekendtgørelsen).

Efter EU-retten er det overladt til den enkelte medlemsstat at fastsætte, hvilke former for adfærd der er uacceptable og skal kunne medføre udvisning, mens EU-reglerne fastsætter de overordnede rammer inden for hvilke, dette skøn kan udøves.

De nærmere regler om medlemsstaternes mulighed for at udvise udlændinge, som er omfattet af EU-reglerne om fri bevægelighed, følger af opholdsdirektivets kapitel VI, artikel 27-33. Reglerne er gennemført i dansk ret i §§ 36-38 i EU-opholdsbekendtgørelsen.

Efter disse regler, kan udvisning alene ske af hensyn til den offentlige orden, sikkerhed eller sundhed, hvilket f.eks. kan være tilfældet, når udvisningen sker på grund af kriminalitet. Det følger modsætningsvis af direktivets artikel 15, stk. 3, samt forudsætningsvis af direktivets artikel 32, at en udlænding, der udvises af hensyn til den offentlige orden, sikkerhed eller sundhed, kan pålægges et indrejseforbud, jf. lovforslag nr. L 189 af 5. maj 2020, de almindelige bemærkninger, pkt. 2.7.1.13.

Overordnet set er hensynet bag disse EU-regler, at der ved afgørelsen om udvisning af en person omfattet af EU-reglerne sikres den rigtige balance mellem på den ene side den begåede kriminalitet og på den anden side de menneskelige hensyn til udlændingen og dennes familie. Denne proportionalitetsafvejning skal foretages i overensstemmelse med artikel 7 i EU-charteret om grundlæggende rettigheder. EU-Domstolen har i dom af 5. oktober 2010 (J. McB. mod L. E., præmis 53) fastslået, at charterets artikel 7 indholdsmæssigt svarer til EMRK artikel. 8. Det betyder, at den proportionalitetsafvejning, der skal foretages, svarer til den, der følger af EMRK artikel 8, jf. pkt. 4.3.1.1.

Fra dansk retspraksis kan bl.a. henvises til U 2019.2879H, hvor to britiske statsborgere blev straffet med ubetinget fængsel i 3 måneder for grov vold, men frifundet for udvisning, idet Højesteret fandt, at de tiltalte adfærd - henset til deres gode personlige forhold og til omstændighederne ved voldsforholdet - ikke udgjorde en reel, umiddelbar og tilstrækkelig alvorlig trussel, der berørte en grundlæggende samfundsinteresse, jf. EU's opholdsdirektiv artikel 27, stk. 2, 2. led.

Hvem er omfattet af opholdsdirektivets artikel 27-28?

- **EU-statsborgere** Statsborgere fra Belgien, Bulgarien, Cypern (kun det græsk-cypriotiske område), Danmark, Estland, Finland, Frankrig, Grækenland, Nederlandene, Irland, Italien, Kroatien, Letland, Litauen, Luxembourg, Malta, Polen, Portugal, Rumænien, Slovakiet, Slovenien, Spanien, Sverige, Tjekkiet, Tyskland, Ungarn og Østrig. Læs mere om britiske statsborgere og Det Forenede Kongeriges udtræden af EU under pkt. 4.3.2.1.
- **EØS-statsborgere** Statsborgere fra Island, Liechtenstein, Norge eller en af de 28 EU-medlemsstater, jf. ovenfor. (EU-opholdsbekendtgørelsens § 2, stk. 2)
- **Schweiziske statsborgere** EU-opholdsbekendtgørelsens § 2, stk. 2)
- **Visse familiemedlemmer til en af de ovennævnte statsborgere** (EU-opholdsbekendtgørelsens § 3)

EU-reglerne omfatter ikke kun personer, der selv er statsborgere i EU, EØS eller Schweiz. Også disse personers familiemedlemmer kan være omfattet af EU-reglerne. En udlænding fra et tredjeland (dvs. et land uden for EU/EØS/Schweiz) kan derfor være omfattet af EU-reglerne, hvis udlændingen har et familiemedlem, der er omfattet af EU-reglerne.

EU-opholdsbekendtgørelsen anvender udtrykket "hovedperson" om statsborgere i EU, EØS og Schweiz. Samme terminologi anvendes i det følgende.

Det er en grundlæggende betingelse for, at en tredjelandstatsborger kan være omfattet af EU-reglerne, at tredjelandstatsborgeren er familiemedlem til en hovedperson, som selv har ophold i Danmark efter EU-reglerne, jf. EU-opholdsbekendtgørelsens § 2, stk. 1. Hovedpersonen skal med andre ord have udnyttet sin ret til fri bevægelighed til at opholde sig i Danmark. Hovedpersonen kan i særlige tilfælde være en dansk statsborger.

Helt overordnet set er der tale om familiemedlemmer, der på den ene eller anden led er omfattet af hovedpersonens husstand. For en præcis afgrænsning af, hvilke familiemedlemmer der er omfattet af EU-reglerne, henvises til EU-opholdsbekendtgørelsens § 3, jf. bekendtgørelse nr. 1457 af 6. oktober 2020. Ved forelæggelse af udvisningsspørgsmål for Udlændingestyrelsen/Styrelsen for International Rekruttering og Integration (SIRI), vil spørgsmålet om, hvorvidt vedkommende er omfattet af EU-reglerne, også blive berørt. Læs mere om forelæggelse for udlændingemyndighederne under pkt. 3.1.2.

Betingelserne for udvisning af personer omfattet af EU-reglerne

Af bestemmelsen i EU-opholdsbekendtgørelsens § 36 fremgår følgende principper:

- Udvisningen skal være begrundet i hensynet til den offentlige orden eller sikkerhed
- Udvisningen skal være i overensstemmelse med proportionalitetsprincippet
- Udvisningen må udelukkende være begrundet i udlændingens personlige adfærd
- Der må ikke lægges økonomiske betragtninger til grund
- En tidligere straffedom kan ikke i sig selv begrunde en udvisning
- Den personlige adfærd skal udgøre en reel, umiddelbar og tilstrækkelig alvorlig trussel, der berører en grundlæggende samfundsinteresse
- Begrundelser, der ikke vedrører den individuelle sag, eller som har generel præventiv karakter, må ikke anvendes

EU-opholdsbekendtgørelsens § 37 angiver følgende menneskelige hensyn, som skal indgå i proportionalitetsafvejningen:

- Varigheden af udlændingens ophold her i landet (se nærmere nedenfor)
- Udlændingens alder
- Udlændingens helbredstilstand
- Udlændingens familiemæssige og økonomiske situation
- Udlændingens sociale og kulturelle integration i Danmark
- Udlændingens tilknytning til hjemlandet
- Andre relevante hensyn

Skærpede krav til udvisning af visse grupper af udlændinge

EU-opholdsbekendtgørelsens § 37, stk. 2 og 3, fastsætter skærpede krav til udvisning af visse grupper af udlændinge. Bestemmelserne er udtryk for det grundlæggende proportionalitetsprincip i EU-reglerne og har til formål at styrke beskyttelsen af personer omfattet af EU-reglerne, når disse har haft ophold i værtslandet i længere tid. Der er tale om følgende 3 grupper udlændinge:

- 1) Udlændinge med permanent (tidsubegrænset) opholdstilladelse i Danmark – Udvisningen skal være begrundet i alvorlige hensyn til den offentlige orden eller sikkerhed, jf. EU-opholdsbekendtgørelsens § 37, stk. 2.
- 2) EU-statsborgere, der har haft ophold i Danmark de 10 forudgående år – Udvisningen skal være bydende nødvendig af hensyn til den offentlige sikkerhed, jf. EU-opholdsbekendtgørelsens § 37, stk. 3, nr. 1. Udvisning af personer omfattet af denne bestemmelse kan kun ske i ekstraordinære tilfælde (jf. EU-domstolens dom af 23. november 2010, Tsakouridis, sag C-145/09, pr. 40).

Som udgangspunkt er det op til medlemsstaterne selv at fastlægge, hvorvidt en afgørelse om udvisning er bydende nødvendig af hensyn til den offentlige sikkerhed, jf. bl.a. EU-domstolens dom af 22. maj 2012,

P. I., sag C-348/09, præmis 22. I den pågældende sag udtalte EU-domstolen dog, at de lovovertrædelser, der er opregnet i artikel 83, stk. 1, andet afsnit, i EUF-traktaten (Traktaten om Den Europæiske Unions Funktionsmåde), kan udgøre en direkte trussel mod befolkningens tryghed og fysiske sikkerhed, og dermed være omfattet af begrebet ”bydende nødvendig af hensyn til den offentlige sikkerhed”, på betingelse af, at sådanne strafbare handlinger er begået på en måde, som er af særlig grov karakter, hvilket – henset til de værdier, der ligger til grund for retsordenen i den pågældende medlemsstat – er op til de nationale domstoles vurdering (præmis 28-29).

I EUF-traktatens artikel 83, stk. 1, andet afsnit, nævnes følgende kriminalitetsområder:

- Terrorisme
- Menneskehandel og seksuel udnyttelse af kvinder og børn
- Ulovlig narkotikahandel
- Ulovlig våbenhandel
- Hvidvaskning af penge
- Korruption
- Forfalskning af betalingsmidler
- Edb-kriminalitet
- Organiseret kriminalitet

Fra EU-domstolens praksis om forståelsen af ”bydende nødvendig af hensyn til den offentlige orden” kan henvises til dom af 23. november 2010, Tsakouridis, sag C-145/09 og dom af 22. maj 2012, P. I., sag C-348/09 (omtalt ovenfor).

Fra dansk retspraksis kan bl.a. henvises til

- U2015. 2513 H (hjemmerøveri m.v. – udvist)
- U2019. 2069 H (røveri m.v. – ikke udvist)
- U2019. 3197 H (våbenbesiddelse og grov vold – ikke udvist)
- AM2020. 06.25H (våbenbesiddelse m.v. – ikke udvist)

Beskyttelsen efter EU-opholdsbekendtgørelsens § 37, stk. 3, nr. 1, omfatter kun EU-statsborgere og således ikke familiemedlemmer mv. til en EU-statsborger.

En EU-statsborger skal have opholdt sig i Danmark i de 10 forudgående år for at være omfattet af bestemmelsens beskyttelse. Hvis EU-statsborgeren har haft et eller flere ophold i andre lande i løbet af de 10 forudgående år, skal det vurderes konkret, om den pågældende er omfattet af § EU-opholdsbekendtgørelsens § 37, stk. 1, nr. 1. EU-domstolen har udtalt, at der i hvert konkrete tilfælde skal tages hensyn til alle relevante forhold, herunder navnlig varigheden af hvert enkelt fravær og den samlede varighed af pågældendes fravær fra værtsmedlemsstaten (dvs. Danmark), hyppigheden af disse fravær samt de grunde, der har fået den pågældende til at forlade medlemsstaten (Danmark), og som er egnede til at fastslå, om disse fravær indebærer, at centrummet for den pågældendes personlige, familiemæssige eller erhvervsmæssige interesser er flyttet til en anden stat. Se pr. 38 i dom af 23. november 2010, Tsakouridis, sag C-145/09.

Derudover må det antages, at beskyttelsen i § 37, stk. 3, nr. 1, forudsætter, at den pågældende EU-statsborger har haft lovligt ophold i Danmark i 10 år.

3. Mindreårige EU-statsborgere—Udvisningen skal være bydende nødvendig af hensyn til den offentlige sikkerhed, jf. EU-opholdsbekendtgørelsens § 37, stk. 3, nr. 2.

4.3.2.1. Udvisning af britiske statsborgere

Aftalen om Det Forenede Kongerige Storbritannien og Nordirlands udtræden af Den Europæiske Union og Det Europæiske Atomenergifællesskab (herefter udtrædelsesaftalen) fastsætter bestemmelser om retten til indrejse, ophold og arbejde mv. for visse statsborgere i Det Forenede Kongerige og deres familiemedlemmer. Disse bestemmelser findes i udtrædelsesaftalens Anden Del, Afsnit II.

Udtrædelsesaftalens afsnit om borgerrettigheder finder anvendelse fra den 1. januar 2021. Aftalen har direkte virkning i Danmark, men enkelte af aftalens bestemmelser kræver implementering i national ret.

Bekendtgørelse om gennemførelse af visse bestemmelser i udtrædelsesaftalen mellem Det Forenede Kongerige og EU for så vidt angår retten til indrejse, ophold og arbejde i Danmark (herefter udtrædelsesbekendtgørelsen) fastsætter bestemmelser, der gennemfører og supplerer visse bestemmelser i udtrædelsesaftalens Anden Del, Afsnit II, for så vidt angår retten til indrejse, ophold og arbejde. Bekendtgørelsen trådte i kraft den 1. december 2020.

Hvem er omfattet?

Udtrædelsesbekendtgørelsen finder anvendelse på statsborgere i Det Forenede Kongerige (herefter britiske statsborgere), der har rettigheder i henhold til udtrædelsesaftalen, og deres familiemedlemmer som defineret i udtrædelsesaftalen.

Forhold begået af britiske statsborgere før den 1. januar 2021

Ved afgørelser om udvisning af britiske statsborgere og deres familiemedlemmer af hensyn til den offentlige orden, sikkerhed eller sundhed for adfærd, der er udvist før den 1. januar 2021, finder reglerne i EU-opholdsbekendtgørelsen og de regler i udlændingeloven, der gælder for udlændinge omfattet af EU-reglerne, anvendelse, jf. udtrædelsesbekendtgørelsens § 16, stk. 1, der henviser til udtrædelsesaftalens artikel 20, stk. 1.

Det betyder, at ved strafbare forhold begået før den 1. januar 2021 skal britiske statsborgere behandles efter retningslinjerne for udlændinge, der er omfattet af EU-reglerne. Læs mere om EU-reglerne under pkt. 4.3.2.

Forhold begået af britiske statsborgere efter den 31. december 2020

Ved afgørelser om udvisning af britiske statsborgere og deres familiemedlemmer for adfærd, der er udvist efter den 31. december 2020, finder reglerne i udlændingeloven anvendelse, jf. udtrædelsesbekendtgørelsens § 16, stk. 2, der henviser til udtrædelsesaftalens artikel 20, stk. 2.

Det betyder, at ved strafbare forhold begået efter den 31. december 2020 skal britiske statsborgere behandles efter retningslinjerne for udlændinge, der ikke er omfattet af EU-reglerne. Læs mere om Danmarks internationale forpligtelser under pkt. 4.3., og Den Europæiske Menneskerettighedskonvention under pkt. 4.3.1.

4.3.3. Associeringsaftalen med Tyrkiet

Associeringsaftalen mellem EU og Tyrkiet yder visse tyrkiske statsborgere samme beskyttelse mod udvisning, som en EU-statsborger har efter artikel 27, stk. 1 og 2, i opholdsdirektivet. Associeringsaftalen kan findes på EU-oplysningens hjemmeside: www.eu.dk.

Associeringsaftalen blev indgået i 1980 og bygger på en aftale, der trådte i kraft i 1964, om oprettelse af en associering mellem Det Europæiske Økonomiske Fællesskab og Tyrkiet med henblik på at styrke de økonomiske og handelsmæssige forbindelser mellem parterne, herunder gradvist at gennemføre arbejdskraftens frie bevægelighed. Associeringsaftalen indeholder hovedsageligt regler om arbejdstageres rettigheder, samt betingelserne for begrænsninger i disse rettigheder. En sådan begrænsning kan være en bestemmelse om udvisning. Det er denne associeringsaftales artikel 6, 7 og 14, der har særlig relevans i forhold til udvisning af tyrkiske statsborgere.

Hvem er omfattet?

Vurderingen af, om en tyrkisk statsborger er omfattet af associeringsaftalen eller ej, foretages af Udlændingestyrelsen/Styrelsen for International Rekruttering og Integration (SIRI) i forbindelse med forelægningen, jf. pkt. 3.1.2. Nedenfor er en kort beskrivelse af, hvilke personer der kan være omfattet af associeringsaftalen:

- Økonomisk aktive tyrkiske statsborgere—Efter associeringsaftalens artikel 6 kan økonomisk aktive tyrkiske statsborgere, som har haft lovligt ophold og beskæftigelse i en medlemsstat i ét år eller mere, i visse tilfælde være omfattet af associeringsaftalens beskyttelse mod udvisning. Den tyrkiske arbejdstager skal have haft tilknytning til det lovlige arbejdsmarked i en medlemsstat og dér have haft lovlig beskæftigelse af en bestemt varighed. De tidsmæssige krav i bestemmelsen starter ved 1 års lovlig beskæftigelse, og rettighederne udvides gradvist i takt med længden af opholdet og beskæftigelsen.
- Familiemedlemmer til en økonomisk aktiv tyrkisk statsborger eller til dennes ægtefælle/samlever—Efter associeringsaftalens artikel 7 kan familiemedlemmer til en økonomisk aktiv tyrkisk statsborger eller til dennes ægtefælle/samlever i visse tilfælde være omfattet af associeringsaftalens beskyttelse mod udvisning. Familiemedlemmet skal som udgangspunkt have opnået opholdstilladelse i Danmark og have haft lovligt ophold i Danmark i mindst 3 år.

Læs evt. mere på udlændingestyrelsens hjemmeside: www.nyidanmark.dk.

Hvilken betydning har det, at en person er omfattet af aftalen?

En tyrkisk statsborger, der er omfattet af associeringsaftalen, kan kun udvises, når det er begrundet i hensynet til den offentlige orden, sikkerhed eller sundhed. Det fremgår af associeringsaftalens artikel 14, der har samme ordlyd som artikel 27, stk. 1, i EU-opholdsdirektivet, som er implementeret i dansk ret ved EU-opholdsbekendtgørelsens § 36.

EU-domstolen har i en række domme fortolket ordlyden af artikel 14 i associeringsaftalen i lyset af artikel 27, stk. 1 og 2, i opholdsdirektivet, og har lagt til grund, at en tyrkisk statsborgers personlige adfærd skal udgøre ”en reel, umiddelbar og tilstrækkelig alvorlig trussel, der berører en grundlæggende samfundsinteresse”, før der kan ske udvisning af den pågældende. En tyrkisk statsborger, der er omfattet af associeringsaftalen, opnår på den måde samme beskyttelse mod udsendelse som en EU-statsborger

efter artikel 27, stk. 1 og 2, i opholdsdirektivet. Den tyrkiske statsborger afleder sin ret fra associeringsaftalens artikel 14 og er ikke omfattet af EU-reglerne.

EU-domstolen har i dommen Ziebell af 8. december 2011 (C-371/08) fastslået, at artikel 14 i associeringsaftalen ikke giver en tyrkisk statsborger rettigheder svarende til den udvidede beskyttelse efter opholdsdirektivets artikel 28, stk. 3, litra a, der er implementeret i dansk ret i EU-opholdsbekendtgørelsens § 37, stk. 3, nr. 1 (om EU-statsborgere, som har haft ophold i de 10 forudgående år).

En tyrkisk statsborger kan tildeles en advarsel, jf. udlændingelovens § 24 b, stk. 1, hvis betingelserne for ubetinget udvisning ikke er opfyldt.

4.3.4. Andre internationale forpligtelser

Forarbejderne til udlændingelovens § 26, stk. 2, nævner udover EMRK og EU-reglerne en række andre internationale konventioner, som kan have betydning i forbindelse med spørgsmålet om udvisning ved dom. Nedenfor er disse konventioner kort beskrevet.

FN's konvention om Borgerlige og Politiske Rettigheder (ICCPR)

FN's konvention om Borgerlige og Politiske Rettigheder blev vedtaget i 1966 og trådte i kraft - bl.a. i Danmark - den 23. marts 1976. En dansk oversættelse af konventionen kan findes på retsinformation.dk, bekendtgørelse nr. 30 af 29. marts 1976.

Konventionen indeholder en række af de samme rettigheder som EMRK, herunder bl.a. forbuddet mod tortur og anden nedværdigende eller umenneskelig behandling (artikel 7), retssikkerhedsgarantier ved udvisning af udlændinge, som har lovligt ophold i landet (artikel 13) og retten til respekt for bl.a. privatliv, familieliv og hjem (artikel 17 og 23).

Der er etableret en Menneskerettighedskomiteé (CCPR), som kan behandle klager fra privatpersoner over overtrædelser af konventionen. Komiteén afslutter en sag ved at sende sine synspunkter og eventuelle henstillinger til staten og til klageren. Komiteéns afgørelser er ikke bindende i formel forstand, men i praksis vil staterne i almindelighed følge afgørelserne. Komiteén har bl.a. givet udtalelser i en række sager vedrørende udvisning som følge af kriminalitet.

FN's Flygtningekonvention

FN's Flygtningekonvention blev vedtaget i 1951, og Danmark tiltrådte konventionen i december 1952. En dansk oversættelse af konventionen kan findes på retsinformation.dk, bekendtgørelse nr. 55 af 24. november 1954.

Konventionen fastlægger, hvornår et land er forpligtet til at give en person flygtningestatus, samt hvilke rettigheder og pligter en flygtning har i opholdslandet.

Konventionen er i dansk udlændingelovgivning bl.a. udmøntet i udlændingelovens § 7 om asyl og § 31, stk. 2, om non-refoulement.

Der er under FN etableret et Flygtningehøjkommissariat (UNHCR), som bl.a. løbende overvåger landenes overholdelse af konventionen og afgiver anbefalinger og udtalelser i asylretlige spørgsmål.

FN's konvention om barnets rettigheder (børnekonventionen)

Børnekonvention blev vedtaget i 1989 og trådte for Danmarks vedkommende i kraft den 18. august 1991. En dansk oversættelse af konventionen kan findes på retsinformation.dk, bekendtgørelse nr. 6 af 16. januar 1992.

I konventionen er et barn defineret som ”ethvert menneske under 18 år, medmindre barnet bliver myndigt tidligere efter den lov, der gælder for barnet”, jf. artikel 1.

Konventionen regulerer børns rettigheder på alle samfundsområder. På det udlændingeretlige område har konventionen navnlig betydning for behandlingen af sager om uledsagede mindreårige asylansøgere og sager om familiesammenføring af børn, men konventionen kan også have betydning i andre sager, f.eks. sager om udvisning, hvor et barns forhold bliver berørt.

Det fremgår af konventionens artikel 3, stk. 1, at barnets tarv skal komme i første række i alle foranstaltninger vedrørende børn, hvad enten disse udøves af offentlige eller private institutioner for socialt velfærd, domstole, forvaltningsmyndigheder eller lovgivende organer.

Konventionens artikel 9 giver barnet ret til ikke at blive adskilt fra sine forældre mod barnets vilje, medmindre en sådan adskillelse skønnes nødvendig af hensyn til barnets tarv. Bestemmelsen giver endvidere barnet ret til at opretholde kontakt til begge forældre, hvis det lever adskilt fra den ene eller dem begge, og forpligter staten til at genskabe en sådan kontakt, hvis adskillelsen skyldes årsager, der er iværksat af staten.

FN's Børnekomité overvåger deltagerlandenes overholdelse af konventionen.

FN's Torturkonvention

FN's Torturkonvention blev vedtaget den 10. december 1984 og trådte for Danmarks vedkommende i kraft den 26. juni 1987. En dansk oversættelse af konventionen kan findes på retsinformation.dk, bekendtgørelse nr. 88 af 23. oktober 1987.

FN's Torturkonvention indeholder bl.a. i artikel 3 et forbud mod at udvise til en stat, hvor der er vægtige grunde til at antage, at den pågældende vil være i fare for at blive underkastet tortur (princippet om non-refoulement).

På det udlændingeretlige område er konventionen indarbejdet i udlændingelovens § 7, stk. 2, og udlændingelovens § 31, stk. 1, hvorefter udlændinge er beskyttet mod udsendelse af Danmark til et land, hvor de risikerer overgreb som omtalt i konventionen.

Torturkomitéen (CAT) overvåger landenes overholdelse af konventionen og behandler klager fra privatpersoner. Komitéens udtalelser er ikke bindende i formel forstand, men de følges sædvanligvis af med-

lemsstaterne. De fleste af Torturkomitéens udtalelser kan findes på hjemmesiden for FN's Højkommissær for Menneskerettigheder.

Danmark har endvidere tiltrådt Den Europæiske Torturkonvention fra 1987, som har sin oprindelse i EMRK artikel 3 (forbuddet mod tortur mv.).

5. Straf og andre retsfølger

En endelig dom om udvisning medfører, at udlændingens ret til ophold bortfalder, jf. udlændingelovens § 26 c.

En dom, hvorved en udlænding udvises efter udlændingelovens §§ 22-24 eller § 25 c, skal indeholde en bestemmelse om indrejseforbud.

Domme afsagt fra den 15. juni 2020 skal ledsages af en vejledning om indrejseforbuddets omfang og retsvirkninger, jf. udlændingelovens § 49, stk. 1, 3. pkt., der blev indført ved lov nr. 821 af 9. juni 2020 om ændring af udlændingeloven, integrationsloven og forskellige andre love. Det fremgår af forarbejderne til bestemmelsen, at vejledningen skal indeholde oplysninger om rækkevidden af indrejseforbuddet, tidspunktet for gyldigheden af indrejseforbuddet, strafansvaret for overtrædelse af indrejseforbuddet, og om udlændingen indberettes som uønsket til Schengeninformationssystemet SIS II. Ved samme lovændring blev udlændingelovens § 32, stk. 6, ophævet, hvorefter vejledningspligten i forbindelse med et meddelt indrejseforbud efter 15. juni 2020 ikke længere påhviler politiet. Læs mere i forarbejderne til udlændingelovens § 49, stk. 1, 3. pkt. (lovforslag nr. L 189 af 5. maj 2020, de almindelige bemærkninger, pkt. 2.5., samt de specielle bemærkninger til lovforslagets § 1, nr. 65).

Indrejseforbuddet medfører, at udlændingen ikke uden tilladelse på ny må indrejse og opholde sig på det i afgørelsen fastsatte område, jf. udlændingelovens § 32, stk. 1, som blev nyaffattet ved lov nr. 821 af 9. juni 2020. Udlændinge, der udvises som følge af kriminalitet efter udlændingelovens §§ 22-24, § 25 a, stk. 1, og § 25 c, skal meddeles et indrejseforbud, der forbyder indrejse og ophold i Danmark. Indrejseforbud meddeles for bestandig eller for en begrænset periode.

Reglerne om indrejseforbud findes i udlændingelovens § 32, som er systematiseret på følgende måde:

- § 32, stk. 1-3: Bestemmelserne om meddelelse af indrejseforbud
- § 32, stk. 4 og 5: Reglerne om indrejseforbuds varighed
- § 32, stk. 6: Reglerne om, hvornår indrejseforbud skal regnes fra
- § 32, stk. 7: Reglerne om ophævelse af indrejseforbud
- § 32, stk. 8: Reglerne om bortfald af indrejseforbud

5.1. Indrejseforbuddets varighed

Indrejseforbuddets varighed fremgår af § 32, stk. 4-5:

Idømt straf	Varighed af indrejseforbud	Hjemmel
Hovedregler:		

Udvisning efter § 25 c	4 år	§ 32, stk. 4, nr. 2
Betinget fængsel	4 år	§ 32, stk. 4, nr. 2
Fængsel indtil og med 3 måneder*	4 år	§ 32, stk. 4, nr. 2
Fængsel i mere end 3 måneder, men ikke over 1 år**	6 år	§ 32, stk. 4, nr. 4
Fængsel i mere end 1 år, men ikke over 1 år og 6 måneder**	12 år	§ 32, stk. 4, nr. 6
Fængsel i mere end 1 år og 6 måneder**	Beständig	§ 32, stk. 4, nr. 7
<u>Undtagelser:</u>		
Udvisning efter § 22, nr. 4-8, § 23, nr. 1, jf. § 22, nr. 4-8, eller § 24, nr. 1, jf. § 22, nr. 4-8	Mindst 6 år	§ 32, stk. 4, nr. 5
Udvist ved dom og lovligt ophold i mindre end 6 måneder	Mindst 6 år	§ 32, stk. 4, nr. 5

*Eller anden strafferetlig følge, der indebærer eller giver mulighed for frihedsberøvelse, for en lovovertrædelse, der ville have medført en straf af denne karakter eller varighed, jf. dog nr. 5, eller hvis udlændingen udvises efter § 25 c.

**Eller anden strafferetlig følge, der indebærer eller giver mulighed for frihedsberøvelse, for en lovovertrædelse, der ville have medført en straf af denne karakter eller varighed.

5.1.1. Indrejseforbud af kortere varighed

Der kan i medfør af udlændingelovens § 32, stk. 5, nr. 1, meddeles et indrejseforbud af kortere varighed, hvis udlændingen udvises ved dom efter udlændingelovens §§ 22-24, og et indrejseforbud af den varighed, der følger af stk. 4, vil indebære, at udvisningen med sikkerhed vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser. Spørgsmålet om udvisning og spørgsmålet om indrejseforbuddets varighed skal således være genstand for to selvstændige proportionalitetsvurderinger. Hvis udvisning med et indrejseforbud af den varighed, der følger af stk. 4, ikke vurderes med sikkerhed at være i overensstemmelse med Danmarks internationale forpligtelser, skal indrejseforbuddet nedsættes efter stk. 5 til en varighed, der er i overensstemmelse med de internationale forpligtelser.

Bestemmelsen blev indsat ved lov nr. 469 af 14. maj 2018, som trådte i kraft den 16. maj 2018, og den blev nyaffattet ved lov nr. 821 af 9. juni 2020 om ændring af udlændingeloven, integrationsloven og forskellige andre love. Der er ifølge forarbejderne til nyaffattelsen (lovforslag nr. L 189 af 5. maj 2020, de specielle bemærkninger til lovforslagets § 1, nr. 27) tale om en videreførelse af gældende ret.

Det helt klare udgangspunkt er ifølge bestemmelsens forarbejder, at indrejseforbuddets varighed fastsættes automatisk på baggrund af den idømte frihedsstraf. Det er således alene i tilfælde, hvor varigheden af et indrejseforbud vil have selvstændig og afgørende betydning for, om udvisning vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser, at der kan meddeles indrejseforbud af kortere varighed. På den baggrund er det afgørende, at både spørgsmålet om udvisning og spørgsmålet om indrejseforbuddets varighed er genstand for to selvstændige prøvelser. Særligt i sager vedrørende settled migrants, dvs. personer der er født i Danmark eller er kommet hertil i en ung alder, er det vigtigt at være opmærksom

på, om også indrejseforbuddets længde er i overensstemmelse med Danmarks internationale forpligtelser, eller om der er konkrete forhold i sagen, der begrundes, at indrejseforbuddets varighed skal nedsættes.

Ved vurderingen af, om udvisning med sikkerhed vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser, er bl.a. EMRK artikel 8 om retten til respekt for privatliv og familieliv relevant. Af bemærkningerne til udlændingelovens § 32, stk. 5, fremgår det, at det af Menneskerettighedsdomstolens praksis kan udledes, at Menneskerettighedsdomstolen – som et af de elementer, der indgår i vurderingen af, om en udvisning er i strid med EMRK artikel 8 – lægger vægt på, om indrejseforbuddet er meddelt for bestandig eller tidsbegrænset.

Menneskerettighedsdomstolen har i en række domme – som ét blandt flere elementer – tillagt længden af et indrejseforbud betydning ved proportionalitetsafvejningen, herunder om indrejseforbuddet er meddelt tidsbegrænset eller for bestandig.

I *Gomes mod Sverige* (appl. no. 34566/04), afvisningsbeslutning af 7. februar 2006, talte tidsbegrænsningen af indrejseforbuddet – som ét blandt flere elementer – for, at udvisningen var proportional efter EMRK artikel 8. Klager var idømt fængsel i halvandet år for systematisk og grov mishandling af sin ægtefælle og som følge heraf meddelt et indrejseforbud i 7 år. Menneskerettighedsdomstolen udtalte bl.a. om indrejseforbuddet, at klageren efter en årrække på ny kunne ansøge om visum eller anden opholdstilladelse til Sverige, hvor klagerens datter boede, og at udvisningen, uanset at den medførte implikationer for klagerens familieliv, ikke umuliggjorde et fortsat forhold mellem klageren og hans datter.

I storkammerafgørelsen i sagen *Üner mod Holland* (appl. no. 46410/99), dom af 18. oktober 2006, talte tidsbegrænsningen af indrejseforbuddet – som ét blandt flere elementer – ligeledes for, at udvisning var proportional efter EMRK artikel 8. Klager var idømt syv års fængsel for bl.a. drab. Klagers opholdstilladelse blev som følge heraf inddraget, og klager blev meddelt et indrejseforbud i 10 år. Menneskerettighedsdomstolen fandt, at udvisning var i overensstemmelse med EMRK artikel 8, og udtalte bl.a., at indrejseforbuddet var endnu mere indgribende end inddragelsen af klagers opholdstilladelse, idet det umuliggjorde selv korte besøg til Holland. Menneskerettighedsdomstolen fandt dog, at indrejseforbuddet var proportionalt under hensyn til den begåede kriminalitet, og idet indrejseforbuddet var begrænset til 10 år (præmis 65).

Af nyere dato kan nævnes to domme fra den 12. januar 2021, *Khan mod Danmark* (appl. no. 26947/19) og *Munir Johana mod Danmark* (appl. no. 56803/18). I den ene sag var klager født i Danmark og i den anden var klager kommet til Danmark som 4-årig. Begge klagere var tidligere straffet adskillige gange for grov kriminalitet. Begge klagere var endvidere idømt kortere frihedsstraffe – henholdsvis tre og seks måneders fængsel – og som følge heraf udvist med et indrejseforbud i 6 år. Menneskerettighedsdomstolen fandt, at udvisning var i overensstemmelse med EMRK artikel 8 og henviste bl.a. til, at indrejseforbuddets længde indgår i afvejningen af, om en udvisning er i overensstemmelse med EMRK artikel 8 (præmis 79 i *Khan mod Danmark* og præmis 63 i *Munir Johana mod Danmark*).

Som eksempel på en sag, hvor det forhold, at et indrejseforbud var meddelt for bestandig – som ét blandt flere elementer – talte imod, at udvisning var proportional, kan nævnes sagen *Radovanovic mod Østrig* (appl. no. 38544/97), dom af 22. april 2004. Klager var idømt 30 måneders fængsel, hvoraf 24 måneder var gjort betinget, for kvalificeret røveri og indbrudstyveri samt for to tilfælde af forsøg på indbrudstyveri. Klager var som følge heraf udvist med et indrejseforbud for bestandig. Menneskerettig-

hedsdomstolen statuerede krænkelse af EMRK artikel 8 og udtalte bl.a., at et indrejseforbud for bestandig var uproportionalt, og at et tidsbegrænset indrejseforbud havde været tilstrækkeligt (præmis 37).

En anden sag, hvor det forhold, at et indrejseforbud var meddelt for bestandig – som ét blandt flere elementer – talte imod, at udvisningen var proportional, kan nævnes sagen *Keles mod Tyskland* (appl. no. 32231/02), dom af 27. oktober 2005. Menneskerettighedsdomstolen statuerede i denne sag krænkelse af EMRK artikel 8. Menneskerettighedsdomstolen konkluderede, at en udvisning af klager som sådan ville være proportional, men at et indrejseforbud for bestandig ville udgøre en krænkelse af EMRK artikel 8 (præmis 66).

Af nyere dato kan endvidere nævnes sagen *Abdi mod Danmark* (appl. no. 41643/19), dom af 14. september 2021, hvor Menneskerettighedsdomstolen henviste til, at indrejseforbuddets længde er et af de elementer, som Menneskerettighedsdomstolen i sin praksis lægger vægt på ved vurderingen af, om en udvisning er proportional (præmis 38). Klager var kommet til Danmark som 4-årig, og havde ved afgørelsen haft ca. 20 års lovligt ophold. Klager var idømt to et halvt års fængsel navnlig for besiddelse af et skarpladt skydevåben, og som følge heraf udvist med et indrejseforbud for bestandig. Til trods for, at Menneskerettighedsdomstolen i sagen isoleret set anerkendte, at de danske domstole havde foretaget en grundig vurdering af, om der forelå tungtvejende grunde for udvisning, statuerede Menneskerettighedsdomstolen krænkelse af EMRK artikel 8. Menneskerettighedsdomstolen udtalte i den forbindelse bl.a., at sagens samlede omstændigheder, kombineret med at klageren var udvist med et indrejseforbud for bestandig, gjorde at udvisningen ikke var proportional (præmis 44). Menneskerettighedsdomstolen henviste i den forbindelse bl.a. til, at klagers tilknytning til hjemlandet var stort set ikke-eksisterende, at klager som voksen ikke havde begået betydelig kriminalitet, og at klager ikke tidligere havde modtaget en advarsel om udvisning eller var tildelt en betinget udvisning.

Menneskerettighedsdomstolen afsagde den 5. september 2023 dom i fire sager mod Danmark (*Sharifi mod Danmark*, *Noorzae mod Danmark*, *Goma mod Danmark* og *Al-Masudi mod Danmark*), der alle vedrørte udvisning af settled migrants, dvs. personer der er født i Danmark eller er kommet til Danmark i en landet alder.

Sagerne *Sharifi mod Danmark* (appl. no. 31434/21) og *Noorzae mod Danmark* (appl. no. 44810/20) vedrørte to afghanske statsborger, der var blevet idømt henholdsvis 2 år og 6 måneders fængsel og 1 år og 3 måneders fængsel samt udvist med indrejseforbud i 12 år. Menneskerettighedsdomstolen fandt i begge sager, at Danmark havde krænket klagernes ret til privatliv efter artikel 8 ved afgørelserne om udvisning kombineret med indrejseforbud i 12 år. Fælles for sagerne var, at klagerne var kommet til Danmark som mindreårige, at deres bånd til Afghanistan var stort set ikkeeksisterende, og at de ikke tidligere var meddelt en advarsel om udvisning.

I sagen *Goma mod Danmark* (appl. no. 18646/22) var klager kommet til Danmark som 3-årig og havde haft lovligt ophold i ca. 17 år. Klager, der tidligere var straffet for voldtægt og udvist betinget, blev idømt 2 års fængsel for røveri (inkl. en reststraf på 306 dage) og udvist for bestandig. Menneskerettighedsdomstolen fandt ikke stærke grunde til at tilsidesætte de nationale domstoles vurdering i sagen.

I sagen *Al-Masudi mod Danmark* (appl. no. 35740/21) var den irakiske statsborger Al-Masudi idømt fængsel i 2 år og 9 måneder og udvist med et indrejseforbud for bestandig for overtrædelse af straffelovens § 192 a og § 191. Klager var kommet til Danmark som 3-årig og havde begrænset tilknytning til Irak, som han havde besøgt en gang med sin familie som 10-årig, og hvor han ikke

havde nære familiemedlemmer. Menneskerettighedsdomstolen fandt, at der ikke var sket en krænkelse af klagers ret til privatliv efter artikel 8 og lagde i den forbindelse bl.a. vægt på, at klager tidligere havde modtaget både en betinget udvisning og en advarsel om udvisning.

Menneskerettighedsdomstolens domme mod Danmark af 5. september 2023 viser bl.a., at det i sager om settled migrants er af afgørende betydning i hvilket omfang den pågældende er tidligere straffet, herunder hvor langt forstraffene ligger tilbage i tid, og om den pågældende tidligere er meddelt en advarsel eller betinget udvisning. Dommene viser dog samtidig, at det uanset en meget begrænset tilknytning til nationalitetslandet efter en konkret vurdering fortsat er muligt at udvise en settled migrant.

I forlængelse heraf kan henvises til dom af 9. april 2024 i sag 19866/21, *Sarac mod Danmark*, hvor EMD statuerede krænkelse af en *settled migrant's* privatliv. Sagen omhandler en klager, der blev idømt 2 års fængsel for narkotikakriminalitet og besiddelse af ammunition uden tilladelse. Han blev samtidig meddelt et indrejseforbud for bestandig. Klageren, som var fra Bosnien-Hercegovina, indrejste i Danmark som 7-årig og havde haft ca. 26 års lovligt ophold på tidspunktet for afgørelsen. Klager var tidligere straffet for mindre alvorlig kriminalitet og var ikke tidligere betinget udvist eller meddelt en advarsel om udvisning. Menneskerettighedsdomstolen udtalte, at den begåede kriminalitet isoleret set var af en sådan karakter, at klager på daværende tidspunkt udgjorde en alvorlig trussel mod den offentlige orden, men at klagerens tidligere domme ikke indikerede, at han generelt udgjorde en trussel mod den offentlige orden. Menneskerettighedsdomstolen udtalte endvidere, at han ikke tidligere var betinget udvist eller meddelt en advarsel om udvisning. På baggrund af dette og med henvisning til, at klager havde meget stærke bånd til Danmark i modsætning til Bosnien- Hercegovina, vurderede Menneskerettighedsdomstolen, at afgørelsen om udvisning kombineret med et indrejseforbud for bestandig var uproportional.

Der kan endvidere henvises til dom af 9. april 2024 i sag 2116/21), *Nguyen mod Danmark*, som ligeledes omhandler spørgsmålet om udvisning af en settled migrant. Sagen omhandler en vietnamesisk kvinde (klager), som kom til Danmark som 13-årig, hvor hun havde haft lovligt ophold i ca. 29 år. Hun havde tre børn på henholdsvis 15 år, 20 år og 23 år. Den 20-årige datter havde et handicap, og klager var hendes primære omsorgsperson. Det blev lagt til grund, at klager havde en meget stærkere tilknytning til Danmark end til Vietnam. Klager var ikke tidligere straffet. I 2020 blev klager af Østre Landsret idømt 1 år 6 måneders fængsel og udvist med et indrejseforbud i 12 år for at have dyrket cannabisplanter og stjålet strøm i forening med to medgerningsmænd. Menneskerettighedsdomstolen vurderede, at afgørelsen om udvisning kombineret med et indrejseforbud i 12 år var uproportionalt.

Domstolene skal af egen drift påse, om et indrejseforbud meddelt med en varighed efter de faste takster, vil medføre, at udvisning med sikkerhed vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser, og om dette vil kunne imødegås ved at meddele et indrejseforbud af kortere varighed, jf. forarbejderne til den tidligere gældende § 32, stk. 5, 3. pkt. (lovforslag nr. 156 af 28. februar 2018, de almindelige bemærkninger pkt. 4.4).

Anklagemyndigheden skal derfor som udgangspunkt nedlægge påstand om indrejseforbuddets længde i overensstemmelse med retningslinjerne i ovenstående tabel. Anklagemyndigheden skal dog samtidig være opmærksom på, om indrejseforbuddets længde vil indebære, at udvisning med sikkerhed vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser, jf. udlændingelovens § 32, stk. 5. Dette gælder særligt i sager mod settled migrants.

5.2. Hvornår regnes indrejseforbuddet fra?

Et indrejseforbud regnes fra datoen for udrejsen eller udsendelsen af det område, som indrejseforbuddet vedrører, jf. udlændingelovens § 32, stk. 6, som blev indført ved lov nr. 821 af 9. juni 2020 om ændring af udlændingeloven, integrationsloven og forskellige andre love .

Et indrejseforbud, der alene er gældende i Danmark, vil således som det altovervejende udgangspunkt skulle beregnes fra den faktiske dato, hvor den pågældende forlader Danmark. Et indrejseforbud efter udsendelsesdirektivets regler, vil derimod først skulle beregnes fra den dato, hvor den pågældende forlader medlemsstaternes område.

5.2.1. Skønsmæssig fastsættelse af udrejsetidspunktet

Hvis en udlænding ikke udrejser eller udsendes ved politiets hjælp, og myndighederne ikke er bekendt med udrejsetidspunktet, kan udrejsetidspunktet fastsættes skønsmæssigt. Dette skal ske på baggrund af relevante oplysninger om bl.a. afgørelsestidspunkt og sidste opholdssted. Muligheden for at fastsætte udrejsetidspunktet skønsmæssigt forudsættes navnlig udnyttet i de tilfælde, hvor myndighederne er bekendt med, at den pågældende er udrejst, men hvor det eksakte udrejsetidspunkt ikke kendes. Udrejsetidspunktet vil således skulle fastsættes til det tidspunkt, hvor det er mest sandsynligt, at den pågældende er udrejst ud fra de foreliggende oplysninger. Dette fremgår af forarbejderne til udlændingelovens § 32, stk. 6 (lovforslag nr. L 189 af 5. maj 2020, de almindelige bemærkninger, pkt. 2.7.1.1. samt de specielle bemærkninger til lovforslagets § 1, nr. 27).

En udlænding, der er udvist med indrejseforbud i Danmark, der har været forsvundet fra sit indkvarteringssted i mindst 3 år, og som ikke i perioden er genopdukket eller antruffet af politiet, må – med mindre andet peger i modsat retning – antages at være udrejst af Danmark. Der vil i sådanne tilfælde kunne fastsættes et skønnet udrejsetidspunkt. En udlænding, der har et indrejseforbud der gælder for medlemsstaterne til udsendelsesdirektivet, vil ikke kunne skønnes udrejst alene som følge af, at den pågældende har været forsvundet fra sit indkvarteringssted i mindst 3 år, og ikke i perioden er genopdukket eller antruffet af politiet.

Det forudsættes i forarbejderne, at vurderingen af, om udrejsetidspunktet kan fastsættes skønsmæssigt, foretages af den myndighed, der foretager registreringerne som følge af indrejseforbuddet i Kriminalregistret og SIS II.

Læs mere i forarbejderne til nyaffattelsen af udlændingelovens § 32 (lovforslag nr. L 189 af 5. maj 2020, de almindelige bemærkninger, pkt. 2.7. samt de specielle bemærkninger til lovforslagets § 1, nr. 27).

5.2.2. Udvist med indrejseforbud ved en udeblivelsesdom

Når en udlænding er udvist med indrejseforbud ved en udeblivelsesdom, jf. retsplejelovens § 855, stk. 3, regnes indrejseforbuddet fra tidspunktet for dommens forkyndelse, jf. forarbejderne til lov nr. 821 af 9. juni 2020 om ændring af udlændingeloven, integrationsloven og forskellige andre (lovforslag nr. L 189 af 5. maj 2020, de specielle bemærkninger til § 1, nr. 27).

6. Efter dom

6.1. Udsendelse af udlændingen

Hjemrejsestyrelsen har som følge af den kongelige resolution af 10. september 2019, jf. bekendtgørelse nr. 946 af 12. september 2019 om ændring af forretningernes fordeling mellem ministrene fra den 1. august 2020 overtaget ansvaret for opgaver vedrørende hjemrejse og udsendelse fra politiet.

Hjemrejsestyrelsen har således siden 1. august 2020 været ansvarlig for at tage de fornødne sagsskridt for at sikre, at personer uden lovligt ophold forlader Danmark, herunder at varetage sagsbehandling af udsendelsessager, at sikre identifikation af udlændinge, at fremskaffe rejsedokumentation og i øvrigt at sikre fremdrift i sagerne.

Hjemrejsestyrelsen og Rigspolitiet har i forlængelse af ressortoverførslen indgået en skriftlig samarbejdsaftale, som har til formål at regulere den overordnede ramme for samarbejdet mellem Hjemrejsestyrelsen og Rigspolitiet om de opgaver, der er overført med ressortoverførslen.

Samarbejdsaftalens bilag, herunder actioncards og sagsflows, som har til formål at beskrive den nærmere tilrettelæggelse af samarbejdet er tilgængelige på Polintra under: operativt / politifagligt / udlændinge / bistand_udlaendingemyndighederne.

6.2. Kontrol af hjemmel for udvisning og varighed af indrejseforbud

Ved modtagelsen af dommen skal anklagemyndigheden kontrollere, at udvisningshjemmel, indrejseforbuddets geografiske område, og varighed af indrejseforbud er korrekt angivet i dommen.

Hvis hjemlen for udvisningen, indrejseforbuddets geografiske område eller længden af indrejseforbuddets varighed ikke er korrekt citeret eller er upræcis, skal anklagemyndigheden søge dommen berigtiget eller overveje, om dommen efter omstændighederne skal ankes med henblik på at sikre, at udlændingemyndighederne kan indberette den pågældende udlænding som uønsket i Schengeninformationssystemet (SIS II).

Læs mere under pkt. 3.1.3. om formulering af påstand om udvisning samt pkt. 5.1. om indrejseforbuddets varighed.

6.3. Hvem skal underrettes om dommen?

6.3.1. Hjemrejsestyrelsen

I alle sager, hvor der er sket udvisning ved dom, skal politikredsen umiddelbart efter, at dommen er endelig, anmode Hjemrejsestyrelsen om at overtage udsendelsessagen.

Anmodningen om overtagelse skal ske ved udfyldelse af blanket P612-31 ”Anmodning om overtagelse af udlænding”, hvor det blandt andet skal angives, hvilke strafbestemmelser der er sket domfældelse efter, hvilken straf udlændingen er blevet idømt, og efter hvilke bestemmelser i udlændingeloven, der er sket udvisning.

Udskrift af dombogen skal endvidere fremsendes til Hjemrejsestyrelsen snarest muligt.

Dommen og anmodningen om overtagelse af udsendelsessagen danner bl.a. grundlag for Hjemrejsestyrelsens beslutning om, hvorvidt udlændingens straffuldbyrdelse skal afbrydes med henblik på straksudsendelse. Læs mere om straksudsendelse under pkt. 6.6.

Politikredsen er ansvarlig for at anmode Hjemrejsestyrelsen om at overtage udsendelsessager i forbindelse med endelige byretsdomme. Statsadvokaterne er ansvarlige for at sikre, at politikredsen anmoder Hjemrejsestyrelsen om at overtage udsendelsessager i forbindelse med endelige landsretsdomme.

6.3.2. Udlændingestyrelsen

Udlændingestyrelsen skal underrettes om alle domme, hvor der har været nedlagt påstand om udvisning eller betinget udvisning, uanset om spørgsmålet om udvisning forinden har været forelagt Udlændingestyrelsen.

Dommen skal sendes snarest muligt efter ankefristens udløb med oplysning om en eventuel anke. Domme, hvor der sker udvisning, skal sendes snarest muligt og senest 3 måneder efter endelig dom.

Dommene danner grundlag for Udlændingestyrelsens årlige redegørelse til Folketingets Retsudvalg om, hvordan udvisningsreglerne fungerer i praksis. Udlændingestyrelsen anvender endvidere oplysningerne i dommene til bl.a. analyse af praksis og udarbejdelse af statistisk.

Udlændinge, som er udvist ved endelig dom efter udlændingelovens §§ 22-24 og § 25 c, har ikke valget efter Lov om kommunale og regionale valg og lov om valg af danske medlemmer til Europa-Parlamentet (som ændret ved Lov nr. 713 af 8. juni 2017). Dommene danner derfor også grundlag for Udlændingestyrelsens oplysninger om udvisningsdømte til Økonomi- og Indenrigsministeriet, der er ansvarlige for valgudtræk fra CPR og valglister.

6.3.3. Styrelsen for International Rekruttering og Integration (SIRI)

SIRI skal underrettes om alle domme, hvor spørgsmålet om udvisning har været forelagt for SIRI, jf. pkt. 3.1.2. I disse tilfælde skal underretning således sendes til både SIRI og Udlændingestyrelsen, jf. pkt. 6.3.1.

Dommen skal sendes snarest muligt efter ankefristens udløb med oplysning om en eventuel anke.

6.3.4. Kriminalforsorgen

Når en udvist udlænding, der er omfattet af EU-reglerne, skal afsone i mere end 2 år, skal politikredsen i forbindelse med, at dommen sendes til fuldbyrdelse, anmode Kriminalforsorgen om, at der ikke sker løsladelse (prøveløsladelse) uden forudgående underretning af politikredsen.

Underretningen sker med henblik på, at anklagemyndigheden i medfør af udlændingelovens § 50 b kan tage skridt til at indbringe spørgsmålet om eventuel ophævelse af udvisningen for retten i god tid inden effektueringen af udvisningen. Læs mere om prøvelse i medfør af udlændingelovens § 50 b under pkt. 6.5.3.

Kriminalforsorgen sender herefter strafberegning med oplysning om det forventede løsladelsestidspunkt til politikredsen.

Når løsladelse/prøveløsladelse bliver aktuel, underretter det fængsel eller arresthus, hvor domfældte opholder sig, politikredsen og Nordsjællands Politi, Udlændingecenter Nordsjælland (UCN), om, hvornår domfældte forventes løsladt eller prøveløsladt.

Hvornår?

Politikredsen skal sende anmodningen til Kriminalforsorgen i forbindelse med, at dommen sendes til Kriminalforsorgen til fuldbyrdelse.

6.3.5. Særligt om behandlingsdomme, der indebærer frihedsberøvelse

Anklagemyndigheden skal anmode overlægen på det hospital, hvor udlændingen frihedsberøves i henhold til behandlingsdommen, om,

- At der ikke sker udskrivning af udlændingen uden forudgående underretning af politikredsen og statsadvokaten, samt om
- At overlægen i forbindelse med underretning om en påtænkt udskrivning af udlændingen afgiver en erklæring om udlændingens helbredsmæssige tilstand.

Anmodningen sker med henblik på, at anklagemyndigheden kan indbringe spørgsmålet om udvisningens ophævelse eller opretholdelse for domstolene i forbindelse med, at udlændingen udskrives fra hospitalet, jf. udlændingelovens § 50 a, stk. 2, og § 33, stk. 5. Bestemmelsen i § 33, stk. 5 (tidligere stk. 9), forudsætter ifølge forarbejderne, at den behandlende overlæge underretter anklagemyndigheden, når det bliver aktuelt at udskrive en udvist udlænding fra hospital, jf. (L 154 af 17. december 1997, de specielle bemærkninger til nr. 25). De to regionale statsadvokater fører kontrol med foranstaltningsdomme efter straffelovens §§ 68-69.

Læs mere om prøvelse af udvisning efter udlændingelovens § 50 a under pkt. 6.5.2.

Hvornår?

Anmodningen skal sendes til overlægen på det hospital, hvor udlændingen bliver anbragt i henhold til behandlingsdommen, samtidig med at dommen sendes til hospitalet.

Der henvises til koncept i Anklagemyndighedens Dokumentsamling, Administration, 1.3.04 Høring af overlæge efter UL § 50 a, stk. 2.

6.4. Anke og genoptagelse

6.4.1. Varetagtsfængsling efter dom, herunder under anke

Har en udlænding været varetagtsfængslet under sagen i den forudgående instans, skal anklagemyndigheden i forbindelse med en ankesag overvejes, om der er grundlag for at opretholde varetagtsfængsling

af udlændingen under ankesagen, herunder om varetægtsfængslingen skal ske efter retsplejelovens eller hjemrejselovens regler.

Læs mere om varetægtsfængsling efter henholdsvis retsplejelovens regler og hjemrejselovens § 14 under pkt. 4.2.

6.4.2. Evt. forelæggelse for Udlændingestyrelsen/Styrelsen for International Rekruttering og Integration (SIRI)

Anklagemyndigheden skal under ankesagen overveje, om der er anledning til at indhente en ny udtalelse fra Udlændingestyrelsen/SIRI. Det kan f.eks. være tilfældet, hvis der er opstået nye spørgsmål omkring udlændingens opholdsgrundlag, eller hvis bevisførelsen i byretten giver anledning til en væsentlig ændret opfattelse af det strafbare forhold. Læs mere om forelæggelse for udlændingemyndighederne under pkt. 3.1.2.

Ankespørgsmålet skal derimod ikke forelægges for Udlændingestyrelsen/SIRI, som alene skal have underretning om dommes udfald, jf. pkt. 6.3.1. og pkt. 6.3.2.

6.4.3. Ny påstand om udvisning under ankesag?

En udvisningspåstand kan ikke fremsættes under en ankesag, hvis den ikke har været fremsat i byretten, fordi udvisning er en så indgribende retsfølge, at en beslutning herom skal kunne prøves i to retsinstanser ved ordinær anke.

Højesteret har imidlertid i U 2004.2147H udtalt, at det i særlige situationer kan tillades, at anklagemyndigheden efterfølgende anlægger en særskilt sag om udvisning. Det er en forudsætning, at anklagemyndigheden inden sagens afslutning ved endelig dom tager forbehold om at rejse en særskilt sag om udvisning.

6.4.4. Opsættende virkning (ansøgning om 3. instansbevilling og genoptagelse)

Der er ikke knyttet opsættende virkning til en begæring om genoptagelse eller ansøgning om 3. instansbevilling. Begæringen eller ansøgningen medfører derfor ikke udsættelse eller standsning af fuldbyrdelsen af udvisningen, medmindre Den Særlige Klageret eller Højesteret beslutter det modsatte, jf. retsplejelovens § 986 og § 932, stk. 3.

Hvis den udviste udlænding rejser spørgsmål om opsættende virkning over for politiet eller anklagemyndigheden, skal politiet/anklagemyndigheden orientere den udviste udlænding om adgangen til at indbringe spørgsmålet for retten, jf. § 8 i bekendtgørelse nr. 181 af 26. februar 2019 om udsættelse med fuldbyrdelse af fængselsstraf og den administrative behandling af sager om benådning (Udsættelses- og benådningsbekendtgørelsen).

Anklagemyndigheden skal i almindelighed udtale sig imod en begæring om opsættende virkning under henvisning til formålet med udvisningsreglerne.

Politikredsen skal underrette Hjemrejsestyrelsen om begæringer om genoptagelse og ansøgninger om 3. instansbevilling.

6.5. Prøvelse før udsendelse

Udlændinge, der er udvist ved dom, har efter udlændingelovens §§ 50, 50 a og 50 b krav på at få prøvet spørgsmålet om udvisning, herunder indrejseforbuddets varighed, ved domstolene, inden udsendelse iværksættes.

Udlændinge, som har haft opholdstilladelse i Danmark efter udlændingelovens § 7 eller § 8, stk. 1 (opholdstilladelse som flygtning), kan desuden anmode om en administrativ prøvelse af, om udsendelse kan finde sted, jf. udlændingelovens § 49 a, jf. § 31. Denne prøvelse foretages af Udlændingestyrelsen.

Skemaet nedenfor indeholder en oversigt over udvisningsdømtes adgang til at få prøvet udvisningen ved domstolene før udsendelse:

Adgang til domstolsprøvelse af udvisningen før udsendelse			
	§ 50 (efter anmodning)	§ 50 a (altid)	§ 50 b (altid)
Alle	X		
Personer omfattet af EU-reglerne	X		X
Foranstaltningsdømte	X	X	

Prøvelsen efter udlændingelovens § 50 a og § 50 b er obligatorisk, mens prøvelsen efter udlændingelovens § 50 forudsætter en anmodning fra udlændingen.

Læs mere om de forskellige prøvelsesadgange nedenfor:

- § 50 – alle udlændinge – pkt. 6.5.1.
- § 50 a – foranstaltningsdømte (helbredsmæssige forhold) – pkt. 6.5.2.
- § 50 b – personer omfattet af EU-reglerne (2 års prøvelse) – pkt. 6.5.3.

6.5.1. Udlændingelovens § 50 (alle udlændinge)

En udlænding, der er udvist ved dom, og som påberåber sig, at der er indtrådt væsentlige ændringer i dennes forhold, kan begære spørgsmålet om udvisningens ophævelse, herunder forkortelse af indrejseforbuddets varighed, indbragt for retten, før udsendelsen iværksættes, jf. udlændingelovens § 50.

Læs mere om følgende nedenfor:

- Hvem er omfattet?
- Hvad prøves?

- Hvornår?
- Hvem indbringer sagen for retten og hvordan?
- Sagens oplysning
- Frihedsberøvelse?
- Forelæggelse af kærespørgsmålet?
- Hvem skal underrettes om prøvelsen?
- Baggrund

Hvem er omfattet?

Enhver udlænding, der er udvist ved dom efter udlændingelovens § 49, stk. 1.

Udlændinge, der er udvist som vilkår for et tiltalefrafald efter udlændingelovens § 49, stk. 2, har derimod ikke mulighed for at begære udvisningen prøvet efter reglerne i udlændingelovens § 50.

Hvad prøves?

Retten skal ved prøvelsen tage stilling til, om der efter den oprindelige dom er indtrådt så væsentlige ændringer i udlændingens forhold, jf. udlændingelovens § 26, at udvisningsbeslutningen skal ophæves, herunder om varigheden af det allerede meddelte indrejseforbud skal forkortes.

Muligheden for at forkorte varigheden af et allerede meddelt indrejseforbud i forbindelse med en afgørelse efter udlændingelovens §§ 50-50 b, blev indført ved lov nr. 919 af 21. juni 2022 om ændring af udlændingeloven, hjemrejseloven og lov om fuldbyrdelse af straf m.v. (prøvelse af udvisning mv.). Lovændringen indebærer, at der i udlændingelovens § 32 som et nyt stk. 10, er indsat en bestemmelse, hvorefter varigheden af et indrejseforbud, der er meddelt i medfør af udlændingelovens § 32, stk. 1, nr. 1 eller stk. 2, kan forkortes i forbindelse med en afgørelse efter §§ 50-50 b, hvis varigheden af det meddelte indrejseforbud indebærer, at opretholdelse af udvisningen med sikkerhed vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser.

Det fremgår af bemærkningerne til udlændingelovens § 32, stk. 10, at det med bestemmelsen sikres, at varigheden af et indrejseforbud ikke i sig selv står i vejen for, at en udvisning af en udlænding kan opretholdes inden for rammerne af Danmarks internationale forpligtelser, jf. lovforslag nr. L 189 af 28. april 2022, de almindelige bemærkninger, pkt. 2.7.2.

Som udgangspunkt skal varigheden af et meddelt indrejseforbud ifølge forarbejderne ikke forkortes. Det er således alene i tilfælde, hvor varigheden af et meddelt indrejseforbud vil have selvstændig og afgørende betydning for, om en udvisning vil kunne opretholdes uden med sikkerhed at være i strid med Danmarks internationale forpligtelser. Det betyder, at domstolene i nogle tilfælde kan opretholde en udvisning ved i stedet at forkorte varigheden af et allerede meddelt indrejseforbud, jf. lov nr. 919 af 21. juni 2022 om ændring af udlændingeloven, hjemrejseloven og lov om fuldbyrdelse af straf m.v. (prøvelse af udvisning mv.) (lovforslag nr. L 189 af 28. april 2022, de specielle bemærkninger til § 1, nr. 10, og de almindelige bemærkninger, pkt. 2.7.2.)

Udvisningen skal ophæves, hvis de ændringer i udlændingens forhold, som er indtrådt efter beslutningen om udvisning, kunne have ført til et andet resultat, hvis de havde foreligget på tidspunktet for afgørelsen om udvisning.

Ved afgørelse af, om en udlændings forhold kan anses for at være væsentligt ændret, skal der ligesom ved den oprindelige beslutning om udvisning foretages en vurdering af, om de i udlændingelovens § 26 opregnede hensyn findes at burde føre til en ophævelse af udvisningsafgørelsen, jf. Folketingstidende 1982-83, tillæg A, spalte 2060.

Er udlændingen udvist efter udlændingelovens §§ 22-24, skal vurderingen foretages i medfør af udlændingelovens § 26, stk. 2, hvorefter udvisningen alene kan ophæves, hvis udvisningen med sikkerhed er i strid med Danmarks internationale, herunder EMRK artikel 8, jf. dog § 26 b. I denne vurdering kan udlændingens helbredsmæssige eller familiemæssige forhold bl.a. indgå, herunder om udlændingen har en ægtefælle/samlever, om udlændingen har (fået) børn m.v., og kan efter omstændighederne føre til ophævelse af en udvisning. Som eksempler fra retspraksis kan nævnes:

- U 2012.1776 H: En udlænding på tålt ophold, der var idømt 2 års fængsel og udvist, fik ophævet sin udvisning under henvisning til, at udlændingen under det tålte ophold havde fået et barn med sin tidligere ægtefælle, som han boede med i det omfang han kunne, og idet barnet havde været udsat for en alvorlig trafikulykke.
- U 2012.820 Ø: Der kunne ikke ske ophævelse af udvisningen for en udlænding, der var idømt 8 års fængsel og udvist, selvom hans børn efterfølgende havde erhvervet dansk statsborgerskab, og selvom udvisningen vanskeliggjorde familielivet.
- U 2016.1051 Ø: En udlænding fik ophævet sin udvisning, idet udlændingen efter udvisningsdommen var blevet diagnosticeret med paranoid skizofreni. Landsretten lagde vægt på, at udlændingen havde et vedvarende behandlingsbehov, at han i øjeblikket var velbehandlet med depotmedicin, og at der var risiko for, at han kunne udvikle en psykotisk tilstand og blive til fare for sig selv eller andre, hvis behandlingen blev afbrudt.

Væsentligt ændrede forhold kan f.eks. være alvorlig sygdom eller under visse omstændigheder ændringer i relation til udlændingens familie. Den omstændighed, at udlændingen i tiden efter straffedommen har opretholdt kontakten til ægtefælle og børn, og at familien i samme tidsrum er blevet mere integreret i det danske samfund, herunder blevet danske statsborgere, kan som udgangspunkt ikke i sig selv begrunde ophævelse af udvisningen, jf. f.eks. U1997. 1141H, U1999. 1591H og til dels U 2012.1776H.

Ændringer i udlændingens forhold skal vurderes i lyset af den idømte straf. I tilfælde, hvor en udlænding er idømt en længerevarende frihedsstraf, vil ændringer i udlændingens forhold kun undtagelsesvist kunne medføre en ophævelse af udvisningen.

For så vidt angår muligheden for at forkorte varigheden af et allerede meddelt indrejseforbud, så fremgår det af forarbejderne til lov nr. 919 af 21. juni 2022 om ændring af udlændingeloven, hjemrejseloven og lov om fuldbyrdelse af straf m.v. (prøvelse af udvisning mv.) (lovforslag nr. L 189 af 28. april 2022, de specielle bemærkninger til § 1, nr. 10), at domstolene i forbindelse med en prøvelse efter udlændingelovens §§ 50-50 b, af egen drift skal påse, om et meddelt indrejseforbud har en varighed, der medfører, at opretholdelse af udvisningen med sikkerhed vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser, og om dette vil kunne imødekommes ved at forkorte varigheden af det meddelte indrejseforbud.

Muligheden for at forkorte varigheden af et indrejseforbud i forbindelse med en prøvelse efter udlændingelovens §§ 50-50 b kan anvendes ved prøvelser, som finder sted efter lovens ikræfttræden, uanset om prøvelsen er indbragt før lovens ikrafttræden, jf. forarbejderne til lov nr. 919 af 21. juni 2022 om ændring af udlændingeloven, hjemrejseloven og lov om fuldbyrdelse af straf m.v. (prøvelse af udvisning mv.)

(lovforslag nr. L 189 af 28. april 2022, de specielle bemærkninger til § 7). Domstolene vil således kunne forkorte varigheden af et meddelt indrejseforbud i forbindelse med prøvelser, som finder sted efter lovens ikrafttræden. Det bemærkes i den forbindelse, at domstolene vil kunne forkorte varigheden af et allerede meddelt indrejseforbud, uanset hvornår det strafbare forhold er begået. Det afgørende er, om prøvelsen finder sted efter lovens ikrafttræden.

Der henvises i øvrigt til meddelelsesafsnittets pkt. 5.1.1. om indrejseforbud af kortere varighed.

Hvornår?

Adgangen til at få prøvet spørgsmålet om udvisningens ophævelse er som udgangspunkt begrænset til én retlig prøve, som skal foretages i overensstemmelse med de frister, som er fastsat i § 50, stk. 1, 2. pkt. Det indebærer, at begæringen om fornyet prøve tidligst vil kunne fremsættes 6 måneder og senest 2 måneder før udvisningen kan forventes iværksat. Fremsættes begæringen senere, kan retten beslutte at behandle sagen, såfremt fristoverskridelsen må anses for undskyldelig, jf. udlændingelovens § 50, stk. 1, 3. pkt.

Fristerne gælder i forhold til det tidspunkt, hvor udvisning kan forventes iværksat, og skal som altovervejende hovedregel beregnes i forhold til tidspunktet for prøveløsladelse, jf. udlændingelovens § 50 sammenholdt med § 33, stk. 5.

Fristerne er fastsat med henblik på at tilgodese retternes mulighed for at planlægge sagens behandling og udlændingemyndighedernes mulighed for at forberede udsendelsen.

Ved lov nr. 919 af 21. juni 2022 om ændring af udlændingeloven, hjemrejseloven og lov om fuldbyrdelse af straf m.v. (prøvelse af udvisning mv.) blev det i udlændingelovens § 50, stk. 1, 2. pkt., tydeliggjort, at en udlænding, hvis der foreligger ganske særlige grunde, vil kunne få prøvet spørgsmålet om udvisningens ophævelse, selvom udlændingen ikke opfylder fristerne for prøvelsen.

Formålet med lovændringen er ifølge forarbejderne at sikre, at en udlænding, som af forskellige grunde ikke opfylder de tidsmæssige frister, men hvor der foreligger væsentligt ændrede forhold, kan få prøvet en udvisning, hvis der er en formodning for, at opretholdelse af udvisningen med sikkerhed vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser, jf. forarbejderne til lov nr. 919 af 21. juni 2022 om ændring af udlændingeloven, hjemrejseloven og lov om fuldbyrdelse af straf m.v. (prøvelse af udvisning mv.) (lovforslag nr. L 189 af 28. april 2022, de almindelige bemærkninger, pkt. 2.8.2.).

Ganske særlige grunde kan ifølge forarbejderne (lovforslag nr. L 189 af 28. april 2022, de specielle bemærkninger til § 1, nr. 17) foreligge i tilfælde,

- hvor en udlænding er på tålt ophold, og hvor udsendelsen ikke kan ske tvangsmæssigt, jf. udlændingelovens § 31. Det forhold, at det er usikkert eller ikke endeligt fastlagt, hvornår udsendelse kan finde sted, vil dog ikke i sig selv kunne føre til, at der foreligger ganske særlige grunde. Afgørende er, om der er en formodning for, at en fornyet prøve af udvisningen er påkrævet for at kunne overholde Danmarks internationale forpligtelser.
- hvor udlændingen allerede én gang har fået prøvet spørgsmålet om ophævelse af udvisningsafgørelsen, men hvor det er åbenbart, at der efterfølgende er indtrådt væsentlige ændringer i udlændingens forhold, således at der er en formodning for, at det vil være i strid med Danmarks internationale

forpligtelser at opretholde udvisningen. Det vil f.eks. kunne være, hvis udlændingen efterfølgende er blevet alvorligt syg – fysisk såvel som psykisk – eller har været udsat for en alvorlig ulykke, og hvor det er åbenbart, at udlændingens omstændigheder har ændret sig i en sådan grad, at det vil kunne være i strid med Danmarks internationale forpligtelser at opretholde udvisningen. Det vil f.eks. også kunne omfatte situationer, hvor udlændingen i perioden efter at have fået prøvet spørgsmålet om udvisningen har fået et barn, og hvor der måtte skulle tages særligt hensyn til barnet, herunder på grund af sygdom hos barnet eller barnets forsørger, således at der er en formodning for, at det vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser at opretholde udvisningen.

- hvor de EU-retlige principper for udvisning af unionsborgere og udlændinge omfattet af EU-reglerne, tilsiger det. Det betyder, at der kan være tilfælde, som ikke er omfattet af § 50 b, hvor det kan være nødvendigt at foretage en ny, ajourført vurdering af, om »begrundelsen i den offentlige orden eller sikkerhed«, de »alvorlige hensyn til den offentlige orden eller sikkerhed«, eller hvorvidt afgørelsen er »bydende nødvendig af hensyn til den offentlige sikkerhed«, fortsat er til stede, herunder om unionsborgerens eller udlændingens adfærd fortsat udgør en reel og umiddelbar trussel mod en grundlæggende samfundsinteresse, jf. dom af 17. april 2018 i de forenede sager C-316/16, B, og C-424/16, Vomero, præmis 91-94.

Det kan ifølge forarbejderne ikke udelukkes, at ganske særlige grunde også vil kunne foreligge i andre tilfælde end de anførte.

Retten har i øvrigt mulighed for at afvise en begæring i tilfælde, hvor det er åbenbart, at der ikke er indtrådt væsentlige ændringer i udlændingens forhold, jf. udlændingelovens § 50, stk. 2, 2. pkt.

Hvem indbringer sagen for retten og hvordan?

Hvis en udvist udlænding anmoder om en prøvelse efter udlændingelovens § 50, skal anklagemyndigheden indbringe sagen for den byret, som har pådømt sagen i første instans, eller byretten i den kreds, hvor den dømte bor eller opholder sig, jf. udlændingelovens § 50, stk. 2, jf. straffelovens § 59, stk. 2. Sagen bør så vidt muligt behandles der, hvor den pågældende bor eller opholder sig.

Retten skal af egen drift påse, at betingelserne for prøvelse af en doms bestemmelse om udvisning er opfyldt, jf. U 2000.2406H, herunder om tidsfristerne for indbringelse er overholdt.

Retten kan afvise begæringen, hvis det er åbenbart, at der ikke er indtrådt væsentlige ændringer i udlændingens forhold. Hvis begæringen ikke afvises, skal retten efter anmodning beskikke en forsvarer for udlændingen.

Doms mænd medvirker ikke ved disse sager, jf. retsplejelovens § 91, stk. 2, sammenholdt med § 686, hvorefter doms mænd ikke medvirker ved afgørelser uden for hovedforhandlingen, medmindre det er særligt forskrevet, jf. også U 2002.1107Ø.

Se skabelon til en retsmødebegæring i Anklagemyndighedens Dokumentsamling, pkt. 1.8.02.01 Retsmødebegæring UL § 50.

Sagens oplysning - forelæggelse for Udlændingestyrelsen/Styrelsen for International Rekruttering og Integration (SIRI)

Når der fremsættes begæring om prøvelse efter udlændingelovens § 50, skal anklagemyndigheden indhente en udtalelse fra Udlændingestyrelsen/SIRI, jf. udlændingelovens § 57, stk. 1, 2. pkt.

Forelæggelsen skal være ledsaget af følgende:

- Begæringen om prøvelse efter § 50
- Udlændingeførelse/politirapport om de i § 26 nævnte forhold fra straffesagen
- Ny afhøring med fokus på væsentlige ændringer efter dom
- Evt. afhøringer af andre relevante personer
- Evt. andre relevante oplysninger (f.eks. efterprøvelse/efterforskning af udlændingens oplysninger om væsentlige ændringer)

Se skabelon til et forelæggelsesbrev i Anklagemyndighedens Dokumentsamling, pkt. 1.8.01.04 Ophævelse af udvisning.

Politikredsen indhenter – eventuelt telefonisk – oplysninger fra Hjemrejestyrelsen om tidsperspektivet for en effektivering af udvisningen.

Frihedsberøvelse?

Hvis prøvelsessagen rejses under afsoning og ikke kan afsluttes inden løsladelse/prøveløsladelse, skal anklagemyndigheden som udgangspunkt nedlægge påstand om frihedsberøvelse under den fortsatte behandling af sagen efter udlændingelovens § 50, stk. 2, 4. pkt. Efter denne bestemmelse kan retten, når det må anses for nødvendigt for at sikre udlændingens tilstedeværelse under sagen, og indtil en eventuel bestemmelse om udvisning kan iværksættes, bestemme, at udlændingen skal frihedsberøves.

Hvis prøvelsessagen rejses efter, at løsladelse/prøveløsladelse har fundet sted, og på et tidspunkt, hvor udlændingen er varetægtsfængslet i medfør af hjemrejselovens § 14, skal der nedlægges påstand om frihedsberøvelse efter udlændingelovens § 50, stk. 2, 4. pkt.

Hvis retten opretholder udvisningsbestemmelsen, skal anklagemyndigheden som udgangspunkt nedlægge påstand om varetægtsfængsling i medfør af hjemrejselovens § 14, stk. 1, med henblik på effektivisering af udvisningen.

Endelig fremgår det af udlændingelovens § 50, stk. 2, 5. pkt., at udlændingelovens § 34, § 37, stk. 3 og 6, og §§ 37 a-37 e og hjemrejselovens §§ 11 og 12 finder tilsvarende anvendelse. Det indebærer, at retten vil kunne træffe bestemmelse om pålæg af mindre indgribende foranstaltninger end frihedsberøvelse over for udlændinge omfattet af udlændingelovens § 34 og over for udlændinge omfattet af hjemrejselovens §§ 11 og 12.

Forelæggelse af kærespørgsmålet?

Politikredsen skal forelægge kærespørgsmålet for statsadvokaten, når byretten afsiger en kendelse, der ophæver en udvisningsdom efter udlændingelovens § 50, § 50 a eller § 50 b. Forelæggelsen skal ske inden kærefristens udløb og skal indeholde en indstilling om kærespørgsmålet. Der henvises i øvrigt til Rigsadvokatmeddelelsesafsnittet om forelæggelse og indberetning.

Hvem skal underrettes om prøvelsen?

Når sagen indbringes for retten, skal politikredsen underrette Hjemrejsestyrelsen.

Når retten har afsagt kendelse, skal politikredsen sende kopi af rettens kendelse til følgende:

- Hjemrejsestyrelsen til orientering og videre foranstaltning
- Udlændingestyrelsen til orientering
- SIRI til orientering – hvis styrelsen har fået sagen forelagt tidligere

Baggrund

Bestemmelsen blev indsat med udlændingeloven fra 1983 (lov nr. 226 af 8. juni 1983). Læs mere om baggrunden for bestemmelsen i lovens forarbejder (betænkning nr. 968/1982 om udlændingelovgivningen, s. 212-213 (bemærkningerne til § 46, stk. 3-5, i betænkningens udkast til lov om udlændinge)).

6.5.2. Udlændingelovens § 50 a (foranstaltningsdømte)

En udlænding, der er idømt en foranstaltning efter straffelovens §§ 68-70, der indebærer frihedsberøvelse, og samtidig udvist, har krav på at få prøvet spørgsmålet om ophævelse af udvisningen, herunder forkortelse af indrejseforbuddets varighed, for retten i forbindelse med, at udlændingen udskrives fra hospital eller forvaring, jf. udlændingelovens § 50 a.

Prøvelsen er obligatorisk, og anklagemyndigheden har pligt til at sørge for, at spørgsmålet indbringes for retten.

Prøvelsen efter udlændingelovens § 50 a afskærer ikke udlændingen fra ligeledes at få prøvet spørgsmålet om udvisningens ophævelse efter udlændingelovens § 50 (væsentlige ændringer i udlændingens forhold, jf. pkt. 6.5.1.). Prøvelsen efter de to bestemmelser kan ske samtidig. Læs mere i forarbejderne til lov nr. 473 af 1. juli 1998 (L 59 af 16. april 1998, de specielle bemærkninger til § 1, nr. 42, (§ 50 a)) og betænkning 1997/1326 om udvisning, side 784-785.

Læs mere om følgende nedenfor:

- Hvem er omfattet?
- Hvad prøves?
- Hvornår?
- Hvem indbringer sagen for retten og hvordan?
- Sagens oplysning
- Varetægtsfængsling?
- Forelæggelse af kærespørgsmålet?
- Hvem skal underrettes om prøvelsen?
- Baggrund

Hvem er omfattet?

Udlændingelovens § 50 a omfatter udlændinge, der er idømt en foranstaltning efter straffelovens §§ 68-70, som indebærer frihedsberøvelse, og samtidig udvist.

Udlændinge, der er dømt til anbringelse eller forvaring og samtidig udvist, er berettiget til en prøvelse efter udlændingelovens § 50 a, stk. 1.

Udlændinge, der idømt en behandlingsdom og samtidig udvist, er berettiget til en prøvelse efter udlændingelovens § 50 a, stk. 2.

Domme til ambulant behandling med mulighed for frihedsberøvelse, der indeholder en bestemmelse om udvisning, er ikke omfattet af udlændingelovens § 50 a. Hvor udlændingen idømmes en ambulant behandling, forudsættes retten allerede i forbindelse med afgørelsen af straffesagen at tage stilling til, om udlændingens helbredsmæssige forhold taler afgørende imod, at udsendelse finder sted. Det hænger sammen med, at en udlænding, der idømmes en ambulant behandlingsdom med mulighed for frihedsberøvelse, skal udrejse/udsendes af Danmark i umiddelbar forlængelse af dommens afsigelse, jf. udlændingelovens § 33, stk. 5, 3. pkt. Der henvises til forarbejderne til lov nr. 473 af 1. juli 1998 om ændring af udlændingeloven og straffeloven (L 59 af 16. april 1998, de specielle bemærkninger til § 1, nr. 42 (§ 50 a)).

Hvis en dom til ambulant behandling indbringes for retten med henblik på prøvelse efter udlændingelovens § 50 a, stk. 2, skal der derfor nedlægges påstand om afvisning af begæringen jf. Østre Landsrets kendelse af 8. februar 2006 (17. afd. Kære j.nr. S-342-06). I sagen afviste landsretten at realitetsbehandle spørgsmålet om ophævelse af udvisning af en udlænding, der var dømt til ambulant behandling med mulighed for frihedsberøvelse under henvisning til forarbejderne til lov nr. 473 af 1. juli 1998 om ændring af udlændingeloven og straffeloven (L 59 af 16. april 1998, de specielle bemærkninger til § 1, nr. 42 (§ 50 a)), idet landsretten gik ud fra, at man ved by- og landsretsbehandlingen af straffesagen havde forholdt sig til, om det var lægeligt forsvarligt at udvise domfældte, uanset at det ikke direkte fremgik af dommene eller retsbøgerne.

Idømt foranstaltning	Omfattet af § 50 a	Hjemmel
Forvaring	Ja	§ 50 a, stk. 1
Anbringelse	Ja	§ 50 a, stk. 1
Behandlingsdom	Ja	§ 50 a, stk. 2
Ambulant behandlingsdom	Nej	§ 50 a, stk. 2 modsætningsvist

Hvad prøves?

I forbindelse med en prøvelse efter udlændingelovens § 50 a, skal det vurderes, om udlændingens helbredsmæssige tilstand afgørende taler imod, at udsendelse finder sted. I den forbindelse skal der også tages stilling til, om der er indtrådt væsentlige ændringer i udlændingens forhold, jf. § 26, og om ændringerne er så væsentlige, at udvisningen skal ophæves, eller varigheden af det meddelte indrejseforbud skal forkortes, jf. udlændingelovens § 32, stk. 10.

Det er i den forbindelse et spørgsmål, om udsendelse vil være i strid med Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 3 og 8 som fortolket af Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol, jf. bl.a. Højesterets kendelse af 2. februar 2022 trykt i U. 2022.1473.

Efter artikel 3 i EMRK må ingen underkastes tortur og ej heller umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf.

Det fremgår i den forbindelse af Højesterets kendelse af 22. december 2021 trykt i U. 2022.862, at efter EMD's praksis kan udsendelse af en udlænding, der lider af en fysisk eller psykisk sygdom, til et land, hvor mulighederne for behandling af lidelsen er ringere end i medlemsstaten, i helt særlige tilfælde rejse spørgsmål i forhold til EMRK artikel 3.

I EMD's dom af 13. december 2016 i sagen Paposhvili mod Belgien (sag 41738/10) udtaler EMD, at sådanne helt særlige tilfælde kan omfatte situationer, som involverer udsendelse af en alvorligt syg person, når der er vægtige grunde til at antage, at den pågældende, selv om døden ikke er nært forestående, som følge af mangel på passende behandling i modtagerstaten eller manglende adgang til sådan behandling vil blive udsat for en virkelig risiko for at blive udsat for en alvorlig, hurtig og uoprettelig forværring af sin helbredstilstand med deraf følgende intens lidelse eller for en væsentlig reduktion af levetiden, jf. præmis 183. Det er op til udlændingen at sandsynliggøre en reel risiko for at blive udsat for behandling i strid med artikel 3, jf. præmis 186. Hvis en sådan risiko sandsynliggøres, er det op til myndighederne i udsendelsesstaten at afkræfte, at udlændingen kan blive udsat for behandling i strid med artikel 3, jf. præmis 187.

EMD har i Storkammerets dom af 7. december 2021 i sagen Savran mod Danmark (sag 57467/15) bekræftet principperne fra Paposhvili-dommen, jf. navnlig dommens præmis 133-135.

Det fremgår desuden af bestemmelsens forarbejder, at retten ved afgørelsen af, om udlændingens helbreds-mæssige tilstand taler afgørende imod udsendelse, kan lægge vægt på, om udlændingen er i en tilstand, hvor det efter de lægefaglige vurderinger i sagen kan frygtes, at den pågældende vil begå personfarlig kriminalitet, såfremt behandlingsforløbet afbrydes.

Retten skal ophæve udvisningen, hvis udlændingens helbredsmæssige forhold taler afgørende imod udsendelse. Rettens afgørelse om at ophæve en udvisning på grund af udlændingens helbredsmæssige forhold gælder fortsat i tilfælde, hvor den strafferetlige foranstaltning efterfølgende ophører, jf. U 2010.1135H.

Det er imidlertid ikke tilstrækkeligt, at der alene foretages en vurdering af udlændingens helbredsmæssige tilstand, idet der også vil skulle foretages en fuld prøvelse af, om opretholdelsen af en udvisning vil være i strid med EMRK artikel 8 og i den forbindelse inddrage alle relevante kriterier, som Menneskerettighedsdomstolen lægger vægt på i sin praksis efter EMRK artikel 8, herunder Maslov-kriterierne, jf. forarbejderne til lov nr. 919 af 21. juni 2022 om ændring af udlændingeloven, hjemrejseloven og lov om fuldbyrdelse af straf m.v. (prøvelse af udvisning mv.) (lovforslag nr. L 189 af 28. april 2022, de almindelige bemærkninger, pkt. 2.6.2.)

Det er således ved lov nr. 919 af 21. juni 2022 om ændring af udlændingeloven, hjemrejseloven og lov om fuldbyrdelse af straf m.v. (prøvelse af udvisning mv.) præciseret, at det ligeledes skal vurderes,

om udvisningen skal ophæves på grund af væsentlige ændringer i udlændingens forhold, jf. udlændingelovens § 26. Det indebærer, at vurderingen skal ske efter de i udlændingelovens § 26, stk. 1, opregnede hensyn, hvis udlændingen er udvist efter udlændingelovens § 25 c. Er udlændingen derimod udvist efter udlændingelovens §§ 22-24, skal vurderingen foretages i medfør af udlændingelovens § 26, stk. 2, og udvisningen vil således skulle ophæves, hvis opretholdelse af udvisningsafgørelsen med sikkerhed vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser, jf. dog § 26 b. Det fremgår af forarbejderne til lov nr. 919 af 21. juni 2022 (lovforslag nr. L 189 af 28. april 2022, de specielle bemærkninger til § 1, nr. 19, og de almindelige bemærkninger, pkt. 2.6.2.)

Domstolene vil i denne vurdering bl.a. skulle inddrage den begåede kriminalitets art og grovhed, den forløbne tid efter den begåede kriminalitet, om der er risiko for, at udlændingen vil begå ny kriminalitet, udlændingens helbredsmæssige forhold, herunder om der er sket bedring i udlændingens forhold, tiden siden den begåede kriminalitet, udlændingens familiemæssige situation, tilknytningen til Danmark og det land udlændingen forventeligt vil skulle udsendes til, indrejseforbuddets længde m.v., jf. Savran mod Danmark, præmis 192-199. Det bemærkes dog, at der i forbindelse med den samlede proportionalitetsafvejning alene kan lægges begrænset vægt på karakteren og grovheden af kriminaliteten, hvis udlændingen led af psykisk sygdom på tidspunktet for den begåede kriminalitet, og derfor var uegnet til straf i medfør af straffelovens § 16, jf. Savran mod Danmark, præmis 194.

Den nye og selvstændige prøvelse af forholdet til artikel 8 skal foretages på grundlag af de faktiske omstændigheder, som de foreligger på tidspunktet for efterprøvelsen, jf. bl.a. Højesterets kendelse af 2. februar 2022 trykt i U. 2022.1473, som henviser til EMD's dom i sagen Savran mod Danmark.

Muligheden for at forkorte varigheden af et allerede meddelt indrejseforbud i forbindelse med en afgørelse efter udlændingelovens §§ 50-50 b, blev indført ved lov nr. 919 af 21. juni 2022 om ændring af udlændingeloven, hjemrejseloven og lov om fuldbyrdelse af straf m.v. (prøvelse af udvisning mv.). Lovændringen indebar, at der i udlændingelovens § 32 som et nyt stk. 10, blev indsat en bestemmelse, hvorefter varigheden af et indrejseforbud, der er meddelt i medfør af udlændingelovens § 32, stk. 1, nr. 1 eller stk. 2, kan forkortes i forbindelse med en afgørelse efter §§ 50-50 b, hvis varigheden af det meddelte indrejseforbud indebærer, at opretholdelse af udvisningen med sikkerhed vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser.

Det fremgår af bemærkningerne til udlændingelovens § 32, stk. 10, at det med bestemmelsen sikres, at varigheden af et indrejseforbud ikke i sig selv står i vejen for, at en udvisning af en udlænding kan opretholdes inden for rammerne af Danmarks internationale forpligtelser, jf. lovforslag nr. L 189 af 28. april 2022, de almindelige bemærkninger, pkt. 2.7.2.

Som udgangspunkt skal varigheden af et meddelt indrejseforbud ifølge forarbejderne ikke forkortes. Det er således alene i tilfælde, hvor varigheden af et meddelt indrejseforbud vil have selvstændig og afgørende betydning for, om en udvisning vil kunne opretholdes uden med sikkerhed at være i strid med Danmarks internationale forpligtelser. Det betyder, at domstolene i nogle tilfælde kan opretholde en udvisning ved i stedet at forkorte varigheden af et allerede meddelt indrejseforbud, jf. lov nr. 919 af 21. juni 2022 om ændring af udlændingeloven, hjemrejseloven og lov om fuldbyrdelse af straf m.v. (prøvelse af udvisning mv.) (lovforslag nr. L 189 af 28. april 2022, de specielle bemærkninger til § 1, nr. 10, og de almindelige bemærkninger, pkt. 2.7.2.)

Det fremgår af forarbejderne til lov nr. 919 af 21. juni 2022 om ændring af udlændingeloven, hjemrejseloven og lov om fuldbyrdelse af straf m.v. (prøvelse af udvisning mv.) (lovforslag nr. L 189 af 28. april 2022, de specielle bemærkninger til § 1, nr. 10), at domstolene i forbindelse med en prøvelse efter udlændingelovens §§ 50-50 b, af egen drift skal påse, om et meddelt indrejseforbud har en varighed, der medfører, at opretholdelse af udvisningen med sikkerhed vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser, og om dette vil kunne imødekommes ved at forkorte varigheden af det meddelte indrejseforbud.

Muligheden for at forkorte varigheden af et indrejseforbud i forbindelse med en prøvelse efter udlændingelovens §§ 50-50 b kan anvendes ved prøvelser, som finder sted efter lovens ikrafttræden, uanset om prøvelsen er indbragt før lovens ikrafttræden, jf. forarbejderne til lov nr. 919 af 21. juni 2022 om ændring af udlændingeloven, hjemrejseloven og lov om fuldbyrdelse af straf m.v. (prøvelse af udvisning mv.) (lovforslag nr. L 189 af 28. april 2022, de specielle bemærkninger til § 7). Domstolene vil således kunne forkorte varigheden af et meddelt indrejseforbud i forbindelse med prøvelser, som finder sted efter lovens ikrafttræden. Det bemærkes i den forbindelse, at domstolene vil kunne forkorte varigheden af et allerede meddelt indrejseforbud, uanset hvornår det strafbare forhold er begået. Det afgørende er, om prøvelsen finder sted efter lovens ikrafttræden.

Der henvises i øvrigt til meddelelsesafsnittets pkt. 5.1.1. om indrejseforbud af kortere varighed.

Læs mere i forarbejderne til lov nr. 473 af 1. juli 1998 om ændring af udlændingeloven og straffeloven (L 59 af 16. april 1998, de specielle bemærkninger til § 1, nr. 42 (§ 50 a)) og betænkning nr. 1326/1997 om udvisning, side 782-784 og 854-855.

Hvornår?

Den obligatoriske domstolsprøvelse efter udlændingelovens § 50 a skal ske i forbindelse med, at udlændingen udskrives fra hospital eller forvaring.

Bestemmelsen skal ses i sammenhæng med udrejsefristen i udlændingelovens § 33, stk. 5. Efter denne bestemmelse skal en udlænding, der er udvist ved dom, udrejse straks. Udrejsefristen regnes fra tidspunktet for løsladelse eller udskrivning fra hospital eller forvaring.

Ved udskrivning forstås, at den pågældende ikke længere er indlagt på psykiatrisk hospital eller anden institution, uanset om den pågældende senere vil kunne genindlægges ved overlægens beslutning, jf. betænkning nr. 1326/1997 om udvisning, side 911. Det er udskrivningen fra hospital eller forvaring, der er afgørende. Det gælder også, hvis den pågældende udskrives til fortsat ambulant behandling, uanset om denne måtte være forbundet med ophold på døgninstitution eller bofællesskaber og lignende, jf. forarbejderne til lov nr. 473 af 1. juli 1998 om ændring af udlændingeloven og straffeloven (L 59 af 16. april 1998, de specielle bemærkninger til § 1, nr. 26).

Særligt om anbringelses- og forvaringsdomme

Rettens prøvelse af, om en udvisning skal opretholdes eller ophæves, skal ske samtidig med, at retten efter straffelovens § 72 træffer afgørelse om en ændring, der indebærer udskrivning, af en dom til anbringelse eller forvaring, jf. udlændingelovens § 50 a, stk. 1.

Udlændingens krav på prøvelse af udvisningen gælder alene i forhold til ændringer af domme til anbringelse eller forvaring, der indebærer udskrivning. Hvis retten træffer afgørelse om endelig ophævelse af foranstaltningen, jf. straffelovens § 72, skal udvisningen effektueres efter, at foranstaltningen er blevet ophævet. I disse tilfælde har udlændingen ikke krav på en prøvelse efter udlændingelovens § 50 a.

Læs mere i forarbejderne til lov nr. 473 af 1. juli 1998 om ændring af udlændingeloven og straffeloven (L59 af 16. april 1998, de specielle bemærkninger til § 1, nr. 42 (§ 50a)).

Særligt om domme til behandling, der indebærer frihedsberøvelse

Anklagemyndigheden skal indbringe spørgsmålet om udvisningens ophævelse eller opretholdelse for domstolene i forbindelse med, at udlændingen udskrives fra hospital, jf. udlændingelovens § 50 a, stk. 2. Baggrunden for bestemmelsen er, at det ved behandlingsdomme er overlægen og ikke domstolene, der træffer bestemmelse om en eventuel udskrivning.

Rettens prøvelse af, om udvisningen skal ophæves, skal så vidt muligt ske, inden udlændingen udskrives. Kan prøvelsen ikke finde sted inden udskrivningen, skal der over for retten fremsættes begæring om varetægtsfængsling i medfør af udlændingelovens § 50 a, stk. 2, 5. pkt., for at sikre udlændingens tilstedeværelse, indtil den pågældende kan udsendes som følge af en eventuel beslutning om udvisning. Læs mere herom nedenfor.

Bliver anklagemyndigheden opmærksom på, at spørgsmålet om ophævelse af udvisningen efter udlændingelovens § 50 a ikke er blevet indbragt for retten i forbindelse med, at udlændingen er blevet udskrevet fra hospitalet, skal anklagemyndigheden sørge for at indbringe sagen hurtigst muligt. Udlændingen kan i disse tilfælde endvidere selv indbringe spørgsmålet for retten, jf. U 2010.1135H.

Hvem indbringer sagen for retten og hvordan?

En sag om prøvelse efter udlændingelovens § 50 a indbringes af anklagemyndigheden for den byret, som har pådømt sagen i første instans, eller byretten i den kreds, hvor den dømte bor eller opholder sig, jf. udlændingelovens § 50 a, stk. 1, jf. straffelovens 72, stk. 3, jf. § 59, stk. 2. Sagen bør så vidt muligt behandles der, hvor den pågældende bor eller opholder sig. Er sagen pådømt i første instans af landsretten i en nævningsesag efter de regler, der gjaldt før politi- og domstolsreformen (lov nr. 538 af 8. juni 2006, der trådte i kraft den 1. januar 2007), skal sagen indbringes for byretten i den kreds, hvor den pågældende bor eller opholder sig.

Domsmand medvirker ikke ved disse sager, jf. retsplejelovens § 91, stk. 2, sammenholdt med § 686, hvorefter domsmænd ikke medvirker ved afgørelser uden for hovedforhandlingen, medmindre det er særligt forskrevet, jf. også U 2002.1107Ø.

Sagens oplysning

Til brug for rettens prøvelse efter udlændingelovens § 50 a skal der indhentes en lægeerklæring fra vedkommende overlæge om udlændingens helbredsmæssige tilstand, herunder om det hidtidige behandlingsforløb og om karakteren af og behovet for fortsat behandling og om konsekvenserne af, at behandlingsforløbet afbrydes.

Erklæringen skal endvidere indeholde en vurdering af, om udlændingen er i en tilstand, hvor det efter de lægelige vurderinger i sagen kan befrygtes, at den pågældende vil begå personfarlig kriminalitet, såfremt behandlingsforløbet afbrydes.

Anklagemyndigheden skal sikre, at der foreligger tilstrækkelige oplysninger om, hvorvidt der er generel mulighed for at opnå behandling i modtagerstaten, ligesom der skal foreligge oplysninger om, hvorvidt den pågældende konkret vil have adgang til fornøden medicinsk behandling i modtagerstaten.

Til brug for rettens vurdering af mulighederne for i hjemlandet at kunne opnå (fortsat) behandling kan anklagemyndigheden via Udenrigsministeriet og Udlændingestyrelsen indhente oplysninger om behandlingsmulighederne i hjemlandet, jf. betænkning 1326/1997 om udvisning, side 854.

Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol (EMD) fastslog i sagen Paposhvili mod Belgien, hvilke omstændigheder domstolene skal lægge vægt på i forbindelse med vurderingen af om EMRK art. 3 er overtrådt i forbindelse med en udsendelse af en alvorlig syg person. EMD anførte bl.a., at der ved vurderingen skal lægges vægt på, om den behandling, der generelt er tilgængelig i modtagerstaten, er tilstrækkelig og passende til at sikre, at udlændingen ikke udsættes for en behandling i strid med EMRK art. 3. Ved vurderingen skal der også lægges vægt på, om den pågældende udlænding rent faktisk vil have adgang til at modtage behandling i modtagerstaten. Der skal i den forbindelse både lægges vægt på afstand og omkostninger i forhold til at opnå den medicinske behandling. Hvis der foreligger alvorlig tvivl med hensyn til konsekvenserne for den syge udlænding i tilfælde af udsendelse, kan den udvisende stat have pligt til at opnå en individuel og tilstrækkelig garanti fra modtagerstaten om, at behandlingen eksisterer og vil være tilgængelig for udlændingen.

Når der fremsættes begæring om prøvelse efter udlændingelovens § 50 a, skal anklagemyndigheden også indhente en udtalelse fra Udlændingestyrelsen/SIRI, jf. udlændingelovens § 57, stk. 1, 2. pkt. At anklagemyndigheden i disse tilfælde skal indhente en udtalelse fra udlændingemyndighederne blev præciseret ved lov nr. 919 af 21. juni 2022 om ændring af udlændingeloven, hjemrejseloven og lov om fuldbyrdelse af straf m.v. (prøvelse af udvisning mv.). Baggrunden er ifølge forarbejderne (lovforslag nr. L 189 af 28. april 2022, de specielle bemærkninger til § 1, nr. 22), at domstolene skal kunne få adgang til alle relevante oplysninger vedrørende en udlændings personlige, familiemæssige og øvrige forhold, når det skal vurderes, hvorvidt en udvisning skal ophæves i medfør af udlændingelovens § 50 a.

Forelæggelsen skal være ledsaget af følgende:

- Anklagemyndighedens begæring om prøvelse efter § 50 a
- Udlændingeafhøring/politirapport om de i § 26 nævnte forhold fra straffesagen
- Ny afhøring med fokus på væsentlige ændringer efter dom
- Evt. afhøringer af andre relevante personer
- Evt. andre relevante oplysninger (f.eks. efterprøvelse/efterforskning af udlændingens oplysninger om væsentlige ændringer)

Se skabelon til et forelæggelsesbrev i Anklagemyndighedens Dokumentsamling, pkt. 1.8.01.04 Ophævelse af udvisning.

Varetægtsfængsling?

Retten kan bestemme, at udlændingen skal varetægtsfængsles, når der er bestemte grunde til at anse det for nødvendigt for at sikre udlændingens tilstedeværelse, jf. udlændingelovens § 50 a, stk. 2, 5. pkt.

Hvis prøvelsen ikke kan finde sted inden udskrivningen, skal anklagemyndigheden som udgangspunkt nedlægge påstand om varetægtsfængsling efter udlændingelovens § 50 a, stk. 2, 5. pkt., for at sikre udlændingens tilstedeværelse, indtil prøvelsen har fundet sted. De almindelige regler i retsplejelovens § 765 om varetægtssurrogat finder anvendelse.

Hvis retten opretholder udvisningsbestemmelsen, skal anklagemyndigheden nedlægge påstand om varetægtsfængsling i medfør af hjemrejselovens § 14, stk. 1, med henblik på efterfølgende af udvisningen.

Forelæggelse af kærespørgsmålet?

Politikredsen skal forelægge kærespørgsmålet for statsadvokaten, når byretten afsiger en kendelse, der ophæver en udvisningsdom efter udlændingelovens § 50, § 50 a eller § 50 b. Forelæggelsen skal ske inden kærefristens udløb og skal indeholde en indstilling om kærespørgsmålet. Der henvises i øvrigt til Rigsadvokatmeddelelsesafsnittet om forelæggelse og indberetning.

Hvem skal underrettes om prøvelsen?

Politikredsen skal sende kopi af rettens kendelse til følgende:

- Hjemrejsestyrelsen til orientering og videre foranstaltning
- Udlændingestyrelsen til orientering
- SIRI til orientering – hvis styrelsen har fået sagen forelagt tidligere

Baggrund

Bestemmelsen i udlændingelovens § 50 a blev indsat ved lov nr. 473 af 1. juli 1998. Læs mere om baggrunden for bestemmelsen i lovens forarbejder (L 59 af 16. april 1998 og betænkning nr. 1326/1997 om udvisning).

6.5.3. Udlændingelovens § 50 b (personer omfattet af EU-reglerne)

Udlændinge omfattet af EU-reglerne, der er udvist ved dom, skal have indbragt spørgsmålet om udvisningen, herunder spørgsmålet om indrejseforbuddets varighed, for retten på ny, hvis udvisningen ikke er iværksat to år efter afgørelsen, jf. udlændingelovens § 50 b.

Prøvelsen er obligatorisk, og anklagemyndigheden har pligt til at sørge for, at spørgsmålet indbringes for retten.

Prøvelsen efter udlændingelovens § 50 b supplerer udlændingens adgang efter udlændingelovens § 50 til at få spørgsmålet om udvisningens ophævelse indbragt for retten.

Læs mere om følgende nedenfor:

- Hvem er omfattet?
- Hvad prøves?

- Hvornår?
- Hvem indbringer sagen for retten og hvordan?
- Sagens oplysning
- Frihedsberøvelse?
- Forelæggelse af kærespørgsmålet?
- Hvem skal underrettes om prøvelsen?
- Baggrund

Hvem er omfattet?

Personer, der er omfattet af EU-reglerne, dvs. EU- og EØS-statsborgere, schweiziske statsborgere og visse familiemedlemmer til en af de nævnte statsborgere.

Læs mere om afgrænsningen af personkredsen under pkt. 4.3.2.

Udlændingelovens § 50 b gælder for udlændinge, der på tidspunktet for effektueringen af udsendelsen er omfattet af en af ovennævnte persongrupper. Er et land i tiden efter dom, men inden effektueringen af udvisningen, blevet medlem af EU, vil udlændingen derfor være omfattet af udlændingelovens § 50 b.

Hvad prøves?

Retten tager stilling til, om udlændingen fortsat udgør en reel trussel for den offentlige orden eller sikkerhed, og i bekræftende fald om forholdene har ændret sig, siden den oprindelige afgørelse om udvisning blev truffet.

Rettens vurdering af, om udlændingen fortsat udgør en reel trussel for den offentlige orden eller sikkerhed, skal foretages i overensstemmelse med EU-opholdsdirektivet, herunder navnlig artikel 33 og artikel 27-29. Læs mere om disse bestemmelser under pkt. 4.3.2.

Der skal ske realitetsbehandling i alle sager. Retten har ikke mulighed for at afvise begæringen om udvisningens ophævelse, heller ikke hvor det er åbenbart, at der ikke er indtrådt væsentlige ændringer i udlændingens forhold.

Ved lov nr. 919 af 21. juni 2022 om ændring af udlændingeloven, hjemrejseloven og lov om fuldbyrdelse af straf m.v. (prøvelse af udvisning mv.) blev der i udlændingelovens § 32 som et nyt stk. 10, indsat en bestemmelse, hvorefter varigheden af et indrejseforbud, der er meddelt i medfør af udlændingelovens § 32, stk. 1, nr. 1 eller stk. 2, kan forkortes i forbindelse med en afgørelse efter §§ 50-50 b, hvis varigheden af det meddelte indrejseforbud indebærer, at opretholdelse af udvisningen med sikkerhed vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser.

Det fremgår af bemærkningerne til udlændingelovens § 32, stk. 10, at det med bestemmelsen sikres, at varigheden af et indrejseforbud ikke i sig selv står i vejen for, at en udvisning af en udlænding kan opretholdes inden for rammerne af Danmarks internationale forpligtelser, jf. lovforslag nr. L 189 af 28. april 2022, de almindelige bemærkninger, pkt. 2.7.2.

Som udgangspunkt skal varigheden af et meddelt indrejseforbud ifølge forarbejderne ikke forkortes. Det er således alene i tilfælde, hvor varigheden af et meddelt indrejseforbud vil have selvstændig og afgø-

rende betydning for, om en udvisning vil kunne opretholdes uden med sikkerhed at være i strid med Danmarks internationale forpligtelser. Det betyder, at domstolene i nogle tilfælde kan opretholde en udvisning ved i stedet at forkorte varigheden af et allerede meddelt indrejseforbud, jf. lov nr. 919 af 21. juni 2022 om ændring af udlændingeloven, hjemrejseloven og lov om fuldbyrdelse af straf m.v. (prøvelse af udvisning mv.) (lovforslag nr. L 189 af 28. april 2022, de specielle bemærkninger til § 1, nr. 10, og de almindelige bemærkninger, pkt. 2.7.2.).

Det fremgår af forarbejderne til lov nr. 919 af 21. juni 2022 (lovforslag nr. L 189 af 28. april 2022, de specielle bemærkninger til § 1, nr. 10), at domstolene i forbindelse med en prøvelse efter udlændingelovens §§ 50-50 b, af egen drift skal påse, om et meddelt indrejseforbud har en varighed, der medfører, at opretholdelse af udvisningen med sikkerhed vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser, og om dette vil kunne imødekommes ved at forkorte varigheden af det meddelte indrejseforbud.

Muligheden for at forkorte varigheden af et indrejseforbud i forbindelse med en prøvelse efter udlændingelovens §§ 50-50 b kan anvendes ved prøvelser, som finder sted efter lovens ikrafttræden, uanset om prøvelsen er indbragt før lovens ikrafttræden, jf. forarbejderne til lov nr. 919 af 21. juni 2022 om ændring af udlændingeloven, hjemrejseloven og lov om fuldbyrdelse af straf m.v. (prøvelse af udvisning mv.) (lovforslag nr. L 189 af 28. april 2022, de specielle bemærkninger til § 7). Domstolene vil således kunne forkorte varigheden af et meddelt indrejseforbud i forbindelse med prøvelser, som finder sted efter lovens ikrafttræden. Det bemærkes i den forbindelse, at domstolene vil kunne forkorte varigheden af et allerede meddelt indrejseforbud, uanset hvornår det strafbare forhold er begået. Det afgørende er, om prøvelsen finder sted efter lovens ikrafttræden.

Der henvises i øvrigt til meddelelsesafsnittets pkt. 5.1.1. om indrejseforbud af kortere varighed.

Hvornår?

Den obligatoriske prøvelse forudsætter, at der er gået to år efter afgørelsen, uden at udvisningen er iværksat.

Spørgsmålet om opretholdelse af udvisningen indbringes for retten umiddelbart inden, udvisningen kan forventes iværksat.

Det fremgår af forarbejderne, at det bør være de faktiske forhold på det tidspunkt, hvor udvisningen kan effektueres, som er afgørende for, om udvisningen skal opretholdes. Det skal derfor tilstræbes, at prøvelsen af udvisningsspørgsmålet sker umiddelbart før, at den udvistes afsoning er udstået, og at en eventuel udvisning vil kunne effektueres i forbindelse med løsladelsen. Anklagemyndigheden skal som følge heraf tage hensyn til domstolenes sagsbehandlingstid, herunder ved en eventuel kærebehandling af sagen, ved vurderingen af, hvornår spørgsmålet skal indbringes for retten.

Den obligatoriske prøvelse efter udlændingelovens § 50 b er kun relevant i tilfælde, hvor udsendelse – på grund af afsoning eller frihedsberøvelse som følge af særforanstaltninger – ikke er iværksat to år efter afgørelsen. I andre tilfælde finder alene udlændingelovens § 50 anvendelse.

I ganske særlige tilfælde kan prøvelsen efter § 50 b være relevant i forhold til udlændinge, der skal overføres til fortsat straffuldbyrdelse i hjemlandet efter reglerne i Rådets rammeafgørelse 2008/909/

RIA. Justitsministeriet varetager proceduren i forhold til overførsel efter rammeafgørelsen og vil i disse tilfælde tage kontakt til anklagemyndigheden.

Hvem indbringer sagen for retten og hvordan?

Anklagemyndigheden har pligt til af egen drift (uden anmodning fra udlændingen) at indbringe spørgsmålet om opretholdelse af udvisningen for domstolene, hvis en udvisning fastsat ved dom ikke er iværksat to år efter afgørelsen.

Politikredsen skal derfor i forbindelse med, at dommen sendes til Kriminalforsorgen til fuldbyrdelse, anmode Kriminalforsorgen om, at der ikke sker løsladelse (prøveløsladelse) uden forudgående under-retning af politikredsen. Se nærmere herom under pkt. 6.3.3.

Anklagemyndigheden skal indbringe en sag om prøvelse efter udlændingelovens § 50 b for den byret, som har pådømt sagen i første instans, eller byretten i den kreds, hvor den dømte bor eller opholder sig, jf. udlændingelovens § 50 b, stk. 2, jf. straffelovens § 59, stk. 2. Sagen bør så vidt muligt behandles der, hvor den pågældende bor eller opholder sig.

Domsmænd medvirker ikke ved disse sager, jf. retsplejelovens § 91, stk. 2, sammenholdt med § 686, hvorefter domsmænd ikke medvirker ved afgørelser uden for hovedforhandlingen, medmindre det er særligt foreskrevet, jf. også U 2002.1107Ø.

Sagens oplysning (forelæggelse for Udlændingestyrelsen/SIRI)

Når der fremsættes begæring om prøvelse efter udlændingelovens § 50 b, skal anklagemyndigheden indhente en udtalelse fra Udlændingestyrelsen/SIRI, jf. udlændingelovens § 57, stk. 1, 2. pkt. At anklagemyndigheden i disse tilfælde skal indhente en udtalelse fra udlændingemyndighederne blev præciseret ved lov nr. 919 af 21. juni 2022 om ændring af udlændingeloven, hjemrejseloven og lov om fuldbyrdelse af straf m.v. (prøvelse af udvisning mv.). Baggrunden er ifølge forarbejderne (lovforslag nr. L 189 af 28. april 2022, de specielle bemærkninger til § 1, nr. 22), at vurderingen af sager efter udlændingelovens § 50 b skal kunne foretages på samme grundlag som sager, der vurderes efter udlændingelovens § 50.

Formålet med at forelægge sagen for udlændingemyndighederne skal også tage højde for det forhold, at prøvelsen efter ordlyden af § 50 b består i en vurdering af, om udlændingen fortsat udgør en reel trussel for den offentlige orden eller sikkerhed, og i bekræftende fald om forholdene har ændret sig, siden den oprindelige afgørelse om udvisning blev truffet.

Forelæggelsen for Udlændingestyrelsen/SIRI skal være ledsaget af følgende:

- Anklagemyndighedens begæring om prøvelse efter § 50 b
- Udlændingeafhøring/politirapport om de i § 26 nævnte forhold fra den oprindelige sag
- Politirapport med ny afhøring af den pågældende udlænding og eventuelt andre personer om de i § 26 nævnte forhold, jf. pkt. 4.1.2.1. og pkt. 4.1.2.2.
- Underretning fra vedkommende fængsel eller arresthus om, hvornår domfældte forventes løsladt eller prøveløsladt
- Andre relevante oplysninger af betydning for prøvelsen

Frihedsberøvelse?

Retten kan bestemme, at en udlænding skal frihedsberøves, når det må anses for nødvendigt for at sikre udlændingens tilstedeværelse under sagen, indtil en eventuel bestemmelse om udvisning kan iværksættes, jf. udlændingelovens § 50 b, stk. 2, 3. pkt. Udlændingelovens § 34, § 37, stk. 3 og 6, og §§ 37 a - 37 e og hjemrejselovens §§ 11 og 12 finder tilsvarende anvendelse. Det indebærer, at retten vil kunne træffe bestemmelse om pålæg af mindre indgribende foranstaltninger end frihedsberøvelse over for udlændinge omfattet af udlændingelovens § 34 og over for udlændinge omfattet af hjemrejselovens §§ 11 og 12.

Politikredsen kan – eventuelt telefonisk – indhente oplysninger Hjemrejsestyrelsen om tidsperspektivet for en effektuering af udvisningen.

Forelæggelse af kærespørgsmålet?

Politikredsen skal forelægge kærespørgsmålet for statsadvokaten, når byretten afsiger en kendelse, der ophæver en udvisningsdom efter udlændingelovens § 50, § 50 a eller § 50 b. Forelæggelsen skal ske inden kærefristens udløb og skal indeholde en indstilling om kærespørgsmålet. Der henvises i øvrigt til Rigsadvokatmeddelelsesafsnittet om forelæggelse og indberetning.

Hvem skal underrettes om prøvelsen?

Når sagen indbringes for retten, skal politikredsen underrette Hjemrejsestyrelsen om sagen.

Når retten har afsagt kendelse, skal politikredsen sende kopi af rettens kendelse til følgende:

- Hjemrejsestyrelsen til orientering og videre foranstaltning
- Udlændingestyrelsen til orientering
- SIRI til orientering – hvis styrelsen har fået sagen forelagt tidligere
- Direktoratet for Kriminalforsorgen til orientering

Baggrund

Udlændingelovens § 50 b blev indsat i udlændingeloven med henblik på at gennemføre en række bestemmelser i EU-opholdsdirektivet (Direktiv 2004/38/EF om unionsborgernes og deres familiemedlemmers ret til at færdes og opholde sig på medlemsstaternes område) i dansk ret.

Læs mere i forarbejderne til lov nr. 301 af 19. april 2006 om ændring af udlændingeloven og ægteskabsloven (L94 af 30. november 2005, de specielle bemærkninger til § 1, nr. 48).

6.6. Straffafbrydelse med henblik på straksudsendelse af udvisningsdømte udlændinge

Fuldbyrddelsen af en fængselsstraf kan afbrydes, hvis Hjemrejsestyrelsen bestemmer, at en udlænding, som er idømt ubetinget fængselsstraf i op til 4 måneder og er udvist af landet, eller som er idømt ubetinget fængselsstraf for overtrædelse af hjemrejselovens § 12, stk. 2-4, eller § 13, stk. 2 eller 4 (opholds-, melde- eller underretningspligt), skal udsendes straks, jf. straffuldbyrddelseslovens § 75 a, stk. 1.

Straffuldbyrddelseslovens § 75 a blev indført ved lov nr. 982 af 26. maj 2021 om hjemrejse for udlændinge uden lovligt ophold (hjemrejseloven). Muligheden for at afbryde straffuldbyrddelsen for en udlænding,

der afsoner en straf for overtrædelse af opholds-, melde- eller underretningspligten, uanset at straffen ikke er fuldbyrdet, er en delvis videreførelse af tidligere gældende ret, mens muligheden for at afbryde straffuldbyrdelsen for en udlænding, der for anden kriminalitet afsoner en ubetinget fængselsstraf på op til 4 måneder med henblik på straksudsendelse er ny, jf. forarbejderne til bestemmelsen (lovforslag nr. 203 af 26. marts 2021, de almindelige bemærkninger, pkt. 3.15.3. samt de specielle bemærkninger til § 28).

Ved lov nr. 919 af 21. juni 2022 om ændring af udlændingeloven, hjemrejseloven og lov om fuldbyrdelse af straf m.v. (prøvelse af udvisning mv.) blev bestemmelsen nyafattet. Lovændringen indebærer bl.a., at der kan ske straksudsendelse med deraf følgende afbrydelse af straffuldbyrdelsen, uanset om udlændingen i forbindelse med den fængselsstraf, der danner grundlag for Hjemrejsestyrelsens beslutning om straksudsendelse, samtidig er blevet udvist, ligesom det er præciseret, at der kan ske iværksættelse eller genoptagelse af straffuldbyrdelsen for udlændinge, der på ny opholder sig her i landet, inden for 5 år efter gennemførelse af udsendelsen, uanset om udlændingen opholder sig her i landet på lovligt grundlag.

Nærmere regler om straffafbrydelse efter straffuldbyrdelseslovens § 75 a er fastsat i bekendtgørelse nr. 2709 af 22. december 2021 om straksudsendelse med deraf følgende straffafbrydelse (straksudsendelsesbekendtgørelsen), som trådte i kraft den 7. januar 2022. Med henblik på at bringe reglerne i bekendtgørelsen i overensstemmelse med lov nr. 919 af 21. juni 2022 om ændring af udlændingeloven, hjemrejseloven og lov om fuldbyrdelse af straf m.v. (prøvelse af udvisning mv.) blev straksudsendelsesbekendtgørelsen ændret ved ændringsbekendtgørelse nr. 954 af 21. juni 2022 med ikrafttrædelse den 24. juni 2022.

Inden Hjemrejsestyrelsen træffer bestemmelse om straksudsendelse, vurderer styrelsen, om hensynet til retshåndhævelsen eller andre særlige omstændigheder taler for, at straffen ikke bør afbrydes, og om der er reel og konkret udsigt til, at straksudsendelse kan gennemføres, jf. straksudsendelsesbekendtgørelsens § 3, stk. 2.

Det er Hjemrejsestyrelsen, der efter relevant inddragelse af f.eks. politiet og anklagemyndigheden skal foretage vurderingen af, om hensynet til retshåndhævelsen eller andre særlige omstændigheder taler for, at den dømte ikke bør udsendes. Høringen af politidirektøren sker alene i de tilfælde, hvor Hjemrejsestyrelsen finder, at der umiddelbart er grundlag for at træffe bestemmelse om straksudsendelse, og høringen sker på grundlag af en begrundet indstilling med Hjemrejsestyrelsens vurdering, jf. straksudsendelsesbekendtgørelsens § 5, stk. 1.

Ved hensynet til retshåndhævelsen forstås nærmere, at personer, der er dømt for kvalificeret vold, seksualforbrydelser, forbrydelser som led i organiseret kriminalitet eller bandekriminalitet eller andre forbrydelser, hvor der er særligt tungtvejende hensyn til ofrene og deres pårørende, bør afsone uden afbrydelse af straffuldbyrdelsen, også selvom de pågældende efterfølgende skal udsendes, jf. forarbejderne til lov nr. 982 af 26. maj 2021 (lovforslag nr. 203 af 26. marts 2021, de almindelige bemærkninger, pkt. 3.15.3. og de specielle bemærkninger til § 28, nr. 1).

Det fremgår af straksudsendelsesbekendtgørelsens § 3, stk. 3, at hensynet til retshåndhævelsen som udgangspunkt medfører, at straffen ikke afbrydes i tilfælde, hvor udlændingen er dømt efter straffelovens § 81 a eller for overtrædelse af straffelovens §§ 210, 245-246, eller kapitel 24 (seksualforbrydelser), eller for andre tilsvarende forbrydelser, hvor der er særligt tungtvejende hensyn til ofrene og deres pårørende.

Hjemrejsestyrelsen kan høre politidirektøren om vurderingen af, om hensynet til retshåndhævelsen taler for, at straffen ikke bør afbrydes, når der er sket domfældelse efter en bestemmelse, der ikke eksplicit er nævnt i straksudsendelsesbekendtgørelsens § 3, stk 3, men hvor der kan være tale om en tilsvarende forbrydelse, hvor der er særligt tungtvejende hensyn til ofrene og deres pårørende, som taler for, at straffen ikke afbrydes, jf. strafudsendelsesbekendtgørelsens § 5, stk. 3.

Ved andre særlige omstændigheder forstås nærmere, at andre forhold end karakteren af den begåede kriminalitet kan have betydning for, om straffen bør afbrydes med henblik på udsendelse, herunder navnlig forhold af politimæssig eller retsforfølgningmæssig karakter, herunder hvis der verserer en straffesag mod pågældende, eller hvis pågældende skal vidne i verserende straffesag, eller hvis der er særlige forhold om den pågældende udlænding, der bør tages i betragtning som f.eks. sikkerhedsmæssige hensyn, herunder hvis den dømte (udlændingen) af politiet skønnes at have tilknytning til en bande-gruppering, eller forhold som led i indsatsen mod radikaliserings- og ekstremisme, og medfører ligeledes, at udlændingen ikke skal udsendes jf. forarbejderne til lov nr. 982 af 26. maj 2021 (lovforslag nr. 203 af 26. marts 2021, de almindelige bemærkninger, pkt. 3.15.3. og de specielle bemærkninger til § 28, nr. 1).

Politidirektørens høringssvar skal indeholde relevante oplysninger af politimæssig og retsforfølgningmæssig karakter eller om særlige forhold om den pågældende, der bør tages i betragtning, herunder oplysninger om:

- 1) en anden verserende straffesag mod den dømte udlænding,
- 2) at den pågældende skal vidne i en verserende straffesag, eller
- 3) sikkerhedsmæssige hensyn, herunder hvis den pågældende af politiet skønnes at have tilknytning til en bande-gruppering.

Dette kan fraviges, hvis særlige efterforskningsmæssige hensyn taler imod.

Strafabrydelse som konsekvens af Hjemrejsestyrelsens afgørelse om straksudsendelse kan ske fra tidspunktet for endelig dom, jf. straksudsendelsesbekendtgørelsens § 8, stk. 1. Det er derfor vigtigt, at politidirektøren anmoder Hjemrejsestyrelsen om at overtage udsendelsessagen snarest muligt efter, at en dom om udvisning er endelig. Der henvises i den forbindelse til ovenstående pkt. 6.3.1. om underretning af Hjemrejsestyrelsen om udvisningsdomme.

Det er Kriminalforsorgen, der træffer afgørelse om iværksættelse eller genoptagelse af straffuldbyrdelsen efter straffuldbyrdelseslovens § 77, stk. 2, hvis en udlænding, der har fået afbrudt straffuldbyrdelsen, jf. straffuldbyrdelseslovens § 75 a, stk. 1, på ny opholder sig her i landet inden for 5 år efter gennemførelse af udsendelsen, jf. straksudsendelsesbekendtgørelsens §§ 11-12. Politiet skal derfor straks orientere Kriminalforsorgen, hvis politiet bliver bekendt med sådanne forhold, jf. straksudsendelsesbekendtgørelsens § 11.

6.7. Domme til Anklagemyndighedens Vidensbase

Det skal overvejes, om dommen er egnet til at indgå i anklagemyndighedens Vidensbase.

En dom kan være egnet til Vidensbasen, hvis den belyser straffniveaulet eller praksis for rettighedsfrakendelse m.v. inden for et sagsområde, eller hvis dommen belyser problemstillinger af generel/principiel

betydning for retstilstanden. Samtidig kan en dom være egnet, hvis den vedrører et område, som ikke allerede er dækket på Vidensbasen.

Kun endelige domme må indsendes til Vidensbasen.

Skemaer til indsendelse af domme til Vidensbasen findes under Viden på AnklagerNet.

7. Love og forarbejder

Love og bekendtgørelser

- Udlændingeloven
- EU-opholdsbekendtgørelsen

Relevante ændringslove og forarbejder

Betinget udvisning/advarsel (§ 24 b)

- Lov nr. 429 af 10. maj 2006 om ændring af udlændingeloven (Betinget udvisning, skærpelse af udvisningsreglerne og reglerne om indrejseforbud m.v.) (ikrafttræden 1. juni 2006) (L 128 af 25. januar 2006)
- Lov nr. 758 af 29. juni 2011 om ændring af udlændingeloven (Skærpede udvisningsregler) (ikrafttræden 1. juli 2011) (L 210 af 30. maj 2011)
- Lov nr. 569 af 18. juni 2012 om ændring af udlændingeloven (Ændring af udvisningsreglerne) (ikrafttræden 1. juli 2012) (L 180 af 26. april 2012)
- Lov nr. 1744 af 27. december 2016 (ikrafttræden 1. januar 2017) (L 49 af 9. november 2016)
- Lov nr. 469 af 14. maj 2018 (ikrafttræden 16. maj 2018) (L 156 af 28. februar 2018)

Proportionalitetsafvejningen (§ 26)

- Lov nr. 758 af 29. juni 2011 om ændring af udlændingeloven (Skærpede udvisningsregler) (ikrafttræden 1. juli 2011) (L 210 af 30. maj 2011)
- Lov nr. 1744 af 27. december 2016 (ikrafttræden 1. januar 2017) (L 49 af 9. november 2016)
- Lov nr. 469 af 14. maj 2018 (ikrafttræden 16. maj 2018) (L 156 af 28. februar 2018)

Varetægtsfængsling af udlændinge (§ 35)

§ 35, stk. 1:

- Lov nr. 226 af 8. juni 1983 (betænkning nr. 968/1982 om udlændingelovgivningen (udkastets § 27))

§ 35, stk. 2:

- Lov nr. 458 af 7. juni 2001 om ændring af udlændingeloven (Frihedsberøvelse af asylansøgere og administrativ udvisning m.v.) (ikrafttræden den 1. august 2001) (L 191 af 20. marts 2001)

§ 35, stk. 3:

- Lov nr. 425 af 31. maj 2000 om ændring af udlændingeloven, lov om midlertidig opholdstilladelse til visse personer fra det tidligere Jugoslavien m.v. og straffeloven (Skærpelse af straffniveauet for ulovlig beskæftigelse af udlændinge, Danmarks indtræden i det praktiske Schengensamarbejde, præcisering af Udlændingestyrelsens og politiets underholdsforpligtelse m.v.) (L 264 af 30. marts 2000)

Efterfølgende prøvelse af udvisningen

§ 50

- Lov nr. 226 af 8. juni 1983 (betænkning nr. 968/1982 om udlændingelovgivningen, s. 212-213 (bemærkningerne til udkastets § 46, stk. 3-5))
- Lov nr. 919 af 21. juni 2022 om ændring af udlændingeloven, hjemrejseloven og lov om fuldbyrdelse af straf m.v. (prøvelse af udvisning mv.)

§ 50 a

- Lov nr. 473 af 1. juli 1998 (L 59 af 16. april 1998) og betænkning nr. 1326/1997 om udvisning)
- Lov nr. 919 af 21. juni 2022 om ændring af udlændingeloven, hjemrejseloven og lov om fuldbyrdelse af straf m.v. (prøvelse af udvisning mv.)

§ 50 b

- Lov nr. 301 af 19. april 2006 om ændring af udlændingeloven og ægteskabsloven (L 94 af 30. november 2005, de specielle bemærkninger til § 1, nr. 48)
- EU-opholdsdirektivet (Direktiv 2004/38/EF om unionsborgeres og deres familiemedlemmers ret til at færdes og opholde sig på medlemsstaternes område)
- Lov nr. 919 af 21. juni 2022 om ændring af udlændingeloven, hjemrejseloven og lov om fuldbyrdelse af straf m.v. (prøvelse af udvisning mv.)

Hjemrejseloven

- Lov nr. 982 af 26. maj 2021 om hjemrejse for udlændinge uden lovligt ophold (hjemrejseloven)

Relaterede dokumenter

- Praksisoversigt over udvisningsdomme og -afgørelser ved EMD
- Praksisoversigt over udvisningsdomme fra Højesteret

Rigsadvokaten, den 13. maj 2025

RIGSADVOKATEN

/ Rigsadvokaten